CONSELLERÍA DE MEDIO AMBIENTE, TERRITORIO E VIVENDA

SECCIÓN 07

I. ESTRUTURA ORGÁNICA E COMPETENCIAS

I.1. ESTRUTURA ORGÁNICA

Con data 27 de setembro de 2018 publícase no Diario Oficial de Galicia (DOG Nº 185) o Decreto 88/2018, do 26 de setembro, polo que se establece a estrutura orgánica da Xunta de Galicia.

No seu artigo 1 dispón que a Xunta de Galicia está integrada entre outras pola Consellería de Medio Ambiente, Territorio e Vivenda.

Con data 5 de outubro de 2018 publícase no Diario Oficial de Galicia (DOG Nº 191) o Decreto 106/2018, do 4 de outubro, polo que se modifica parcialmente o Decreto 177/2016, do 15 de decembro de 2016 polo que se fixa a estrutura orgánica das consellerías da Xunta de Galicia e o Decreto196/2012, do 27 de setembro, polo que se crea a Axencia de Turismo de Galicia e se aproban os seus estatutos.

No seu artigo 1 dispón que se modifican a letra a) e o punto 2 da letra b) do artigo 3 do Decreto 177/2016, do 15 de decembro, polo que se fixa a estrutura orgánica das consellerías da Xunta de Galicia, de xeito que se modifica a denominación da consellería, se integra na estrutura desta o organismo autónomo Instituto Galego da Vivenda e Solo e se elimina da estrutura da consellería a entidade pública empresarial Augas de Galicia.

O Decreto 177/2016, do 15 de decembro de 2016 (DOG nº 239) fixa a estrutura orgánica da Vicepresidencia e das consellerías da Xunta de Galicia, e no seu artigo nº 3 enumera como órganos superiores de dirección da Consellería de Medio Ambiente, Territorio e Vivenda, os seguintes:

- A Secretaría Xeral Técnica
- A Dirección Xeral de Calidade Ambiental e Cambio Climático.
- A Dirección Xeral de Patrimonio Natural.
- A Dirección Xeral de Ordenación do Territorio e Urbanismo.

Ademais, quedan adscritos á consellería, segundo o artigo nº 3 apartado b) do 177/2016, do 15 de decembro:

- O organismo autónomo Instituto de Estudos do Territorio (IET).
- O organismo autónomo Instituto Galego da Vivenda e Solo (IGVS).
- A Axencia de Protección da Legalidade Urbanística (APLU), ente público de natureza consorcial.

Esta estrutura queda recollida no Decreto 42/2019, do 28 de marzo (DOG nº 79 do 25 de abril de 2019) que establece a estrutura orgánica da Consellería de Medio Ambiente, Territorio e Vivenda.

Quedan adscritos á consellería, segundo o artigo nº 3. 2 deste decreto os seguintes órganos colexiados:

- A Comisión Superior de Urbanismo de Galicia
- A Comisión de Seguimento das Directrices de Ordenación do Territorio de Galicia
- O Consello Galego de Medio Ambiente e Desenvolvemento Sostible
- A Comisión Superior de Urbanismo de Galicia
- O Observatorio Galego da Biodiversidade
- A Comisión de Coordinación de Sistemas de Información Xeográfica e Cartográfica
- O Observatorio Galego de Educación Ambiental
- O Comité Consultivo par a Protección Animal
- O Comité Galego de Pesca Fluvial
- Os comités provinciais de pesca fluvial
- O Comité Galego de Caza
- Os comités provinciais de caza
- O Comité Galego das Árbores Senlleiras
- O Observatorio Autonómico dos Ríos de Galicia
- O Consello Asesor da Paisaxe de Galicia
- O Comité Asesor de Habitabilidade

I.2. COMPETENCIAS

A Consellería de Medio Ambiente, Territorio e Vivenda é o órgano de administración da comunidade autónoma ao cal lle corresponden as competencias e funcións en materia de ambiente, ordenación do territorio e urbanismo, conservación do patrimonio natural, paisaxe e vivenda, consonte ao establecido no EAG, nos termos sinalados na Constitución Española, e que exercerá, no nivel de desenvolvemento que se indica no seu decreto de estrutura orgánica, para cada un dos órganos integrantes deste departamento.

A acción política da Consellería de Medio Ambiente, Territorio e Vivenda guíase pola idea fundamental de que o territorio é o principal activo de que dispón a nosa sociedade. Un activo que ten algo máis que un valor económico de uso, que non é só un recurso de explotación económica, senón que é o contorno no que os seres humanos desenvolven a súa vida, xerando, polo tanto, con el, unha relación de identidade, unha relación emocional que nos obriga a protexelo, a ordenar con mimo o seu uso e a transferilo, se é posible, en mellores condicións das que nós o temos herdado. A política territorial para Galicia abordará de xeito global o desenvol-

vemento dun territorio ordenado, buscando fortalecer 3 tipos de relacións: a necesaria interrelación entre as cidades, a vinculación entre o medio rural, o ámbito periurbano e o mundo urbano, e a coordinación entre as administracións municipais, supramunicipais e autonómica. Deste xeito poderemos planificar e ordenar con criterios de sustentabilidade ambiental, económica e social os usos do territorio.

No que respecta á materia de medio ambiente, continuarase coa orientación ambiental baseada na introdución de melloras na xestión, programación e planificación, para o que se van seguir empregando métodos de traballo dinámicos que comporten unha maior implicación social, empresarial e institucional.

I.2.1. DA CONSELLERÍA

A Secretaría Xeral Técnica da consellería exercerá as funcións e competencias establecidas no artigo 29 da Lei 16/2010, do 17 de decembro, de organización e funcionamento da Administración xeral e do sector público autonómico de Galicia, en relación coas diferentes unidades e servizos en que se estrutura a consellería, así como aquelas outras previstas na normativa aplicable ao mesmo as que lle sexan delegadas ou encomendadas pola persoa titular da consellería.

De acordo co disposto na disposición transitoria primeira do Decreto 177/2016, do 15 de decembro, a Dirección Xeral de Calidade Ambiental e Cambio Climático asume as funcións e competencias que o artigo 11 do Decreto 167/2015, do 13 de novembro, atribuían á extinta Secretaría Xeral de Calidade e Avaliación Ambiental.

Exercerá, polo tanto, a Dirección Xeral de Calidade Ambiental e Cambio Climático as competencias e funcións en materia de avaliación e control da incidencia que sobre o ambiente provoque a actividade humana, o fomento de sistemas e estratexias de corrección da dita incidencia, a avaliación dos efectos de determinados plans e programas no ambiente, a xestión dos sistemas de observación ambiental e predición meteorolóxica de Galicia e o impulso da investigación ambiental e o desenvolvemento tecnolóxico para o logro da adecuada protección ambiental.

Segundo o establecido no Decreto 42/2019, do 28 de marzo, polo que se establece a estrutura orgánica da Consellería de Medio Ambiente, Territorio e Vivenda, a Dirección Xeral de Patrimonio Natural exercerá as competencias e funcións atribuídas á consellería en materia de conservación, protección, uso sustentable, mellora e restauración do patrimonio natural e da biodiversidade de Galicia e dos seus elementos etnográficos, e a súa preservación para as xeracións futuras e, en particular, exercerá as seguintes:

a) O fomento de medidas de desenvolvemento socioeconómico dos espazos Naturais protexidos.
b) A ordenación, conservación, protección, fomento e aproveitamento sustentable dos recursos cinexéticos e piscícolas nas augas continentais.

c) A divulgación dos valores do patrimonio natural; a xestión dos hábitats naturais, da flora e fauna silvestres, das paisaxes naturais e dos elementos senlleiros da xea da Comunidade Autónoma galega.
d) O desenvolvemento e dinamización do uso público e recreativo do medio natural.
e) A promoción da defensa integral da natureza e dos elementos que a compoñen.
f) A conservación específica dos espazos que compoñen a Rede galega de espazos protexidos e da Rede Natura 2000 de Galicia ou doutras zonas de alto valor ambiental, sen prexuízo das competencias atribuídas a outros órganos.
g) O estudo e a elaboración dos proxectos normativos no ámbito das súas funcións.
h) Informe de recursos interpostos contra resolucións ditadas pola persoa titular da Dirección Xeral de Conservación da Natureza nas materias da súa competencia.
i) As funcións inherentes á xestión económica, execución, seguimento, control e xestión da execución dos contratos administrativos e actividades de fomento no ámbito da súa competencia por razón da materia.
j) A xestión dos expedientes de contratación menores de competencia da Dirección Xeral por razón da materia.

A Dirección Xeral de Ordenación do Territorio e Urbanismo exercerá as funcións inherentes á dirección, planificación, impulso, xestión e coordinación das competencias en materia de urbanismo e ordenación do territorio, así como os informes na zona de servidume de protección do dominio público marítimo-terrestre e no solo rústico, que ten atribuídas a consellería e, en particular:

a) A materialización e posta e práctica da política territorial e de utilización racional do solo coa finalidade de favorecer o desenvolvemento equilibrado e sustentable do territorio; contribuír a elevar a calidade de vida e a cohesión social.
b) O exercicio das funcións que a Lei 2/2016, do 10 de febreiro, do sol de Galicia, ou norma que a substitúa.
c) O fomento da formación e da investigación e a elaboración e divulgación de estudos e proxectos en materia de urbanismo, ordenación do territorio e litoral.
d) O fomento, seguimento e control da actividade urbanística, sen prexuízo das competencias dos municipios e o requirimento de anulación de actos de aprobación de instrumentos de plan e xestión urbanística.
e) O fomento da participación cidadá na formulación, tramitación e xestión do plan territorial e urbanístico; entre outras.

Os Reais decretos polos que se aprobaron os traspasos de funcións e servizos nas materias da actual competencia da consellería son os seguintes:

- Medio Ambiente e Territorio:

- Real decreto 3564/1983, do 5 de outubro, sobre traspaso de funcións e servizos do Estado á Comunidade Autónoma de Galicia en materia de estudos de ordenación do territorio e medio ambiente. Funcións asumidas e asignadas polo Decreto 53/1984, do 23 de marzo.
- Real decreto 971/1984, do 28 de marzo, sobre traspaso de funcións e servizos do Estado á Comunidade Autónoma de Galicia en materia de medio ambiente. Funcións asumidas e asignadas polo Decreto 116/1984, do 29 de xuño.
- Real decreto 659/1985, do 17 de abril, sobre traspaso de funcións e servizos do Estado á Comunidade Autónoma de Galicia en materia de ordenación do litoral e vertidos ao mar. Funcións asumidas e asignadas polo Decreto 252/1985, do 28 de novembro.

• Urbanismo:
  - Real decreto 212/1979, do 26 de xaneiro, transfire á Xunta todas as competencias atribuídas á Administración do Estado pola lei sobre réxime do solo, ordenación urbana e disposicións regulamentarias, no que afecte ao ámbito territorial da Xunta. Asumidas e asignadas polo Decreto 5/1979, do 22 de febreiro, as funcións e servizos son traspasadas polo Real decreto 2424/1982, do 24 de xullo, e asumidas e asignadas polo Decreto 130/1982, do 4 de novembro. Tales competencias comprenden todas as relativas ás ordes normativa, organizativa, resolutiva, consultiva e de calquera outro xénero atribuídas á Administración do Estado polas disposicións vixentes nas citadas materias.

• Patrimonio Natural:
  - Real Decreto 1082/2008, do 30 de xuño, de ampliación das función e servizos da Administración do Estado en materia de conservación da natureza, a través do que se realizou a transferencia do Parque Nacional Marítimo-Terrestre das Illas Atlánticas.

I.2.2. DOS ORGANISMOS AUTÓNOMOS

A Lei 16/2010, do 17 de decembro, de organización e funcionamento da Administración xeral e do sector público autonómico de Galicia, define os organismos autónomos como entidades públicas instrumentais cuxa organización e funcionamento se regulan polo dereito administrativo, e que se someten a dereito privado só naqueles casos nos que corresponda de acordo coa normativa xeral ou sectorial aplicable.

Adscrito á Consellería de Medio Ambiente, Territorio e Vivenda con natureza de organismo autónomo figuran:

INSTITUTO DE ESTUDOS DO TERRITORIO (IET)

O Instituto de Estudos do Territorio (IET) foi creado pola Lei 6/2007, do 11 de maio, de medidas urxentes en materia de ordenación do territorio e do litoral de Galicia, como un organismo autónomo de carácter administrativo, adscrito á consellería competente en materia de urbanismo e ordenación do territorio, e que ten por obxecto a análise, estudo e asesoramento

en materia de urbanismo e ordenación do territorio, entendéndose comprendida nela a ordenación, protección e xestión da paisaxe.

Segundo o disposto no artigo 10 da Lei 6/2007, modificado pola disposición derradeira segunda da Lei 2/2016, do 10 de febreiro, do solo de Galicia, as función do IET son as seguintes:

a) Realizar traballos de investigación, análise, estudo e difusión sobre urbanismo e ordenación do territorio.
b) Prestar asistencia e asesoramento aos concellos de Galicia para a elaboración do planeamento urbanístico e a xestión e execución do planeamento, a fin de implementar as políticas da paisaxe na planificación urbanística e territorial.
c) Prestar apoio á consellaría competente en materia de urbanismo e ordenación do territorio.
d) A recompilación e o tratamento da información do territorio galego, así como a produción cartográfica para as diferentes consellarías e organismos públicos da Comunidade Autónoma de Galicia, especialmente en materia agraria e de desenvolvemento rural.
e) O apoio e o asesoramento á Xunta de Galicia en materia de paisaxe, e de colaboración e coordinación con outras administracións e sectores da sociedade.
f) Delimitar as grandes áreas paisaxísticas sobre as que se desenvolverán os catálogos da paisaxe e elaborar os catálogos da paisaxe de Galicia.
g) Formar, sensibilizar e concienciar á sociedade galega na necesidade de protexer e xestionar debidamente as nosas paisaxes.
h) Avaliar o estado de conservación das paisaxes de Galicia, analizar as súas transformacións e previsible evolución e realizar estudos e propostas en materia de paisaxe.
i) Promover a colaboración e a cooperación en materia de paisaxe, sobre todo mediante asistencia científica e técnica mutua, e intercambios de experiencias con fins de formación e información.
j) O seguimento de iniciativas de investigación e difusión de coñecementos de ámbito estatal, europeo e internacional en materia de paisaxe.
k) Fomentar o intercambio de información e experiencias, así como a asistencia científica e técnica mutua en materia de paisaxes transfronteirizas.
l) Elaborar cada catro anos un informe sobre o estado da paisaxe en Galicia, que a Xunta de Galicia presentará ao Parlamento de Galicia».

Os estatutos do IET foron aprobado polo Decreto 244/2011, do 29 de decembro, que foi modificado, no que se refire as súas funcións, polo Decreto 14/2017, do 26 de xaneiro, polo que se aproba o Regulamento de ordenación da información xeográfica e da actividade cartográfica de Galicia.

O INSTITUTO GALEGO DA VIVENDA E SOLO (IGVS)

Organismo autónomo creado pola Lei 3/1988, do 27 de abril, ao que lle corresponde a realización da política de solo e vivenda da Xunta de Galicia. O IGVS adscríbese á Consellería de Medio Ambiente, Territorio e Vivenda, segundo o Decreto 106/2018, do 4 de outubro, polo que se modifica parcialmente o Decreto 177/2016, do 15 de decembro de 2016, polo que se fixa a estrutura orgánica das consellerías da Xunta de Galicia.

O Instituto Galego de Vivenda e Solo exerce as competencias e funcións que a continuación se indican:

- En xeral correspóndenlle as competencias e funcións en materia de política de vivenda, favorecendo o acceso dos cidadáns ao dereito, constitucionalmente garantido, dunha vivenda digna e adecuada.
- O fomento das actuacións de rehabilitación do patrimonio e arquitectónico en materia de vivenda tanto rural como urbana.
- A creación de solo residencial e de equipamentos acorde coas necesidades de asentamento da poboación.
- Complementariamente correspóndelle ao IGVS, a través dos seus órganos, dentro do marco da normativa de ordenación do territorio e a urbanística, o establecemento da política de solos de carácter produtivo, tales como o industrial, o comercial ou tecnolóxico e, en xeral, os que incidan na mellora da habitabilidade do territorio da comunidade autónoma, baseando aquela no principio de sustentabilidade, en colaboración coa política de solos sectoriais específicos desenvolta por outros departamentos ou administracións en Galicia.
- A tramitación de plans e proxectos sectoriais abeirados no acordo do Consello da Xunta de 26 de maio de 2006 e de 6 de setembro de 2007, e na disposición adicional 2ª da Lei 6/2007, do 11 de maio, de medidas urxentes en materia de ordenación do territorio e do litoral de Galicia.

Estas competencias e funcións relacionadas de xeito xenérico son consecuencia de sucesivas transferencias, que de seguido tamén se relacionan:

- Patrimonio arquitectónico, control de calidade na edificación e vivenda: o Real decreto 1926/1985, do 11 de setembro, dispón o traspaso de funcións e servizos na materia. A asunción e asignación lévase a cabo mediante Decreto 230/1985, do 24 de outubro.
- Sociedade estatal de promoción e equipamento do solo (SEPES): polo Real decreto 213/1986, do 10 de xaneiro, foron traspasadas á comunidade autónoma as participacións accionariais, e as funcións inherentes ás mesmas, que SEPES ostentaba en Xestur Coruña, Xestur Lugo e Solo Urbano de Pontevedra.

- Real decreto 2498/1983, do 20 de xullo, sobre traspaso de funcións e servizos do Estado á Comunidade Autónoma de Galicia en materia de vivenda rural. Funcións asumidas e asignadas polo Decreto 152/1983, do 11 de outubro.
- Real decreto 1461/1989, do 1 de decembro, sobre ampliación de medios adscritos aos servizos da administración do Estado traspasados á Comunidade Autónoma de Galicia en materia de patrimonio arquitectónico, control da calidade da edificación e vivenda

I.2.3. DOS CONSORCIOS AUTONÓMICOS

O artigo 95 da Lei 16/2010, do 17 de decembro, habilita á Administración Xeral da Comunidade Autónoma de Galicia para constituír, mediante convenio, consorcios con outras Administracións públicas para a xestión de servizos da súa competencia ou para a consecución de fins de interese común, así como con entidades privadas sen ánimo de lucro que persigan fins de interese público concorrente cos da Xunta de Galicia, para a realización destes.

Na Consellería de Medio Ambiente, Territorio e Vivenda figura adscritas as seguintes entidades con natureza de consorcio:

AXENCIA DE PROTECCIÓN DA LEGALIDADE URBANÍSTICA (APLU)

A Lei 9/2002, do 30 de decembro, de ordenación urbanística e protección do medio rural de Galicia introduce a novidade organizativa de maior interese en materia de disciplina urbanística, ao crear a Axencia de Protección da Legalidade Urbanística (en adiante APLU) como instrumento fundamental para velar pola utilización racional do solo conforme ao disposto no ordenamento urbanístico, e proceder a súa regulación no seu artigo 226. Esta norma legal derrogouse pola Lei 2/2016, do 10 de febreiro, do solo de Galicia, que dedica o seu artigo 10 á APLU, definíndoa como un ente público de natureza consorcial, dotado de personalidade xurídica, patrimonio e orzamento propios e plena autonomía no cumprimento das súas funcións de inspección, restauración da legalidade e sanción en materia de urbanismo, así como o desempeño de cantas outras competencias lle asignen as leis e os seus estatutos. Está adscrita organicamente á consellería competente en materia de urbanismo e ordenación do territorio.

A estrutura orgánica da APLU e a definición das funcións de cada unidade administrativa se estableceron inicialmente no Decreto autonómico 51/2008, do 6 de marzo.

A Axencia de Protección da Legalidade Urbanística ten por finalidade esencial velar pola utilización racional do solo conforme ao disposto na normativa reguladora do urbanismo, a ordenación do territorio e do litoral, especialmente no medio rural e na zona de servidume de protección do dominio público marítimo-terrestre.

Lle corresponden, en todo caso, as seguintes competencias:

1. As competencias que en materia urbanística lle sexan atribuídas polos seus estatutos. O artigo 3 do Decreto 213/2007 indica que son funcións da APLU as seguintes:
   a) A inspección e vixilancia urbanística sobre os actos de edificación e uso do solo.
   b) A adopción das medidas cautelares previstas na lei urbanística, en especial, as de suspensión dos actos de edificación e uso do solo que se realicen en solo rústico sen a preceptiva autorización autonómica ou incumprindo as condicións da autorización outorgada.
   c) A instrución dos expedientes de reposición da legalidade e dos expedientes sancionadores por infraccións urbanísticas, cando a competencia para a súa resolución lle corresponda á comunidade autónoma.
   d) A formulación ás distintas administracións de toda clase de solicitudes que considere pertinentes para asegurar o mellor cumprimento da legalidade urbanística.
   e) A denuncia ante o Ministerio Fiscal e os órganos da orde xurisdicional penal dos feitos que, como resultado das actuacións practicadas, se consideren constitutivos de delito.
   f) A potestade sancionadora e de restitución e reposición da legalidade no ámbito da servidume de protección do dominio público marítimo-terrestre.
   g) O requirimento para a anulación de licenzas urbanísticas contrarias á normativa reguladora do urbanismo, a ordenación do territorio e do litoral.
   h) O asesoramento e asistencia ás administracións públicas integradas na axencia, nas materias da súa competencia, así como a proposta á consellería competente en materia de urbanismo de modificación ou adopción de normas legais ou regulamentarias necesarias para o mellor cumprimento da legalidade urbanística.
   i) As competencias de inspección, supervisión, sanción e restablecemento da legalidade urbanística que os municipios integrados voluntariamente na axencia deleguen nela, nas condicións que se determinen nos correspondentes convenios de adhesión.
2. As competencias inicialmente asignadas aos órganos autonómicos para restaurar a legalidade urbanística e para impor sancións por infraccións urbanísticas graves e moi graves.
   a) En materia de restauración da legalidade urbanística, o artigo 155 da Lei 2/2016 atribúe á APLU a competencia sobre os actos de edificación e uso do solo que se realicen sen o título habilitante esixible sobre os terreos cualificados polo planeamento urbanístico como zonas verdes, espazos libres públicos, viarios ou na zona de protección das vías de circulación establecida no artigo 92.1 da Lei 2/2016, dotacións e equipamentos públicos. E o artigo 156 do mesmo texto legal indica que corresponde á APLU a competencia para a adopción das medidas precisas de protección da legalidade urbanística respecto ás obras e usos realizados en solo rústico, en calquera das súas categorías, sen o preceptivo plan especial, sen autorización autonómica ou sen axustarse ás condicións da autorización outorgada, así como nos supostos de obras e usos prohibidos.
   b) En materia de potestade sancionadora, o artigo 163 da Lei 2/2016, do 10 de febreiro, do solo de Galicia, indica que corresponde ao Consello Executivo da APLU a imposición de sancións pola comisión de infraccións moi graves a partires de 300.000 € e ao seu director a imposición de sancións pola comisión de infraccións graves cometidas en

solo rústico sen o preceptivo título habilitante ou sen a autorización autonómica cando esta sexa esixible, ou incumprindo as súas condicións, e moi graves ata 300.000 €.. Igualmente a APLU poderá exercer a competencia para impor sancións cando se a delegue o titular da alcaldía.

O CENTRO DE EXTENSIÓN UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN AMBIENTAL DE GALICIA (CEIDA)

É froito dun convenio de colaboración entre a Consellería de Medio Ambiente, Territorio e Infraestruturas, o Concello de Oleiros e a Universidade da Coruña para coordinar, dinamizar e promover a educación ambiental en Galicia, en todos os sectores sociais, así como o intercambio científico e cultural, traballando na procura de solucións aos problemas ambientais e fomentando as boas prácticas cidadáns neste eido.

O CONSORCIO CASCO VELLO DE VIGO

Creado no ano 2005 froito do compromiso das administracións local e autonómica, coa colaboración do Consorcio da Zona Franca, ten como misión fundamental encabezar o proceso de rehabilitación integral do centro histórico da cidade de Vigo.

No ano 2007, por parte da Consellería de Vivenda e Solo, adquiriuse a participación da Zona Franca, pasando así a estar participado o Consorcio nun 90% polo Instituto Galego de Vivenda e Solo (IGVS) en un 10% polo Concello de Vigo.

I.2.4. DAS SOCIEDADES MERCANTÍS PÚBLICAS AUTONÓMICAS

A Lei 16/2010, do 17 de decembro, de organización e funcionamento da Administración xeral e do sector público autonómico de Galicia, define as sociedades públicas autonómicas como sociedades mercantís, calquera que sexa a forma que adopten, en cuxo capital social sexa maioritaria a participación directa ou indirecta da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia e das entidades instrumentais reguladas nesta lei.

Na Consellería de Medio Ambiente, Territorio e Vivenda está adscrita a sociedade pública autonómica que de seguido relaciona con natureza de sociedade anónima mercantil:

SOCIEDADE GALEGA DO MEDIO AMBIENTE, SA (SOGAMA)

Creada por Decreto 111/1992, de 11 de abril, coma unha sociedade pública autonómica dependente da consellería competente en materia de residuos, ten encomendadas entre as súas funcións a xestión dos residuos urbanos a partir de que son depositados nas estacións de transferencia ou plantas de tratamento previstas no plan de xestión de residuos urbanos, coas conseguintes operacións de transporte, almacenamento, valorización, tratamento, comercialización e depósito controlado dos residuos.

A súa denominación Social é Sociedade Galega do Medio Ambiente, S.A. (SOGAMA) e a distribución do capital social é a seguinte: Xunta de Galicia, 51% e Gas Natural Fenosa Renovables, S.L. 49%.

A escritura de constitución da Sociedade é do 14 de maio de 1992 sendo o seu obxecto social o seguinte:

Todas as actividades relacionadas co deseño, construción, explotación e mantemento de instalación de transferencia, tratamento, eliminación e, en xeral, xestión de todo tipo de residuos engadida a recollida, transporte e reciclaxe.

O estudo, desenvolvemento e implantación de tecnoloxías, proxectos e instalación encamiñados á obtención de enerxía a partir de fontes alternativas que cooperen á preservación do medio ambiente.

A realización de todo tipo de traballos, obras, plans, estudos, informes, investigación, proxectos, auditorías, consultorías, asistencias técnicas e servizos profesionais relacionados coa protección, conservación, limpeza, recuperación, rexeneración, descontaminación ou mellora do medio ambiente, así coma a xestión de todo tipo de servizos en materia medioambiental. Ditas actividades incluirán, en particular, as materias seguintes:

- Descontaminación de solos.
- Aproveitamento de recursos forestais para a produción de biomasa.
- Adecuación, selado, clausura e rexeneración de vertedoiros de residuos.

XESTION DO SOLO DE GALICIA-XESTUR,SA

Xestión do Solo de Galicia-Xestur, S.A., é unha sociedade anónima resultante da fusión de XESTIÓN URBANÍSTICA DE A CORUÑA, S.A., XESTIÓN URBANÍSTICA DE LUGO, S.A., Xestión Urbanística de Ourense, S.A. e XESTIÓN URBANÍSTICA DE PONTEVEDRA, S.A.; XESTIÓN DO SOLO DE GALICIA-XESTUR, S.A., constituíuse o 23 de decembro de 2013

Obxecto social de Xestur Galicia, S.A. nace para acometer, no ámbito da Comunidade Autónoma de Galicia, as seguintes tarefas:

- Elaboración de estudos urbanísticos, incluída a redacción de plans de ordenación e proxectos de urbanización, así como a iniciativa para a súa tramitación e aprobación
- Desenvolvemento da actividade urbanizadora, que comprende tanto a promoción e preparación do solo, a renovación ou remodelación urbana, a realización de obras de infraestrutura urbana ou a dotación de servizos para a execución dos plans de ordenación.
- Xestión e explotación de obras e servizos resultantes da urbanización, no caso de obter a concesión ou acabar o convenio correspondente, conforme ás normas aplicables a cada caso

- Calquera outra actividade relacionada coas expresadas nos apartados anteriores incluso a construción, alugueiro e expropiación de naves, vivendas e locais industriais e comerciais.

II. PRINCIPAIS LIÑAS DE ACCIÓN PARA O ANO 2020

II.1. DA CONSELLERÍA

SECRETARÍA XERAL TECNICA

Os orzamentos da Secretaría Xeral Técnica da Consellería de Medio Ambiente, Territorio e Vivenda, baséanse nos criterios de austeridade e economía que deben inspirar a actuación e a organización administrativa coa finalidade de dar cumprida resposta ás liñas básicas da súa actuación que son as seguintes:

- A coordinación do réxime interno das actividades do resto dos centros directivos da consellería así como das xefaturas territoriais, elaborando propostas de actuación sobre aspectos relativos á organización, estruturación, métodos de traballo e mellora, atendendo a criterios de eficacia, eficiencia e redución do gasto público.
- A ordenación, xestión e administración ordinaria dos asuntos relativos ao persoal da consellería introducindo unha maior racionalidade no desenvolvemento competencial e de xestión das súas funcións.
- A coordinación e xestión da contratación pública da consellería.
- En xeral, prestar apoio aos restantes centros directivos da consellería e aos seus entes adscritos coa finalidade de acadar unha mellora na calidade e eficiencia na prestación dos servizos públicos á cidadanía da nosa comunidade.

DIRECCIÓN XERAL DE CALIDADE AMBIENTAL E CAMBIO CLIMÁTICO

- Dar continuidade á progresiva consecución do Plan de xestión de residuos urbanos de Galicia 2010-2022, atendendo de xeito decidido ás demandas comunitarias en materia de prevención da xeración de residuos e á promoción da reutilización, reciclaxe e recuperación dos xerados, co fin de acadar un modelo de xestión sostible, que reduza o seu impacto ambiental. En particular, dar apoio ás entidades locais mediante actuacións dirixidas (1) a potenciar a recollida selectiva en orixe e xestión da fracción orgánica dos residuos municipais; (2) fomentar a prevención e preparación para a reutilización de residuos; (3) mellorar os servizos de proximidade e as instalacións a disposición dos cidadáns que complementen a función que presta a rede de puntos limpos existente na nosa comunidade autónoma.
- Continuar na potenciación dos medios que garantan a calidade e transparencia da información, o que permitirá facer un seguimento dos resultados da planificación, comparando modelos de xestión cara á análise da súa eficiencia.
- Seguir afondando na incorporación da variable ambiental nos procedementos de aprobación dos plans e programas, mediante a súa avaliación ambiental estratéxica, de acordo ao establecido nas directivas comunitarias.

- Reducir o impacto das actividades no medio ambiente, mediante accións que tendan a conseguir unha mellora ambiental a través da prevención e o control dos incumprimentos que impliquen un maior risco para as persoas e o medio ambiente.
- Reforzar os sistemas de observación da calidade do aire e da calidade das augas e os sistemas de observación meteorolóxica e oceanográfica, para mellorar cualitativa e cuantitativamente a información e avaliación dos ecosistemas galegos.
- Mellorar cualitativa e cuantitativamente a estrutura para a loita contra o cambio climático e a toma de decisións en relación coa adaptación ao cambio climático en todos os sectores afectados. Partindo da Estratexia Galega de Cambio Climático 2050 e da Estratexia de Sustentabilidade, realizaranse actuacións destinadas a converter Galicia nunha rexión sostible e resilente aos efectos do cambio climático.
- Mellorar a elaboración e comunicación de alertas de fenómenos meteorolóxicos extremos (rachas de vento, choivas intensas, sarabia, raios, neve, etc) con avisos á carta para usuarios públicos e privados (protección civil, DGT, portos, agricultores..) e para a poboación xeral, mediante aplicacións móbiles e redes sociais.

DIRECCIÓN XERAL DE PATRIMONIO NATURAL

As actuacións a desenvolver pola Dirección Xeral de Patrimonio para 2020, estrutúranse en catro liñas principais, segundo o seguinte:

1.- CONSERVACIÓN, PROTECCIÓN E IMPULSO SOCIOECONÓMICO DE ESPAZOS NATURAIS PROTEXIDOS.

A aprobación en 2019 da nova Lei de patrimonio natural e da biodiversidade de Galicia (Lei 5/2019, do 2 de agosto) coa finalidade principal garantir a restauración e conservación deste patrimonio, ao tempo que se potencia o seu uso sostible, supuxo unha importante actualización do escenario normativo da conservación e o desenvolvemento sostible dos espazos naturais e da biodiversidade ás novidades xurídicas estatais e da UE, tras case 20 anos de vixencia da lei anterior.

Neste novo marco normativo, foméntanse os procesos de información ao público e os mecanismos de colaboración, cooperación e participación da sociedade para acadar e garantir o patrimonio natural, sendo tamén preciso dar un pulo a estes obxectivos de preservación nun contexto de desenvolvemento sostible, adaptado aos estándares da conservación definidos polos marcos estratéxicos nacionais e internacionais.

Os principais obxectivos establecidos para o ano 2020 seguen a traballar na liña de garantir a protección, conservación e posta en valor dos espazos naturais de maior valor ecolóxico, asegurar o mantemento e a coherencia da Rede Natura 2000, e promover o uso sostible das áreas protexidas, desenvolvendo e afianzando as medidas que inclúe o Plan director da rede natura 2000 de Galicia.

Neste marco, as principais accións previstas son:

- Rede Natura.

  A Rede Natura 2000 resultante do cumprimento da Directiva 92/43/CEE, está composta por 59 Zonas de especial conservación (ZEC), e 16 ZEPA, cunha superficie total de aproximadamente 390.000 ha, o que representa o 12,8% do total do territorio galego.

  Débese avanzar en completar os sistemas de áreas protexidas.

  Durante o ano 2020 formularase unha proposta de ampliación de LIC co obxecto de tramitar un novo procedemento de designación, o cal suporá a inclusión na Rede Natura 2000 dalgún dos THIC con tipoloxía de turbeira recollidos no anexo I da Directiva 92/43/CEE, que están presentes en Galicia. A dita proposta permitirá a incorporación a esta rede ecolóxica europea das mellores ou as máis singulares representacións de hábitat turbosos existentes en Europa.

  Por outra banda durante o ano 2020 continuarase coas inversións non produtivas na Rede Natura 2000 e nos parques naturais de Galicia mediante as dúas liñas de axudas que teñen como obxectivo financiar actuacións de diversa índole coa finalidade de acadar a protección, conservación, valorización e mellora ambiental destes espazos.

  Igualmente, no eido das axudas para a protección, conservación e valorización do medio natural, durante o ano 2020 continuarase coa liña de subvencións implantada no 2019, destinada aos concellos situados nas Reservas da Biosfera, áreas protexidas internacionalmente.

  Ademais durante o ano 2020, e unha vez sexa rematada a Estratexia de Infraestrutura Verde de Galicia, poderán levarse as actuacións que nesta se prevexan en relación á conectividade e o emprego da natureza como eixo fundamental para a prestación de servizos ecosistémicos.

- A Rede de Parques Naturais de Galicia.

  A Rede de Parques Naturais de Galicia configurase coma un sistema integrado e unitario co obxectivo de converter os parques naturais da nosa comunidade autónoma nun modelo de xestión compartida e coordinada e nunha icona da España verde, e de situar a marca "Galicia Natural e Única" como referente en España

  Os Parques Naturais están encamiñados a multiplicar as oportunidades de desenvolvemento económico dos territorios e do seu contorno. É preciso dar relevancia á participación pública a través dos órganos establecidos como son as Xuntas Consultivas.

  É preciso tamén dar un pulo á colaboración cos concellos en actuacións de conservación, rexeneración e mellora dos espazos con especial valor dos recursos naturais locais.

  O apoio socioeconómico ás áreas de influencia dos parques naturais e da Rede Natura 2000 configurase como elemento dinamizador do desenvolvemento socioeconómico da poboación residente nas ditas áreas.

  Pola súa banda, en 2020 seguirase coa tramitación dos Plans Reitores de Uso e Xestión de tódolos parques, que fora iniciada no ano 2018 e que culminará coa publicación dos

decretos de aprobación dos PRUX dos seis parques naturais e do parque nacional marítimo-terrestre.

O actual Programa de Desenvolvemento Rural de Galicia permitirá mellorar e afianzar o establecido no anterior programa, prestando especial atención a financiar accións de apoio ao desenvolvemento socioeconómico das áreas de influencia, tanto dos parques naturais como da Rede Natura 2000. Manteranse as subvencións encamiñadas aos investimentos non produtivos. Neste novo marco seguirase a impulsar axudas aos axentes do territorio de cara á mellora da paisaxe; prevención da erosión; o aumento, conservación e restauración da biodiversidade; conservación de elementos patrimoniais, culturais e naturais característicos da paisaxe agraria galega, incluíndo tamén investimentos.

- A xestión do Parque Nacional Marítimo Terrestre de Illas Atlánticas.

  Desde o ano 2008 a xestión do Parque Nacional corresponde á Xunta de Galicia. Mellorase a oferta de uso público, a través da creación de infraestrutura, equipamentos e sinalizacións para impulsar o turismo de natureza como actividade xeradora de ingresos e emprego, compatibilizando a conservación dos valores naturais cun uso sostible do medio natural. Por outro lado, levaranse a cabo actuacións que fomenten a protección e conservación das especies e dos hábitats e que incrementen o coñecemento técnico e científico dos elementos de conservación.

  Durante o ano 2020 seguirase coa implantación das medidas aprobadas no plan reitor de uso e xestión, principalmente as relativas ao uso público do espazo co control do acceso co novo sistema de autorizacións vía web e a instauración dun cupo de visitantes na illa de Ons.

- A planificación dos espazos naturais.

  Seguirase a traballar no desenvolvemento das medidas que contempla o Plan Director da Rede Natura 2000, aprobado no 2014. Neste contexto, determinarase o estado de conservación dos hábitats de interese comunitario para desenvolver medidas de conservación adecuadas e abordar protocolos de seguimento.

  É necesario continuar co planeamento dos recursos naturais, con especial énfase nos plans reitores de uso e xestión dos parques naturais, elaborados en 2018; así como dos plans de xestión de determinados espazos protexidos, que polas súas especiais características, deban contar con instrumentos concretos de planificación. Neste sentido durante o ano 2018 iniciáronse as tramitacións dos instrumentos de planificación dos monumentos naturais de Fraga de Catasós, Souto da Retorta e Pena Corneira que serán aprobados definitivamente durante o ano 2020. Con estas actuacións finalizaremos o ano 2020 coa planificación de preto do 100% da superficie natural protexida.

  Por outra banda, no ano 2020 rematarase a elaboración do Plan de uso público da ZEC Estaca de Bares así como a nova cartografía da ZEC Serra do Careón, o que permitirá mellorar o coñecemento científico e a xestión destes dous espazos protexidos.

Así mesmo, seguirase a potenciar a promoción e posta en valor do patrimonio natural de Galicia identificando as súas iconas ambientais como son espazos imán do noso patrimonio natural a través da marca Galicia Natural e Única.

É preciso potenciar e poñer en valor todos e cada un dos espazos protexidos de Galicia, destacando as súas singularidades como un xeito de convertelos en referentes medioambientais, ao mesmo tempo que actúan como factores de dinamización socioeconómica das súas áreas de influencia.

- Rede de Reservas da Biosfera de Galicia.

  A concepción actual das Reservas da Biosfera vai máis alá dos espazos protexidos sendo unha ferramenta que vincula a conservación da biodiversidade co desenvolvemento socioeconómico para o benestar da humanidade. No escenario actual, as Reservas da Biosfera son xurisdición das comunidades autónomas nas que se localizan, que adoptarán as medidas necesarias para mellorar o seu funcionamento. Os obxectivos e directrices aparecen recollidos nos art. 65, 66, 67 da Lei 42, do 13 de decembro, do Patrimonio Natural e da Biodiversidade.

  Galicia conta con seis Reservas da Biosfera, das cales unha esténdese por dúas comunidades autónomas e outra é transfronteiriza.

  A Rede de Reservas da Biosfera de Galicia, creada no ano 2017, pon en valor estes espazos protexidos internacionalmente.

  Débese avanzar na xestión desta rede, co obxectivo de fornecer o desenvolvemento sustentable destes territorios e a mellora do benestar da poboación que reside neles. Ademais debe potenciarse a rede como unha canle que permita promover o coñecemento e difusión dos valores das Reservas da Biosfera de Galicia, a través de actuacións de educación, posta en valor e dinamización destes espazos.

  No ano 2019 xa aprobada unha disposición para a creación e regulación dun órgano de coordinación desta rede que comezará a súa andadura, durante o ano 2019, exercendo as súas funcións. Neste sentido o Decreto 95/2017, do 21 de setembro, creou a Rede de Reservas da Biosfera de Galicia, e na súa disposición derradeira primeira preveu que a Rede de Reservas da Biosfera de Galicia dispuxera dun órgano colexiado de xestión propia como órgano colexiado de asesoramento e coordinación.

2. CONSERVACIÓN DA BIODIVERSIDADE

As accións para a conservación da biodiversidade encádranse no contexto normativo derivado da Lei 5/2019 do Patrimonio Natural e da Biodiversidade de Galicia, que ten por obxecto a conservación, o uso sustentable, a mellora e a restauración do patrimonio natural, da biodiversidade e da xeodiversidade no ámbito territorial de Galicia.

Neste marco, en 2020 levaranse a cabo distintas accións encamiñadas á adecuada protección e conservación das especies de flora e fauna silvestres, especialmente daquelas incluídas no

catálogo galego de especies ameazadas. Así mesmo, continuarase coas accións necesarias para garantir a correcta aplicacións das Directivas comunitarias "hábitats" e "aves", orientadas ao mantemento nun estado de conservación favorable dos hábitats e das especies.

- O Programa Interreg V-A ESPAÑA-PORTUGAL (POCTEP) 2014-2020 é a consecuencia directa da favorable experiencia que desde 1989 supuxo a cooperación na liña fronteiriza entre ámbolos dous países, que permitiu e que pretende continuar avanzando na mellora da calidade de vida dos habitantes do Espazo de Cooperación. Neste marco, aprobáronse dous proxectos: POCTEP GERÊS_XURÉS DINÁMICO e MIGRA MIÑO-MINHO, cuxa programación de actuacións se iniciará na presente anualidade e que se implementarán con outras accións programadas para os exercicios 2019 e 2020:
  - POCTEP GERÊS_XURÉS_DINÁMICO: dinamización conxunta da Reserva da Biosfera Transfronteriza Gerês-Xurés.

    O principal obxectivo de GERÊS_XURÉS_DINÁMICO é fortalecer a entidade e identidade propia da Reserva da Biosfera Transfronteiriza Gerês-Xurés (RBTGX) mediante o fomento da participación activa dos actores do territorio, a promoción do seu desenvolvemento económico e turístico sustentable e a protección e conservación do seu patrimonio natural e cultural.
  - POCTEP MIGRA MIÑO-MINHO: protección e conservación de peixes migradores no tramo internacional .

    MIGRA MIÑO - MINHO busca mellorar a protección e conservación do hábitat fluvial da subbacía do tramo internacional do río Miño desde o encoro de Freira ata a súa desembocadura con actuacións de mellora do estado de conservación das canles fluviais e das especies de peixes migradores presentes no río Miño e os seus afluentes tributarios. Encaixa co eixo 3 e a prioridade de investimento 6D xa que mellora a protección e a xestión sustentable dun espazo natural de fronteira de alto valor ecolóxico e que conta con espazos da Rede Natura 2000.

- POCTEP MIÑO DESTINO NAVEGABLE: río Miño, un destino navegable

  O obxectivo deste proxecto é mellorar a navegabilidade do río Miño internacional e a posta en marcha da xestión compartida do espazo Rede Natura 2000 do Baixo Miño_Rio Minho, aproveitando a existencia dun patrimonio cultural e natural de alto interese turístico nesta zona .Trátase de posicionar ao Rio Miño transfronteirizo como un destino turístico de referencia e propiciar a conexión entre as poboacións e as zonas ribeireñas cos ecosistemas asociados, de xeito que se incremente a concienciación da poboación local sobre a necesidade da conservación e valorización deste patrimonio.

  Por outra banda, dentro do PROGRAMA INTERREG AREA ATLÁNTICA 2014_2020, en 2020 remataranse as accións programadas no Proxecto EAPA_800/2018 - Atlantic-POSitiVE: Preservación de servicios de polinización atlánticos y control de la especie invasora Vespa velutina, que ten por obxecto contribuír á preservación dos servizos de polinización a través de desenvolvemento de métodos conxuntos para o control de Vespa velutina.

Mediante este proxecto preténdese por un lado mellorar o coñecemento da bioloxía de Vespa velutina e o seu impacto sobre os ecosistemas, creando novas ferramentas para o estudo e predición da súa expansión e novos métodos de control, así como tamén do desenvolvemento de novas técnicas apícolas para minimizar o impacto da V. velutina nos apiarios co fin de desenvolver un plan estratéxico de cooperación para protexer tanto os ecosistemas como as actividades económicas, sendo o seu enfoque transnacional aspecto chave fundamental para o control efectivo desta especie.

- Conservación de especies ameazadas

  O programa de conservación de especies ameazadas ten por finalidade acadar a supervivencia sostida a longo prazo no medio silvestre das especies de plantas e de animais que pola evolución das súas poboacións se atopan actualmente baixo ameaza de extinción na nosa comunidade autónoma.

  En 2020 seguirase a traballar na elaboración da Estratexia galega das especies de flora e fauna ameazadas que ten como obxectivo primordial que aquelas especies incluídas no catálogo galego de especies ameazadas sometidas a un maior grao de ameaza, podan contar cunha proposta de instrumento de planificación que incorpore, en cada caso, a mellor información técnica actualizada dispoñible. Para isto, seguirase impulsando a elaboración de novos instrumentos de planificación para a conservación e recuperación de especies ameazadas, con especial incidencia na elaboración de plans integrais que contemplen a preservación de especies con requisitos de conservación análogos, e traballarase na implementación doutros tipos de medidas como son o seguimento continuo dos elementos que forman parte do patrimonio natural, as estratexias de eliminación de factores de ameaza comúns a distintos taxóns ou a elaboración de instrumentos de planificación e xestión de espazos naturais protexidos.

  Como complemento a estas accións, durante o exercicio 2020 está a posta en marcha da informática desenvolvida durante 2019 (aplicación BIOS), como apoio para a xestión de xeito integrado da información dispoñible sobre a localización e distribución en Galicia das especies de flora e fauna silvestres de interese para a conservación en Galicia, co fin de dispoñer da información actualizada no seguimento do estado de conservación destas especies e dos seus hábitats.

- Control de especies exóticas invasoras

  A introdución de especies animais ou vexetais exóticas con comportamento invasor está considerada como a segunda causa de extinción de especies e o segundo problema ambiental, por orde de magnitude. Esta problemática atinxe enormes danos económicos en sectores relevantes como a agricultura, a pesca, o sector forestal.

  Continuarase co desenvolvemento de medidas encamiñadas á erradicación ou ao control destas poboacións, así como a metodoloxía de avaliación de riscos destas especies, priorizando as actuacións de acordo coa análise de riscos e o Plan estratéxico galego de xestión das especies exóticas invasoras.

É preciso avanzar así mesmo no desenvolvemento de plans de divulgación, detección temperá e actuación rápida fronte as especies que supoñen na actualidade un elevado risco, como é o caso da Reynoutria japonica, Cortadería selloana ou especies animais como o mapache ou o visón americano.

- Protección de árbores senlleiras

  Con independencia das medidas establecidas para a protección de especies ou unidades taxonómicas como tales, a conservación da nosa biodiversidade vexetal pasa tamén pola protección de aqueles valores naturais, culturais, científicos, didácticos, estéticos ou paisaxísticos. Estes exemplares senlleiros representan un valioso legado e un valor natural na medida de que se trata de exemplares que subsistiron aos rigores dos tempos ou que contan cunhas particularidades especiais. Esta liña de conservación excede no seu ámbito de acción do campo estritamente biolóxico, ao incorporar o valor antropolóxico dende o punto de vista da estética e a sensibilidade do pobo ao seu entorno. O Decreto 67/2007, do 22 de marzo, que se regula o Catálogo Galego de Arbores Senlleiras, prevé a inclusión destas árbores e formacións singulares coa finalidade de protexelos de posibles riscos e ameazas, garantindo a súa conservación.

  Unha vez rematada en 2019 a revisión do estado de conservación e de saúde dos exemplares e formacións incluídas no Catálogo galego de árbores senlleiras, durante o exercicio 2020 prevese plasmar a actualización do citado Catálogo e fomentar o seu coñecemento polo público en xeral, promovendo deste xeito a súa conservación e preservación, cun enfoque participativo.

- Rede galega de centros de recuperación de fauna silvestre

  As actuacións vinculadas coa recuperación da fauna silvestre desenvolvidas nos centros de recuperación de fauna dependentes da CMATV están directamente relacionadas coas medidas incluídas no Plan Director e constitúen a información base imprescindible para a adopción das medidas pertinentes para paliar as ameazas ou perturbacións sobre estas especies, tal e como se formula no citado instrumento de planificación.

  Así mesmo, a reintrodución no medio natural das especies obxecto de recuperación contribúe de maneira transversal á mellora do estado de conservación do patrimonio natural a través do enriquecemento e mellora da propia biodiversidade.

  É preciso polo tanto seguir na liña de traballo establecida nos catro centros de recuperación de fauna cos que conta a comunidade autónoma, pola labor que se está a facer de recuperar especies e a súa contribución á preservación e conservación global da nosa biodiversidade. Unha vez completada a segunda fase de construción das instalacións e equipamentos necesarios do novo centro de recuperación construído na provincia de Pontevedra (no concello de Cotobade) seguirase a traballar na adecuación tanto deste como dos outros tres centros de recuperación de fauna, harmonizando a súa xestión e tendendo á súa especialización para dar cumprimento deste xeito ao principio de eficacia na xestión por parte da administración

pública, procurando optimizar os recursos dispoñibles a través dun funcionamento coordinado e integrado.

- Protección animais de compañía

  O obxectivo deste programa trata de mellorar a protección e o benestar dos animais de compañía en Galicia. A posta en marcha da Lei 4/2017 de protección e benestar dos animais de compañía en Galicia supón un reto no desenvolvemento de actividades específicas e medidas encamiñadas á protección efectiva dos animais e contra o maltrato. Durante 2020 prevese a aprobación do regulamento de desenvolvemento desta norma así como a continuidade das actividades encamiñadas á divulgación e información da sociedade sobre os contidos e principios nesta materia, co desenvolvemento de campañas de concienciación en medios para o fomento da adopción de animais abandonados e xornadas informativas, como un paso máis nos obxectivos a acadar nesta materia, continuándose así mesmo co apoio ás administracións locais para o desenvolvemento das súas competencias, mediante a publicación das liñas de axudas iniciadas en 2017 para o control reprodutivo e identificación de animais, como medidas efectivas para a loita e control do abandono.

3. DIVULGACIÓN E DIFUSIÓN DO PATRIMONIO NATURAL DE GALICIA

Constitúe un eixo fundamental cuxo obxectivo pretende por unha parte transmitir á sociedade a transcendencia da conservación da natureza para o seu benestar social e para o desenvolvemento sostible e por outra contribuír activamente ao panorama internacional en materia de áreas protexidas.

É esencial que a sociedade coñeza e recoñeza os beneficios que as áreas protexidas proporcionan ao benestar e a saúde da poboación presente e futura, o que permitirá se dúbida recadar un maior apoio aos esforzos de conservación.

Seguirase a traballar para trazar e afianzar vías de comunicación adecuadas para chegar ao público e mellorar a percepción social das áreas protexidas e dos compoñentes da biodiversidade. Melloras na rede de centros de visitantes dos parques, a atención educativa, o fomento das visitas guiadas, a investigación e a divulgación dos valores naturais que os espazos protexidos atesouran, así como o desenvolvemento de actuacións de colaboración e cooperación no ámbito da educación e de voluntariado ambiental.

4. OS RECURSOS CINEXÉTICOS E PISCÍCOLAS

No relativo aos Recursos Piscícolas, a promoción, defensa e protección dos valores biolóxicos que ten o medio acuático continental constitúe un dos máis importantes valores que ten encomendada a Dirección Xeral de Patrimonio Natural.

Nesa procura, está a desenvolver un amplo e variado programa de actuacións a prol das especies que habitan este medio natural, que van dende a mellora do hábitat no que se desenvolven, o reforzamento das súas poboacións, o seguimento sanitario, tanto das poboacións silvestres como as que son obxecto de cultivo, ata a axeitada xestión do seu aproveitamento.

Nesta liña, en 2020 seguirase traballando no coñecemento e na investigación do estado poboacional de diversas especies piscícolas e do seu estado sanitario, así como do seu hábitat, para mellorar as condicións do medio e procurar o incremento das súas poboacións naturais e procurarase avanzar na posta en marcha das medidas incluídas na nova lei reguladora da pesca continental (tramitada durante 2019), principalmente naquelas relativas a garantir o necesario relevo xeracional e a preservación para as xeracións futuras unha pesca fluvial máis sustentable, sostible no tempo e compatible cunha protección do medio ambiente a longo prazo.

Seguirase a traballar así mesmo da man das asociacións de pescadores, na formación e divulgación dos valores naturais dos nosos ríos, continuando coa liña de convenios de colaboración establecidos durante estes anos tanto (coas entidades colaboradoras de pesca fluvial e coa Federación Galega de Pesca), como entidades máis representativas dentro deste sector.

En canto á actividade cinexética, seguirase apostando polo seu carácter social e polo seu papel como instrumento indispensable para a xestión das poboacións silvestres, posibilitando un equilibrio que faga factible o desenvolvemento de todas as especies que conviven no mesmo medio. A transformación experimentada no monte galego impón a necesidade de seguir traballando na aplicación das medidas e axudas necesarias para paliar as afeccións ocasionadas polos ataques das especies silvestres de fauna ao gando e aos cultivos agrícolas, e minorar a tensión social asociada.

Así mesmo é preciso seguir traballando na divulgación e investigación de medidas preventivas fronte aos danos ocasionados pola fauna silvestre, evitando por outra banda que o crecemento exponencial de certas especies poida poñer en perigo os equilibrios naturais.

A actuación do programa neste caso oriéntase á concepción destas actividades como ferramentas de primeira orde para o desenvolvemento económico de amplas zonas do noso territorio, contribuíndo a evitar deste xeito a despoboación e o abandono do rural galego.

Durante 2020 completaranse os estudos necesarios, iniciados en 2019, para a redacción dos plans de ordenación cinexéticas de determinadas zonas libres de caza cuxa xestión depende da Dirección Xeral de Patrimonio Natural, que servirá para a planificación e xestión adecuada destas zonas como áreas de conservación da vida silvestre. Así mesmo, seguirase a traballar no texto de desenvolvemento da lei de caza vixente en Galicia, para o que se buscará o maior consenso entre os sectores afectados que permita a necesaria implementación de accións necesarias nesta materia.

Continuarase coas liñas especificas de axudas fronte aos danos ocasionados por especies silvestres (lobo e xabaril) e seguirase así mesmo traballando na implementación de medidas es-

pecíficas fronte as afeccións ocasionadas polo xabaril. Manterase a coordinación e colaboración cos principais sectores afectados (mantendo o convenio coa Federación Galega de Caza), dando continuidade á estratexia nesta materia implantada polo goberno en relación con esta especie.

Seguirase a potenciar a actividade cinexética como instrumento de desenvolvemento rural, pola súa particular virtualidade para xerar recursos, precisamente nos lugares nos que resulta máis necesaria, para fixar poboacións e xerar riqueza e emprego.

DIRECCIÓN XERAL DE ORDENACIÓN DO TERRITORIO E URBANISMO

a) A materialización e posta en práctica da política territorial e de utilización racional do solo coa finalidade de favorecer o desenvolvemento equilibrado e sustentable do territorio; contribuír a elevar a calidade de vida e a cohesión social da poboación e protexer e potenciar o patrimonio natural e cultural, sen prexuízo das competencias atribuídas a outros órganos, e o exercicio das funcións que a Lei 2/2016, do 10 de febreiro, do solo de Galicia, lle atribúe á persoa titular do centro directivo competente en materia de urbanismo.

b) O fomento da formación, da investigación e a elaboración e divulgación de estudos e proxectos en materia de urbanismo, ordenación do territorio e litoral e da participación cidadá na formulación, tramitación e xestión do planeamento territorial e urbanístico. O seguimento e control da actividade urbanística, sen prexuízo das competencias dos municipios.

c) A elaboración de proxectos e anteproxectos de disposicións normativas en materia de urbanismo.

d) A preparación de informes que, conforme a lexislación de carácter sectorial, lle corresponda emitir ao órgano autonómico competente en materia de ordenación do territorio e urbanismo.

e) A análise e proposta de informe dos expedientes de solicitude de autorización de execución de grandes establecementos comerciais sobre a súa adaptación ao planeamento vixente e en tramitación, para a posta en coñecemento da súa viabilidade á Comisión Consultiva de Equipamentos Comerciais.

f) A realización de apoio técnico e económico e a colaboración coas entidades locais para a formulación e tramitación do planeamento urbanístico, a súa xestión e execución e o seu seguimento, arquivo e rexistro.

g) Execución dun programa de axudas económicas e de asesoramento técnico encamiñadas á materialización do planeamento urbanístico municipal, coa finalidade de facilitar a elaboración e tramitación dos plans de ordenación municipal e polo tanto, o desenvolvemento sostible do noso territorio.

h) A realización de actuacións de mellora de contornos urbanos, de accesibilidade e supresión de barreiras arquitectónicas e de equipamentos públicos que teñan por finalidade a revitalización do territorio e o reequilibrio territorial.

Realizaranse unha serie de actuacións en materia de equipamentos e contornos urbanos en colaboración cos concellos de Galicia, como elementos revitalizadores do territorio e do reequilibrio territorial, co fin de contribuír ao desenvolvemento local desas zonas e poñer á disposición dos seus habitantes os valores de ditos espazos. Trátase de preservar, conservar e/ou transformar, segundo ao caso, determinadas espazos urbanos, a través de medidas puntuais e específicas para cada zona para a creación de riqueza e, en consecuencia, contribúan a unha maior calidade de vida dos seus cidadáns. As actuacións realizaranse coa colaboración dos concellos, xa que son as administracións máis próximas ao territorio e aos cidadáns, mediante o desenvolvemento dos programas de equipamentos públicos, de humanización de rúas e de urbanización e mellora de espazos públicos, para dar cobertura ás necesidades da cidadanía.

O obxectivo é que, no ano 2020, o 90 % de concellos de Galicia sexan beneficiarios dunha axuda.

II.2. DOS ORGANISMOS AUTÓNOMOS

INSTITUTO DE ESTUDOS DO TERRITORIO (IET)

Os obxectivos, liñas de acción e actuacións básicas do Instituto de Estudos do Territorio para o ano 2020 son:

1. Planificación da paisaxe
   - Iniciaranse os traballos para a revisión da Estratexia da Paisaxe Galega 2021-2023.
   - Continuarase co desenvolvemento dos instrumentos de protección, xestión e ordenación da paisaxe establecidos na Lei 7/2008, do 7 de xullo, de protección da paisaxe de Galicia.
   - Ao longo do ano 2020 aprobaranse as Directrices de paisaxe de Galicia, de modo que, unha vez rematada a súa redacción no ano 2019, continuarase coa súa tramitación ata a súa aprobación polo Consello da Xunta de Galicia.
   - Desenvolveranse normativamente outros aspectos da Lei 7/2008, en concreto continuarase coa tramitación do regulamento da lei para a súa aprobación en 2020.
   - Elaboraranse novas guías de boas prácticas e integración paisaxística dentro da colección Paisaxe Galega. En concreto, crearase unha guía con recomendacións e boas prácticas paisaxísticas no sector forestal, establecendo criterios e recomendacións para a mellora e restauración paisaxística no eido forestal. Tamén se creará unha guía de integración paisaxística dos miradoiros, establecéndose incentivos para mellorar a accesibilidade e o acondicionamento dos miradoiros incluídos no Catálogo das paisaxes de Galicia que presenten unhas mellores características, como poden ser unha maior superficie de cunca visual, maior superficie de áreas de especial interese paisaxístico na cunca visual, maior diversidade de tipos de paisaxe ou similares

- Continuarase coa divulgación da Guía de Cor e Materiais das doce Grandes Áreas Paisaxísticas de Galicia; publicaranse a Guía para a integración das actividades extractivas e a Guía de boas prácticas para actuacións de urbanización e humanización dos espazos públicos.
- Tras a aprobación do primeiro Pacto pola Paisaxe mediante a sinatura do convenio para a protección, xestión e ordenación da paisaxe nas Áreas de Especial Interese Paisaxístico "Meandros do Lérez" no Concello de Cerdedo Cotobade, levaranse a cabo as actuacións precisas para a súa execución ao longo de todo o ano 2020.
- Estudos e propostas de mellora e integración paisaxística.
- Unha vez rematados os dous estudos de mellora e integración paisaxística no núcleo de Castromaior (Portomarín) e no lugar da Estibada (Arteixo-A Coruña), desenvolveranse os primeiros Plans de acción da paisaxe, regulados pola Lei de protección da paisaxe de Galicia.
- Iniciarase a actividade do Consello Asesor da Paisaxe de Galicia.
- Continuarase coa difusión da Rede de Itinerarios de Interese Paisaxístico de Galicia (ámbitos con impactos paisaxísticos que requiren atención) para proceder á realización de Plans de acción da paisaxe.
- Continuarase coa tramitación de expedientes e informes en materia da paisaxe. Estes expedientes inclúen os informes en materia de paisaxe vinculantes para os instrumentos de ordenación do territorio, os informes de integración paisaxística previstos no artigo 51 do Plan de Ordenación do Litoral de Galicia e aqueles que se emiten en contestación ás consultas sectoriais formuladas dentro dos procedementos de avaliación de impacto ambiental de proxectos e avaliación ambiental estratéxica.
- Dentro do Plan de Formación e Divulgación, continuarase co programa Paisaxe e Sustentabilidade do Plan Proxecta, en colaboración coa Consellería Educación, Universidade e Formación Profesional.
- Continuaranse realizando actividades de divulgación e sensibilización da poboación sobre a paisaxe.

2. Estudos do territorio
   - Continuarase co desenvolvemento da Estratexia de Infraestrutura Verde de Galicia e do Sistema de Infraestrutura Verde da Área da Coruña.
   - Continuarase coa execución do Plan de Seguimento das Directrices de Ordenación do Territorio de Galicia e da Sustentabilidade Territorial, de acordo co disposto no Decreto 176/2013, do 21 de novembro.
   - Participarase en proxectos europeos sobre infraestrutura verde e paisaxe, tanto no desenvolvemento dos xa concedidos (BioGov, aprobado no ámbito do programa Interreg Europe) como na elaboración de novas propostas.
   - Participarase en proxectos europeos sobre o aumento da resiliencia do territorio fronte ao risco de incendios forestais nun contexto de cambio social e climático, no desenvolvemento do proxecto FORVALUE (aprobado no ámbito do programa EP - INTERREG

V A España Portugal (POCTEP) que buscará promover modelos de xestión innovadores no Ecosistema Transfronteirizo xeradores de actividade económica a partir da biomasa producida polo territorio no espazo forestal; fomentar a implantación de fórmulas asociativas para a xestión da propiedade forestal na Área de Cooperación e promover unha estratexia de intervención innovadora "conectada" internacionalmente; e favorecer a coordinación transfronteiriza na planificación e na elaboración de novas propostas.

3. Cartografía e información xeográfica

- Continuarase a colaboración co Instituto Geográfico Nacional para a produción e intercambio de información xeográfica e territorial e para a elaboración do Sistema de Información sobre Ocupación do Solo de España (SIOSE). Continuarase coa actualización da cartografía básica e da Información Xeográfica de Referencia: rede hidrográfica, rede de transporte e Poboacións. Participarase tamén no Plan Nacional de Teledetección para a utilización de imaxes de satélite na actualización das bases de datos cartográficas.
- Continuarase cos traballos correspondentes ao Plan Nacional de Ortofotografía Aérea 10 (PNOA10) para a obtención de fotografías áreas de alta resolución espacial das áreas urbanas de Galicia en colaboración co Instituto Geográfico Nacional (IGN).
- Elaborarase nova cartografía de alta resolución para os concellos costeiros de Galicia dentro do proxecto Adapta PIMA. Esta cartografía incluirá: unha base de datos xeográfica sobre a ocupación do solo a escala de parcela, información sobre as unidades ambientais de parte do ámbito costeiro de Galicia e información xeográfica actualizada e mellorada sobre as edificacións, estradas e camiños dos concellos costeiros.
- Continuarase coa xestión da Infraestrutura de Datos Espaciais de Galicia (IDEG). Integrarase na IDEG nova información correspondente ás fotografías aéreas históricas obtidas polos voos interministeriais anteriores ao ano 1986.
- Continuarase coa xestión do Sistema de Información Xeográfica Corporativo (SIXC) e levarase a cabo a administración, secretaría e as labores técnicas dos grupos de traballo da Comisión de Coordinación de SIX e Cartografía (CCSIXC).
- Elaborarase o Plan galego de cartografía e información xeográfica e poranse en funcionamento o Rexistro de Cartografía e a Cartoteca, todos eles regulados no Regulamento de ordenación da actividade cartográfica de Galicia
- Continuarase coa actualización e mellora do Sistema de Información de Ordenación do Territorio e Urbanismo de Galicia (SIOTUGA).
- Continuarase coa execución do proxecto europeo para a elaboración dunha base de datos de hidrotopónimos de Galicia no marco do proxecto 0358_GEOARPAD_1_E, aprobado no ámbito do programa Interreg V-A España-Portugal (POCTEP) 2014-2020, emdiante o que se prevé a elaboración dunha base de datos xeorreferenciada de hidrotopónimos adaptada ao modelo de datos "IGR-HI"; modelo conforme ás normas de execución da normativa INSPIRE (Infraestructure for Spatial Information in Europe).

- Continuaranse as tarefas de asesoramento técnico á Axencia Galega de Innovación (GAIN) na CIVIL UAVs INICIATIVE, en concreto as relativas a "Terra 1", "Terra 2" e"Terra 3".
- Colaborarase coa Dirección Xeral de Ordenación do Territorio e Urbanismo para a elaboración de Plans básicos municipais e para a actualización do Plan Básico Autonómico.
- Colaborarase coa Consellería do Medio Rural no tocante á xeración e xestión de información xeográfica do seu ámbito competencial, en concreto a información dos aproveitamentos forestais, as reestruturacións parcelarias, as faixas de protección contra os incendios, así como calquera outra relevante no eido agrario.
- Continuarase prestando asesoramento e apoio ao resto dos organismos en todas aquelas materias nas que o IET é competente, en especial á Consellería de Medio Ambiente, Territorio e Vivenda.

INSTITUTO GALEGO DA VIVENDA E SOLO (IGVS)

O Instituto Galego de Vivenda e Solo, creado pola Lei 3/1988, do 27 de abril, é o organismo autónomo ao que lle corresponde a realización da política do solo e vivenda da Xunta de Galicia, co fin de garantir os dereitos constitucionais a unha vivenda digna e axeitada, e unha utilización do solo acorde co interese xeral, erradicando a especulación e actuando como elemento regulador do mercado inmobiliario e de mellora da calidade medioambiental.

Segundo o Decreto 129/2015, do 8 de outubro, polo que se fixa a estrutura orgánica das consellerías da Xunta de Galicia, o Instituto Galego da Vivenda e Solo queda adscrito á Consellería de Infraestruturas e Vivenda como organismo autónomo, que, de acordo co Decreto 97/2014, do 24 de xullo, polo que se establece a estrutura orgánica do Instituto Galego da Vivenda e Solo, lle corresponde a realización das políticas de vivenda e solo, coa finalidade de acadar os obxectivos previstos na Lei 3/1988, do 27 de abril, de creación do IGVS, e no marco dos principios reitores contidos no artigo 47 da Constitución española.

Os créditos que o proxecto de orzamentos pon a disposición do Instituto Galego da Vivenda e Solo destínanse a exercer as competencias e funcións descritas anteriormente.

Pola súa especial incidencia, pódense destacar os seguintes obxectivos e liñas de acción:

- Impulsarase a creación de solo produtivo ordenadamente, de acordo cos plans e programas vixentes, no ámbito da Comunidade Autónoma de Galicia. Posta a disposición deste solo nas condicións mais favorables posibles, co obxecto de facilitar a implantación de actividades económicas xeradoras de emprego na nosa comunidade autónoma.
- Impulsarase o desenvolvemento de solo residencial, con destino preferente á construción de vivendas protexidas, de acordo cos datos do Rexistro Único de Demandantes de Vivenda, destacando especialmente as actuacións en San Paio de Navia-Vigo e na cidade da Coruña.

- Impulsarase a construción de vivenda de promoción pública, iniciando novas vivendas onde o número de demandantes é maior, en calquera das modalidades previstas na Lei 8/2012, do 29 de xuño, de vivenda de Galicia.
- Continuarase coa reparación do parque de vivendas de promoción pública, mediante accións directas e medidas de fomento con axudas ás comunidades de propietarios, permitindo así a diminución da acción directa do organismo na reparación dos grupos de vivendas pola acción de fomento, garantindo a implicación dos usuarios das vivendas.
- Fomentarase a reconstrución e rehabilitación de vivendas e a corrección de impactos nas edificacións actuais, e a adquisición e a rehabilitación de edificios e vivendas en conxuntos históricos das cidades galegas a través do programa Rexurbe.
- En consonancia coas 12 medidas emprendidas pola Xunta de Galicia para facer fronte aos desafiuzamentos, e en defensa do dereito á vivenda, potenciarase a intervención decidida da Administración pública mediante axudas para inquilinos, con especial incidencia nos sectores sociais máis desfavorecidos ou en risco de exclusión social. Mantéñense as adxudicacións directas de vivendas no marco do programa de realoxamento para as persoas afectadas por execucións hipotecarias, engadíndose as vivendas postas a disposición do IGVS pola SAREB e polas entidades financeiras coas que se subscribiron convenios de colaboración ao efecto, e as que se poidan adherir a estes convenios no futuro.
- Seguindo coas 12 medidas, impulsarase a política social en materia de vivenda mediante o Programa de Realoxamento de Afectados por Execucións Hipotecarias posto en marcha no ano 2012, consistente en proporcionar aloxamento ás persoas que perderan a súa única vivenda debido a un procedemento de execución hipotecaria e os seus ingresos non superen 2,5 veces o IPREM, así como do Programa de Bono de Alugueiro Social destinado ás persoas incursas nun procedemento xudicial de desafiuzamento por impago da renda de alugueiro da vivenda que ocupen como domicilio habitual e permanente e a outros colectivos cunha especial necesidade. Este programa compleméntase tamén co programa de vivendas baleiras en colaboración cos Concellos, para posibilitar a posta no mercado de vivendas baleiras para ser destinadas a colectivos cunha maior necesidade de vivenda. O programa de vivendas baleiras vese reforzado á súa vez co programa rehaluga, que busca incentivar a incorporación de vivendas ao programa de vivendas baleiras a través dunha liña de axudas para que os propietarios acondicionen as súas vivendas para alugalas no marco do programa.
- Fomentarase o acceso á vivenda en réxime de alugueiro mediante axudas a inquilinos con especial atención aos menores de 35 anos e co apoio a promoción de vivenda en alugueiro e as vivendas para maiores e persoas con discapacidade.
- Fomentarase, así mesmo, a construción de vivenda en alugueiro establecendo axudas aos promotores, públicos ou privados, para a construción de vivendas con este destino.
- Dentro das actuacións previstas no Plan RehaVita (Plan galego de rehabilitación, aluguer e mellora de acceso á vivenda 2015-2020), impulsaranse medidas para facilitar o acceso ao financiamento da adquisición de vivendas, en aras a facilitar o acceso á primeira

vivenda de calidade a aqueles colectivos de ingresos medios e baixos e aqueloutros con especiais dificultades polas súas circunstancias persoais.

- Así mesmo, se impulsará o acceso a vivenda en réxime de compra para persoas menores de 35 anos, establecendo axudas para adquirir vivendas en concellos de menos de 5.000 habitantes e en centros históricos, pretendendo ao mesmo tempo constituír un incentivo para a atracción de poboación moza a este ámbitos.
- Fomentarase a rehabilitación e a rexeneración e renovación urbana en Galicia, seguindo as directrices do citado Plan RehaVita, co obxectivo de potenciar a recuperación do patrimonio construído da comunidade autónoma, mediante as axudas para a rehabilitación de calidade de vivendas tanto nas áreas de rehabilitación integral como en outros ámbitos urbanos ou rurais. Facilitase ademais o acceso ao financiamento dos particulares para a realización de actuacións de rehabilitación a través das axudas para a subsidiación de xuros de préstamos de rehabilitación (en función dos ingresos das persoas promotoras das actuacións de rehabilitación). Continúa tamén a implantación do programa Rexurbe, que nace da concienciación da necesidade de recuperar e potenciar o noso patrimonio construído, con especial incidencia nos barrios históricos de Galicia que dispoñan da declaración de Ben de Interese Cultural (BIC). Neste sentido, continuarase coa liña emprendida no 2018 polo organismo a través dunha oferta pública de adquisición de inmobles para a súa rehabilitación.
- Merece especial consideración o novo marco xurídico da rehabilitación, rexeneración e renovación urbana que se está a impulsar pola Xunta de Galicia a través da primeira lei galega nestas materias que nace cos seguintes obxectivos:
  - Simplificar as tramitacións administrativas necesarias para a realización das actuacións de rehabilitación edificatoria e rexeneración e renovación urbanas.
  - Promover a coordinación entre administracións e lograr unha maior implicación de todas elas na recuperación de ámbitos moi deteriorados.
  - Impulsar a participación pública e privada nas actuacións de rexeneración e renovación de ámbitos urbanos ou rurais en estado de abandono, para que sexa atractivo vivir nestas áreas.
  - Pór ao mesmo nivel de importancia a protección do patrimonio cultural como a calidade de vida dos residentes e habitabilidade das vivendas.
  - Garantir a planificación e a cualificación técnica nas intervencións.
  - Conseguir que os ámbitos rehabilitados ou rexenerados sexan un motor de desenvolvemento para o seu contorno, que xeren por si mesmos actividade económica e emprego.
- Apóstase pola accesibilidade mediante axudas para a instalación de novos ascensores en edificios residenciais colectivos e tamén en vivendas unifamiliares e vivendas tipo dúplex. Tamén serán aplicables para a instalación de elevadores, salvaescaleiras e outros dispositivos que faciliten a accesibilidade entre os diferentes andares da edificación.

- Fomentarase a intervención no parque residencial construído co obxecto de mellorar a súa eficiencia enerxética e sustentabiliade ambiental.
- Para impulsar e facilitar as actuacións nesta materia acometidas polos concellos mantéñense diferentes liñas de apoio as intervencións municipais. Así, os concellos de menos de 10.000 habitantes poderán solicitar axudas para mellorar a habitabilidade de vivendas da súa titularidade ou de particulares con poucos ingresos, os de menos de 20.000 habitantes poderán optar ás axudas para a rehabilitación de vivendas da súa titularidade para destinalas a alugueiro social.

Preténdese, polo tanto, impulsar medidas para contribuír a mellorar a calidade de vida aproveitando as edificacións existentes, reducindo as necesidades de ocupación de territorio e garantindo as condicións de habitabilidade das vivendas.

Ademais, deste xeito, estase a fomentar a cultura da rehabilitación, entendendo esta como a crenza por parte da cidadanía de que, efectivamente, a recuperación e conservación das vivendas e dos seus entornos é unha necesidade persoal e colectiva e que ademais produce importantes retornos ao conxunto da sociedade.

Por ultimo, darase continuidade ao funcionamento dos Observatorios de Vivenda e de Solo Empresarial de Galicia como ferramentas activas, participativas, de transparencia e intervención, que contribúan a unha mellor planificación das políticas públicas de vivenda e de solo empresarial e ao exercicio do control social en aplicación das mesmas.

II.3. DOS CONSORCIOS AUTONÓMICOS

AXENCIA DE PROTECCIÓN DA LEGALIDADE URBANÍSTICA (APLU)

Para a fixación das principais liñas de acción para o período 2020 da Axencia de Protección da Legalidade Urbanística tivéronse en conta 3 premisas fundamentais:

a) A recente e cada vez maior preocupación social pola materia urbanística e, mais en concreto, pola disciplina e potestade sancionadora neste eido. Non pode esquecerse que nos últimos anos desenvolvéronse ao longo da xeografía española actuacións xudiciais e policiais que puxeron en evidencia a existencia de numerosos ilícitos urbanísticos.

b) A crecente importancia das políticas de ordenación do territorio e de protección do medio ambiente.

c) A relación existente entre as competencias autonómicas e locais nesta materia, que esixe o exercicio coordinado do conxunto de potestades integradoras da mesma para un axeitado exercicio da competencia urbanística.

Sentado o anterior, o primeiro a destacar é que o obxectivo xenérico desta axencia céntrase principalmente en mellorar a vixilancia e inspección do territorio e a protección do litoral para

velar polo cumprimento da legalidade urbanística. Partindo deste obxectivo xenérico as accións concretas a realizar son:

- A prevención e persecución das infraccións urbanísticas e de costas, mediante a realización de actuacións tales como a vixilancia e inspección do territorio para detectar obras en execución sen licenza municipal ou autorización autonómica; outorgar ao persoal formación especializada para mellorar a calidade e eficacia da disciplina urbanística, facilitando a súa participación en conferencias e cursos; a promoción de investigacións para determinar os feitos e identificar os presuntos responsables da comisión de infraccións graves ou moi graves; a paralización e/ou incoación prioritaria e urxente de expedientes de reposición da legalidade de obras en curso de execución sen licenza municipal ou autorización autonómicas preceptivas e cuxo prazo de caducidade estea próximo a cumprirse; a imposición de multas coercitivas no caso de incumprimento voluntario da orde de demolición ou a súa execución subsidiaria transcorrido un ano dende a súa executividade.
- A consecución da máxima coordinación, colaboración e participación dos concellos para a consecución de óptimos resultados no eido do urbanismo, mediante a realización de actuacións tales como a vixilancia do cumprimento por parte dos concellos do seu deber de revisar licencias contrarias ao ordenamento xurídico; dar a coñecer a actividade e as funcións da axencia aos concellos galegos non adheridos á mesma ou o asesoramento aos concellos na interpretación da normativa urbanística.

E que, en última instancia, toda a actuación da Administración publica diríxese á protección do benestar dos cidadáns e, en materia urbanística, esta finalidade última da actividade administrativa maniféstase na promoción do seu dereito a un medio urbano e rural axeitado para o desenvolvemento da persoa, consonte ao disposto no artigo 45 da Constitución Española de 1978, na Lei 2/2016, do 10 de febreiro, do solo de Galicia e na Lei 22/1988, do 28 de xullo, de Costas.

II.4. DAS SOCIEDADES MERCANTÍS PÚBLICAS AUTONÓMICAS

SOCIEDADE GALEGA DE MEDIO AMBIENTE DE GALICIA (SOGAMA)

A Sociedade Galega do Medio Ambiente (SOGAMA) é unha empresa pública autonómica, participada no 51% pola Xunta de Galicia e no 49% por Gas Natural Fenosa Renovables, S.L.U., cuxo cometido se centra na xestión e tratamento dos residuos urbanos producidos na meirande parte do territorio galego conforme á orde xerárquica establecida pola Unión Europea, isto é, fomentando a prevención, a preparación para a reutilización e a reciclaxe, que complementa coa valorización enerxética da fracción non reciclable, relegando o vertido a último lugar polo seu negativo impacto sobre a contorna e a saúde pública.

Neste escenario, as súas liñas de acción oriéntanse a:

- Impulsar o modelo de desenvolvemento definido pola economía circular, sendo a súa máxima transformar os residuos en recursos, ben a través da reciclaxe ou ben, cando esta non sexa viable, a través da recuperación da enerxía contida no lixo non reciclable, operación que leva a cabo coas máximas garantías para a protección da contorna e a saúde pública.
- Contribuír á formación, concienciación e sensibilización ambiental da poboación galega, dando traslado das boas prácticas na xestión sostible do lixo (consumo responsable, redución, reutilización e reciclaxe).
- Promover a compostaxe da materia orgánica contida nos residuos urbanos, tanto no ámbito doméstico coma no industrial. No primeiro caso, cabe sinalar que a empresa xa puxo en marcha programas de autocompostaxe en 240 entidades (concellos, centros escolares e colectivos sociais), tendo repartido máis de 8.000 composteiros. Así mesmo, construíu unha planta de compostaxe no vertedoiro de residuos non perigosos, con capacidade para 15.000 toneladas anuais, que porá en marcha para atender aos municipios máis próximos.
- Participar en proxectos de innovación tecnolóxica ambiental que contribúan a transitar desde unha economía lineal a unha circular.
- Fomentar o transporte sostible para os residuos urbanos, dando preferencia ao ferrocarril por ser un medio máis eficiente, fiable, respectuoso co medio ambiente e con menor incidencia a nivel de molestias cidadás.
- Colaborar co eido universitario a través da docencia en masters e cursos de postgrao vencellados ao medio ambiente en xeral e á xestión e tratamento dos residuos urbanos en particular.
- Ampliar o complexo medioambiental de Cerceda co obxectivo de incrementar a súa capacidade ata 1 millón de toneladas/ano, garantindo deste xeito o tratamento óptimo dos residuos producidos polos 294 concellos adheridos ao seu modelo. Esta ampliación, que estará culminada ao longo do ano 2020, permitirá á compañía cuadriplicar as súas taxas de reciclado e diminuír o vertido ata o 10%, obxectivo establecido pola Unión Europea para o ano 2035, adiantándose Sogama ao seu cumprimento con 15 anos de antelación.

XESTION DO SOLO DE GALICIA -XESTUR SA-

Xestión do Solo de Galicia -Xestur SA- é unha sociedade anónima constituída para a realización de actividades urbanísticas no territorio de Galicia. O seu obxecto social está constituído pola realización das actividades dirixidas á promoción e xestión de solo empresarial, residencial e construción de edificacións na comunidade autónoma.

O desenvolvemento destas actividades ten como finalidade garantir a utilización do solo de acordo co interese xeral e dotar a Comunidade Autónoma de solo suficiente para a localización de industrias e a implantación de actividades económicas que favorezan o desenvolvemento

socioeconómico e a promoción de emprego, así como de solo para a construción de vivendas dignas e adecuadas, especialmente aos sectores con menos capacidade económica.

A sociedade ten a consideración de medio propio e instrumental e de servizo técnico da Administración Xeral da Comunidade Autónoma de Galicia para que, no exercicio dos seus fins sociais e no marco da axenda galega de competitividade industrial, realice as actividades dirixidas á promoción e xestión do solo empresarial para o fomento do emprendemento, do desenvolvemento socioeconómico e da promoción do emprego.

Xestur SA realiza dous tipos de actuacións, unha como promotor directo e outra como mandatario do Instituto Galego da Vivenda e Solo (IGVS), que actúa como promotor.

Este solo ponse a disposición nas condicións mais favorables posibles, co obxecto de facilitar a implantación de actividades económicas xeradoras de emprego na nosa Comunidade Autónoma.

As actuacións de solo empresarial céntranse na continuación dos parques agora en execución así como na planificación e inicio de novas actuacións recollidas no Plan Sectorial de Areas Empresariais co obxecto de atender a demanda existente noutros ámbitos territoriais.

Ademais, Xestur S.A. presta a súa colaboración e asesoramento a concellos que non dispoñan dos medios necesarios para o desenvolvemento de áreas empresariais de iniciativa municipal, incluídas no Plan sectorial de ordenación de áreas empresariais na Comunidade Autónoma de Galicia.

Así mesmo, está a desenvolver actuacións de urbanización de solo residencial destinado a vivendas protexidas.

III. ORZAMENTO DE GASTOS POR PROGRAMA

III.1. PROGRAMAS DE GASTO

III.1.1. PROGRAMA 451A - FOMENTO DA REHABILITACIÓN E DA CALIDADE DA VIVENDA

A. DESCRICIÓN DO PROGRAMA

Obxectivo estratéxico:

- OE. 1.04.01 Fomentar a rehabilitación de vivenda e a renovación urbana, recuperando o patrimonio residencial construído e minorando os impactos no medio...

Indicador de resultado asociado a ese obxectivo estratéxico:

- IR R1401a Vivendas e edificios rehabilitados

NECESIDADE QUE TRATA DE ATENDER O PROGRAMA

A necesidade que trata de atender o programa 451A consiste basicamente dispoñer dunha estratexia global que facilite e potencie a recuperación do construído mellorando as condicións de habitabilidade e calidade das vivendas no máis amplo sentido, incluíndo a reparación das vivendas propias do parque de vivendas de promoción pública do Instituto Galego da Vivenda e Solo, e o apoio e fomento da rehabilitación tanto illada como a través da declaración de áreas, con especial incidencia na área de rehabilitación dos Camiños de Santiago. Entre as liñas destinadas ao fomento da rehabilitación, destacan os seguintes programas:

- Rehabilitación de vivendas propias do instituto.
- Programa de áreas de rehabilitación integral.
- Programa de préstamos para as actuacións de rehabilitación promovidas por persoas físicas e comunidades de propietarios, coa subsidiación de xuros en función dos seus ingresos, incentivando así o financiamento destas obras.
- Programa Rexurbe, que busca potenciar a rehabilitación dos núcleos históricos de vilas e cidades.
- Rehabilitación de vivendas de titularidade municipal
- Programa Rehaluga de axudas para a rehabilitación de vivendas para incorporar ao programa de vivendas baleiras.
- Finalmente, apóstase tamén pola eficiencia enerxética dos edificios en consonancia coas estratexias europeas e pola accesibilidade a través dunha liña de axudas para a instalación de ascensores e salvaescaleiras.

POBOACIÓN OU COLECTIVO AO QUE SE DIRIXE

O colectivo ao que se dirixe o programa 451A ten un carácter universal, sempre respectando as limitacións que estableza a normativa vixente. En concreto, o colectivo afectado desagrégase en:

- Persoas propietarias ou inquilinas beneficiarios de actuacións en materia de rehabilitación, de acordo coa normativa aplicable.
- Poboación residente en núcleos rurais, cascos históricos e nas áreas de rehabilitación.
- Poboación residente en vivendas que non reúnen as condicións mínimas de habitabilidade ou de accesibilidade.
- Veciños e veciñas das parroquias dos Camiños de Santiago.
- Veciños e veciñas dos concellos adheridos ao programa de vivendas baleiras.
- Persoas xurídicas promotoras das actuacións de rehabilitación e outras administracións públicas.

DETALLE DA SITUACIÓN DE PARTIDA

O patrimonio arquitectónico (no que hai que incluír de maneira salientable os edificios e vivendas nos que habitan as persoas) require investimentos significativos non só para a súa conservación senón tamén para a súa mellora, sobre todo se temos en conta que representa un activo que vai máis alá do meramente material. Neste ámbito incide a elevada dispersión da poboación de Galicia.

Malia a súa riqueza e importancia, existe un abandono e deterioro progresivo do patrimonio arquitectónico, das vivendas, e dos espazos públicos no medio rural e nos conxuntos e núcleos históricos, con despoboamento e envellecemento da poboación, perda de actividades produtivas e da calidade de vida. En algúns casos, as vivendas construídas e de nova construción non acadan os niveis necesarios de calidade, habitabilidade e sustentabilidade propios dunha vivenda digna.

Para facilitar estes obxectivos aprobouse a Lei 1/2019, do 22 de abril, de rehabilitación e de rexeneración e renovación urbanas de Galicia que persegue impulsar a participación pública e privada nas actuacións de rehabilitación.

Polo que se refire ao estado dos edificios, e segundo datos do IGE (Instituto Galego de Estatística) do ano 2011, existían aproximadamente 110.000 edificios en estado ruinoso, malo ou deficiente, polo que cómpre incidir nas políticas de rehabilitación de edificios, sen esquecer o horizonte 2020 que obriga a priorizar as actuacións en materia de eficiencia enerxética.

- DEBILIDADES:
  - Escasa tendencia á rehabilitación e mantemento dos edificios por parte dos seus usuarios.
  - É necesario realizar un gran esforzo para axuntar vontades entre os propietarios e romper as inercias que impiden a rehabilitación.

- Dificultade para estimar os prazos da actuación e para establecer unha programación adecuada do financiamento o que, cando é importante aquilatar custos e convencer aos propietarios, constitúe un obstáculo máis que desincentiva a actuación.

- AMEAZAS:
  - A alta porcentaxe de vivenda unifamiliar, a dispersión da poboación e o progresivo envellecemento de quen ocupan as vivendas con maiores deficiencias, supoñen un risco de que unha parte importante do parque de vivendas quede á marxe do proceso de rehabilitación.
  - Dada a estrutura da propiedade de vivenda os custos da rehabilitación deben asumilos os particulares e hoxe en día a situación económica e a escasa renda dispoñible das familias fai moi difícil que se poidan destinar fondos á rehabilitación.

- FORTALEZAS:
  - Opinión pública cada vez máis sensibilizada na necesidade de rehabilitación e abandono do modelo expansionista de desenvolvemento urbano.
  - Experiencia dos últimos anos dos axentes implicados: administracións, técnicos e empresas, xerada como consecuencia das políticas anteriores de apoio á rehabilitación. É de destacar, especialmente, a experiencia xerada a través do Programa de Áreas de Rehabilitación Integral e dos programas autonómicos de fomento á rehabilitación.
  - A presión lexislativa derivada do cumprimento das esixencias europeas en materia de eficiencia enerxética e accesibilidade universal pode constituír un incentivo para a rehabilitación.
  - Os últimos cambios lexislativos levados a cabo pola comunidade autónoma, incluídos na Lei 1/2019, do 22 de abril, de rehabilitación e de rexeneración e renovación urbanas de Galicia, como poden ser as medidas para axilizar a licenza en actuacións de rehabilitación, buscan eliminar as trabas e incentivar a rehabilitación.

- OPORTUNIDADES:
  - O investimento público xera unha alta porcentaxe de retorno do devandito investimento e contribúe a mellorar a economía.
  - A posibilidade de novos modelos de intervención publica previstos na Lei 1/2019, do 22 de abril, de rehabilitación e de rexeneración e renovación urbanas de Galicia.
  - A rehabilitación xurde como unha alternativa para a reconversión do sector da construción pola súa capacidade de xerar emprego e de permitir o desenvolvemento de empresas vinculadas ao territorio no que se desenvolve.
  - Mellora da calidade de vida dos cidadáns, das cidades e dun parque inmobiliario antigo.
  - Redución da factura enerxética e aproximación aos obxectivos da Estratexia Europa 2020.

- A rehabilitación de barrios incentiva a eliminación de guetos e permite aproveitar ao máximo os recursos materiais e do territorio e pode contribuír á rexeneración social de determinados ámbitos.

A Comunidade Autónoma de Galicia veu realizando un esforzo para mellorar a calidade e habitabilidade das vivendas no seu territorio. Así, veu actuando no eido das subvencións en todas as súas vertentes para a rehabilitación (vivendas en conxuntos históricos, vivenda rural, reforma de edificios de vivendas de promoción pública…) no marco do plan estatal de vivenda e das normas autonómicas que o complementan, e dos programas propios do IGVS, especialmente o Rexurbe. Tamén, e dado o estado de degradación de algúns cascos históricos e núcleos rurais, o IGVS interveu nos anos anteriores para proceder na medida do posible á súa rehabilitación e posterior posta en valor. Tamén se levaron a cabo iniciativas de colaboración a través de convenios e outros mecanismos legalmente establecidos con distintos axentes (concellos, universidades, institucións sen fins de lucro…) nos distintos aspectos (tanto de rehabilitación como técnicos) referidos á calidade da vivenda.

DEFINICIÓN DO MARCO NO QUE SE DESENVOLVE O PROGRAMA

O marco legal e regulamentario no que se desenvolve o programa 451A é o seguinte:

- Lei 3/88, do 27 de abril, de creación do IGVS, e o Decreto 288/88, que a desenvolve.
- Lei 8/2012, do 29 de xuño, de vivenda de Galicia.
- Lei 1/2019, do 22 de abril, de rehabilitación e de rexeneración e renovación urbanas de Galicia.
- Decreto 18/2014, do 13 de febreiro, polo que se determinan os aspectos básicos dos programas autonómicos de rehabilitación de vivendas e se dan directrices para o desenvolvemento do Plan estatal de fomento do alugamento de vivendas, a rehabilitación edificatoria e a rexeneración e renovación urbanas, 2013-2016, no ámbito da Comunidade Autónoma de Galicia.
- Plan RehaVita, Plan galego de rehabilitación, aluguer e mellora de acceso á vivenda 2015-2020.
- Real Decreto 106/2018, do 9 de marzo, polo que se regula o Plan Estatal de Vivenda 2018-2021.

FINALIDADE E ESTRATEXIA DO PROGRAMA

O programa 451A ten a finalidade de mellorar as condicións de vida dos propietarios e usuarios das vivendas, de xeito que se favoreza a consecución dunha perfecta habitabilidade das vivendas ao mesmo tempo que se recupera o patrimonio residencial xa edificado, actuando con criterios de calidade e sustentabilidade.

Deste xeito, e atendendo tamén a criterios de necesidade de xerar actividade e desenvolvemento económico, é necesario prestar atención a este progresivo deterioro das zonas rurais e barrios históricos intentado promover a súa conservación. Ao mesmo tempo cómpre, tamén,

fomentar a recuperación do xa construído en aquelas zonas de crecemento, favorecendo a compacidade urbana, de tal xeito que supoña un adecuado aproveitamento entre infraestruturas, dotacións, servizos, actividades e residencia.

Para estes efectos establécense medidas de fomento e rehabilitación das vivendas individuais ou en réxime de división horizontal, de reparación do parque público de vivendas e de actuacións sobre ámbitos máis extensos, coa declaración de Áreas de Rehabilitación Integral. Merece especial atención a recuperación dos núcleos rurais a través da rehabilitación de vivendas de mestres, doutros oficios e demais edificios e vivendas de titularidade municipal, e o programa de infravivenda.

Continúa a liña de financiamento iniciada en 2017 consistente na subsidiación de xuros dos préstamos para a rehabilitación, como ferramenta que posibilitará que as persoas con menos posibilidades económicas podan afrontar as obras de rehabilitación da súas vivendas.

Unha vez aprobada a Lei 1/2019, do 22 de abril, de rehabilitación e de rexeneración e renovación urbanas de Galicia, desenvólvese con mais forza o programa Rexurbe, que nace da concienciación da necesidade de recuperar e potenciar o noso patrimonio construído, con especial incidencia nos barrios históricos de Galicia que contan coa declaración de BIC, conseguindo dinamizar estes ámbitos rehabilitando as vivendas, e rexenerando os espazos urbanos.

Nestes momentos, é de especial importancia nas políticas de vivenda facer unha aposta decidida pola rehabilitación como solución eficiente, sostible e de futuro para responder ás necesidades de vivenda da poboación e minorar os impactos no medio, evitando na medida do posible os novos desenvolvementos urbanísticos e fomentando a cultura da rehabilitación, é dicir, que o propietario da vivenda e o resto da cidadanía sintan a necesidade e valoren a rendibilidade de recuperar o xa construído.

Apóstase pola accesibilidade mediante axudas para a instalación de novos ascensores en edificios residenciais colectivos e tamén en vivendas unifamiliares e vivendas tipo dúplex. Tamén serán aplicables para a instalación de elevadores, salvaescaleiras e outros dispositivos que faciliten a accesibilidade entre os diferentes andares da edificación.

A rehabilitación de vivendas é unha necesidade permanente que cumpre varios obxectivos:

- Manter a poboación residente en conxuntos históricos, núcleos rurais e barrios de vilas e cidades necesitados de melloras.
- Conservar nas mellores condicións o patrimonio residencial construído.
- Recuperar e rexenerar ámbitos urbanos de especial valor histórico, favorecendo a súa dinamización, para que constitúan centros de actividade social, cultural e económica.
- Promover un rural mais vivo que favoreza o equilibrio territorial.
- Mellorar as condicións de vida dos seus moradores e adaptar as vivendas existentes á realidade actual.

- Reducir a demanda de novos desenvolvementos urbanísticos.
- Mellorar as condicións de accesibilidade dos edificios e vivendas.
- Aforro enerxético ao facer máis eficiente o consumo das vivendas rehabilitadas e reducir a demanda de enerxía.

B. ANÁLISE E EXPLICACIÓN DO IMPACTO QUE NA IGUALDADE ENTRE MULLERES E HOMES SE PREVÉ PRODUCIR COMO CONSECUENCIA DAS ACTUACIÓNS QUE SE VAN DESENVOLVER

CLASIFICACIÓN DO PROGRAMA

Programa que ten por finalidade a igualdade entre mulleres e homes e/ou incide directa e fundamentalmente sobre as mulleres	
Programa non especificamente orientado á igualdade aínda que provoca un impacto diferenciado en homes e mulleres	
Programa mixto, con actividades que teñen por finalidade a igualdade entre mulleres e homes e/ou inciden directa e fundamentalmente sobre as mulleres e actividades que teñen un impacto diferenciado en homes e mulleres	
Programa con actividades non dirixidas especificamente ás persoas, aínda que teñen impacto sobre elas como beneficiarias indirectas das accións (programas que actúan sobre o territorio, o medioambiente, a sociedade no seu conxunto, etc)	
Programa destinado exclusivamente a actividades administrativas de xestión	X

C. ÓRGANOS ENCARGADOS DA SÚA XESTIÓN

Instituto Galego da Vivenda e Solo

III.1.2. PROGRAMA 451B - ACCESO Á VIVENDA:

A. DESCRICIÓN DO PROGRAMA

Obxectivo estratéxico:

- OE. 2.05.01 Facilitar o acceso á vivenda, en propiedade ou en réxime de aluguer, especialmente aos colectivos máis desfavorecidos.

Indicador de resultado asociado a ese obxectivo estratéxico:

- IR R2501a Unidades convivenciais que se benefician das medidas de acceso á vivenda

NECESIDADE QUE TRATA DE ATENDER O PROGRAMA

A necesidade que trata de atender o programa 451B consiste basicamente en facilitar o acceso á vivenda, tanto en propiedade como en réxime de alugueiro, para aqueles sectores da sociedade que se atopen en condicións máis desfavorecidas, seguindo as directrices establecidas no Plan RehaVita, Plan galego de rehabilitación, alugueiro e mellora de acceso a vivenda 2015-2020, e no Plan Estatal de Vivenda 2018-2021.

Neste sentido, a Xunta de Galicia, dende o ano 2012, ven implantando 12 medidas para evitar e paliar os desafiuzamentos hipotecarios ou por falta de pagamento dos alugueiros e garantir o acceso á vivenda.

POBOACIÓN OU COLECTIVO AO QUE SE DIRIXE

O colectivo ao que se dirixe o programa 451B ten un carácter universal, sempre respectando as limitacións que estableza a normativa vixente. En concreto, o colectivo afectado desagrégase en:

- Persoas inquilinas que vaian alugar unha vivenda con axudas autonómicas e estatais.
- Persoas beneficiarias das 12 medidas implantadas pola Xunta de Galicia para evitar e paliar os desafiuzamentos hipotecarios ou por falta de pagamento dos alugueiros e garantir o acceso á vivenda (programa de realoxos, bono alugueiro, vivendas baleiras, asesoramento xurídico gratuíto...).
- Mulleres vítimas de violencia de xénero.
- Persoas menores de 35 anos adquirentes de vivenda en concellos de menos de 5.000 habitantes ou en centros históricos..
- Adquirentes de vivendas de promoción pública.

DETALLE DA SITUACIÓN DE PARTIDA

Actualmente segue habendo sectores de poboación con dificultades de acceso a unha vivenda en propiedade ou en alugueiro, polo que deben consolidarse as actuacións dirixidas a facilitar o dito acceso.

- DEBILIDADES:
  - Existencia de familias con necesidade de vivenda e escasos recursos económicos.
  - Dificultades de financiamento para acceder a unha vivenda por parte das entidades financeiras.

- AMEAZAS:
  - A dispersión da poboación existente en Galicia.

- Progresivo envellecemento da poboación.

- FORTALEZAS:
  - A opinión pública está cada vez máis sensibilizada na necesidade de potenciar as políticas de carácter social en materia de vivenda, en particular as dirixidas a posibilitar a permanencia das familias con menos recursos nas súas vivendas.
  - Os últimos cambios lexislativos no Estado e na comunidade autónoma en materia de protección dos debedores hipotecarios e, concretamente, as 12 medidas da Xunta, o Plan rehavita (Plan Galego de rehabilitación, aluguer e mellora de acceso á vivenda 2015-2020) e o censo de vivendas baleiras creado polo decreto 17/2016, do 18 de febreiro.
  - A implantanción de programas por parte da Xunta, en execución das 12 medidas nos que destacan a colaboración coa SAREB, entidades financeiras, a institución do Valedor do Pobo, o programa de vivendas baleiras e o do Bono de alugueiro que buscan dar solucións áxiles ás persoas para posibilitar a permanencia nas súas vivendas ou o acceso a unha vivenda alternativa.

- OPORTUNIDADES:
  - As perspectivas actuais de recuperación económica, que favorecen a implantación de políticas sociais.
  - Incremento da percepción do alugueiro como forma alternativa de acceso á vivenda.

A Comunidade Autónoma de Galicia veu realizando nos anos anteriores un esforzo para facilitar o acceso á vivenda no seu territorio. Así, veu actuando no eido da promoción pública da construción de vivenda, con destino aos colectivos cunha renda entre o 0,7 e o 2,5 veces o IPREM. Tamén se incidiu nas axudas, estatais e autonómicas, a adquirentes de vivendas protexidas dentro do marco dos plans de vivenda. con especial atención aos colectivos máis desfavorecidos. Tamén se veu desenvolvendo o Programa Aluga, na procura dunha dinamización do mercado de vivenda en alugueiro, con axudas aos inquilinos (con especial incidencia nos sectores sociais máis desfavorecidos ou en risco de exclusión social).

A Xunta de Galicia, dende o ano 2012, ven implantando 12 medidas para evitar e paliar os desafiuzamentos hipotecarios ou por falta de pagamento dos alugueiros e garantir o acceso á vivenda. Estas medidas iniciáronse o 5 de decembro de 2012, cando o Consello da Xunta aprobou o Programa de Realoxo de afectados por execucións hipotecarias, que ten como finalidade dar cobertura a todas as persoas que perdan a súa única vivenda nun procedemento de execución hipotecaria e teñan uns ingresos inferiores a 2,5 veces o IPREM (indicador público de rendas de efectos múltiples).

Especial importancia reviste a aprobación do Plan RehaVita, Plan galego de rehabilitación, alugueiro e mellora de acceso a vivenda 2015-2020, polo Consello da Xunta o 12 de febreiro de 2015. Este plan pretende facilitar o acceso á vivenda das familias que máis o necesitan.

Outra das medidas foi a implantación do programa de vivendas baleiras para alugueiro social. No marco da Estratexia de Inclusión Social (EIS Galicia 2014-2020), aprobada polo Consello da Xunta en decembro de 2014, de conformidade cos concellos representados pola Fegamp púxose en marcha este programa, para dispor dun maior número de vivendas destinadas a cubrir as necesidades sociais nesta materia Os concellos adheridos aos programas poderán mobilizar inmobles desocupados para destinar a alugueiro a prezo taxado para persoas e familia s en situación de dificultade de acceso á vivenda. A Xunta de Galicia achega a esas vivendas un seguro multirrisco de fogar e outro de garantía de cobros para os propietarios, que inclúe asistencia xurídica e, ao mesmo tempo, busca incentivar a incorporación de vivendas a este programa a través dunha liña de axudas para que os propietarios acondicionen as súas vivendas para alugalas no marco do programa.

Tamén se procura facilitar o acceso a vivenda a persoas menores de 35 anos a través de axudas especificas, tanto para alugamento como para a adquisición.

É importante tamén, favorecer e impulsar o parque de vivendas en alugamento e neste sentido existen medidas orientadas a fomentar a construción de vivendas en alugamento por parte de promotores públicos ou privados.

Ademais de todo o anterior, o IGVS seguiu a impulsar nos últimos anos unha política de desenvolvemento de solo residencial con destino a vivendas protexidas nas principais cidades de Galicia.

DEFINICIÓN DO MARCO NO QUE SE DESENVOLVE O PROGRAMA

O marco legal e regulamentario no que se desenvolve o programa 451B é o seguinte:

- Lei 3/88, do 27 de abril, de creación do IGVS, e o Decreto 288/88, que a desenvolve.
- Lei 8/2012, do 29 de xuño, de vivenda de Galicia.
- Decreto 253/2007, do 13 de decembro, de Réxime xurídico do solo e das edificacións promovidas polo IGVS.
- Decreto 18/2014, do 13 de febreiro, polo que se determinan os aspectos básicos dos programas autonómicos de rehabilitación de vivendas e se dan directrices para o desenvolvemento do Plan estatal de fomento do alugamento de vivendas, a rehabilitación edificatoria e a rexeneración e renovación urbanas, 2013-2016, no ámbito da Comunidade Autónoma de Galicia.
- Plan RehaVita, Plan galego de rehabilitación, aluguer e mellora do acceso á vivenda 2015-2020.
- Decreto 17/2016, do 18 de febreiro, polo que se crea e se regula o Censo de vivendas baleiras da Comunidade Autónoma de Galicia
- Real Decreto 106/2018, do 9 de marzo, polo que se regula o Plan Estatal de Vivenda 2018-2021.

FINALIDADE E ESTRATEXIA DO PROGRAMA

O programa 451B ten a finalidade de facilitar o acceso a vivenda dos sectores con máis dificultades.

Para estes efectos articúlanse actuacións dirixidas a desenvolver solo con destino a construción de vivendas protexidas, con especial incidencia en San Paio de Navia (Vigo).

Por outra banda está prevista a construción de vivendas de promoción pública naquelas localidades onde existe mais demanda.

Tamén se establecen medidas de fomento para a adquisición e para facilitar o acceso ao financiamento de persoas adquirentes de vivendas protexidas e para o alugueiro, con especial atención aos mozos menores de 35 anos.

Fomentarase a construción de vivendas en alugamento con axudas a promotores públicos e privados.

Ademais, de xeito moi especial, preténdese dar cobertura ás situacións de risco de exclusión residencial a aquelas familias que están a atravesar situacións de especial dificultade. Estes apoios realízanse a través da implantación das 12 medidas consistentes en programas de marcado carácter social como son o programa de realoxo de afectados por execucións hipotecarias, o bono alugueiro social, ou programa de vivendas baleiras.

Con estas medidas preténdese posibilitar o acceso á vivenda tanto en compra como en alugueiro, especialmente aos colectivos máis desfavorecidos, incrementar a vivenda de promoción pública, impulsar a iniciativa privada para desenvolver vivenda a prezos limitados e xestionar solo residencial que permita a construción de vivendas a prezos limitados.

B. ANÁLISE E EXPLICACIÓN DO IMPACTO QUE NA IGUALDADE ENTRE MULLERES E HOMES SE PREVÉ PRODUCIR COMO CONSECUENCIA DAS ACTUACIÓNS QUE SE VAN DESENVOLVER

CLASIFICACIÓN DO PROGRAMA

Programa que ten por finalidade a igualdade entre mulleres e homes e/ou incide directa e fundamentalmente sobre as mulleres	
Programa non especificamente orientado á igualdade aínda que provoca un impacto diferenciado en homes e mulleres	
Programa mixto, con actividades que teñen por finalidade a igualdade entre mulleres e homes e/ou inciden directa e fundamentalmente sobre as mulleres e actividades que teñen un impacto diferenciado en homes e mulleres	

Programa con actividades non dirixidas especificamente ás persoas, aínda que teñen impacto sobre elas como beneficiarias indirectas das accións (programas que actúan sobre o territorio, o medioambiente, a sociedade no seu conxunto, etc)	
Programa destinado exclusivamente a actividades administrativas de xestión	X

C. ÓRGANOS ENCARGADOS DA SÚA XESTIÓN

Instituto Galego da Vivenda e Solo

III.1.3. PROGRAMA 521A - URBANISMO:

A. DESCRICIÓN DO PROGRAMA

O contido do programa é o desenvolvemento das actuacións necesarias para converter o territorio nun factor protagonista da competitividade e da igualdade e polo tanto nun axente activo de desenvolvemento económico e de cohesión social, e conseguir, mediante as oportunas intervencións de regulamentación sobre os usos do solo e accións de construción de edificacións, unha maior calidade de vida para os cidadáns.

Obxectivo estratéxico:

- OE.3.04.01 Completar o proceso de ordenación urbanística do territorio galego fomentando a participación da cidadanía no mesmo e a protección do solo

Indicadores de resultado asociado a ese obxectivo estratéxico:

- IR 3.4.01 Superficie do territorio ordenada con criterios de eficiencia e sustentabilidade.

NECESIDADE QUE TRATA DE ATENDER O PROGRAMA

A súa execución presentase para dar solución as seguintes necesidades:

- De ordenación e planificación das actividades humanas sobre o territorio, pola carencia de figuras de Ordenación do Territorio e de plans de ordenación municipal que están a impedir o desenvolvemento ordenado do territorio e a aplicación de criterios de crecemento sostibles.
- De implicación de todos os axentes sociais intervenientes para lograr, a través da cohesión social, o impulso de xeito decidido aos plans aprobados.

- De fomento de iniciativas que contribúan a incrementar o interese dos suxeitos implicados para axilizar a xestión e posta en valor do contido dos plans e programas.
- De humanización das vilas de Galicia tendo en conta o modelo social de integración cidadá de persoas nativas e inmigrantes para buscar o achegamento dos entramados urbanos aos seus habitantes mediante a adecuación e creación de espazos públicos para as necesidades vixentes.
- De actividades de formación e orientación de profesionais e equipos colaboradores para concienciar aos cidadáns sobre a importancia da planificación e ordenación do territorio no benestar e na calidade de vida.

POBOACIÓN OU COLECTIVO AO QUE SE DIRIXE

O ámbito de aplicación das actuación do programa abarcan a totalidade do territorio da comunidade autónoma o que determina o seu carácter universal.

Coa implantación das actuacións que se propón pretendese acadar o seguinte resultado:

- Un territorio convertido en axente activo de desenvolvemento económico e cohesión social.
- Un maior respecto co medio ambiente e, en definitiva, mellores condicións de habitabilidade e benestar no contorno de relación social dos residentes na nosa comunidade, conservando e mellorando o necesario equilibrio de relación home-natureza.

DETALLE DA SITUACIÓN DE PARTIDA

A situación actual, dende a premisa do obrigado cumprimento da ordenación do territorio e da planificación urbana, está determinada polos seguintes datos significativos:

Por unha parte o feito de que mais do 60 % dos concellos de Galicia están redactando o seu planeamento municipal, a Consellería de Medio Ambiente, Territorio e Vivenda, ten comprometido axudas económicas para estes concellos para o cumprimento do obxectivo de que o planeamento acade a todo o territorio da comunidade autónoma, o que se pretende para o horizonte de 2020-2024.

Por outra, as actuacións que se veñen desenvolvendo en materia de equipamentos e contornos urbanos en colaboración cos concellos de Galicia, como elementos revitalizadores do territorio e do reequilibrio territorial, co fin de contribuír ao desenvolvemento local desas zonas e poñer a disposición dos seus habitantes os valores de ditos espazos. Durante os últimos anos asináronse mais de 250 acordos de colaboración con concellos, o 79 % do total, para execucións desta actuacións o obxectivo é acadar o 90 % ata o ano 2020. Así mesmo, no ano 2019 efectuouse unha convocatoria de subvencións destinadas á creación ou mellora de infraestruturas e equipamentos nos concellos, con cargo a créditos orzamentarios de 2019 e 2020.

Cabe destacar as execucións en investimento inmaterial relativas á elaboración dos Plans Básicos Municipais, á Lei de ordenación do territorio e á investigación e divulgación de estudios en materia de urbanismo.

DEFINICIÓN DO MARCO NO QUE SE DESENVOLVE O PROGRAMA

O marco legal de desenvolvemento das actuacións do programa de urbanismo ven determinado, por un lado, polo establecido na lexislación de ordenación do territorio e urbanismo en canto as subvencións para a redacción do planeamento urbanístico ás entidades locais e, por outro polos acordos de colaboración para as actuacións que se veñen desenvolvendo en materia de equipamentos e contornos urbanos en colaboración cos concellos de Galicia, que se enmarcan no disposto pola lexislación de Réxime Local en canto lle corresponde á comunidade autónoma, a prestación da cooperación e asistencia activa que as entidades locais puideran precisar para o eficaz cumprimento das súas tarefas, podendo levar a cabo mediante subvencións eventuais ou continuas e a subscrición de convenios nas relacións de colaboración e cooperación económica. Cabe así mesmo mencionar a Lei 9/2007, do 13 de xuño, de subvencións de Galicia e o seu Regulamento como instrumentos normativos para desenvolver as actuacións do contido do programa.

FINALIDADE E ESTRATEXIA DO PROGRAMA

Co desenvolvemento do programa pretendese a consecución da finalidade prevista, que se describe do seguinte xeito:

- Manter e mellorar as iniciativas de fomento da redacción de figuras de planeamento municipal e supramunicipal, mediante axudas económicas e colaboracións coas corporacións e/ou outros entes locais da Comunidade Autónoma de Galicia.
- Fomentar a elaboración de planeamento sectorial para desenvolvemento e planificación de actuacións, sobre partes do territorio, que pola súas especificidades o requiran.
- Incentivar a dispoñibilidade de planeamento urbanístico municipal, mediante o financiamento da execución de actuacións de construción e mellora do contorno construído, mediante colaboracións cos concellos da nosa comunidade.
- Mellorar a calidade do ambiente urbano, mediante a implantación de edificios e outras infraestruturas de equipamentos en lugares estratéxicos definidos en colaboración coas entidades locais e comarcais.
- Colaborar con órganos e entidades para dispoñer de información territorial actualizada a disposición de todos os cidadáns.
- Dotar á Dirección Xeral de Ordenación do Territorio e Urbanismo dos medios e recursos técnicos axeitados para o desenvolvemento das súas funcións.

Para a consecución deste obxectivos prevese a convocatoria pública de ordes de axudas dirixidas aos concellos para a redacción do seu planeamento urbanístico, a selección de actuacións en materia de equipamentos e contornos urbanos e formalización dos acordos de colaboración cos respectivos concellos e, de selo caso, efectuar a correspondente convocatoria de

subvencións destinadas á creación ou mellora de infraestruturas e equipamentos nos concellos. Con todo isto dáse solución a problemas concretos ao poñer a disposición da cidadanía, a través das corporacións locais, as infraestruturas e os equipamentos executados e os instrumentos de planeamento para un desenvolvemento harmónico das actuacións sobre o territorio.

B. ANÁLISE E EXPLICACIÓN DO IMPACTO QUE NA IGUALDADE ENTRE MULLERES E HOMES SE PREVÉ PRODUCIR COMO CONSECUENCIA DAS ACTUACIÓNS QUE SE VAN DESENVOLVER

CLASIFICACIÓN DO PROGRAMA

Programa que ten por finalidade a igualdade entre mulleres e homes e/ou incide directa e fundamentalmente sobre as mulleres	
Programa non especificamente orientado á igualdade aínda que provoca un impacto diferenciado en homes e mulleres	
Programa mixto, con actividades que teñen por finalidade a igualdade entre mulleres e homes e/ou inciden directa e fundamentalmente sobre as mulleres e actividades que teñen un impacto diferenciado en homes e mulleres	
Programa con actividades non dirixidas especificamente ás persoas, aínda que teñen impacto sobre elas como beneficiarias indirectas das accións (programas que actúan sobre o territorio, o medioambiente, a sociedade no seu conxunto, etc)	X
Programa destinado exclusivamente a actividades administrativas de xestión	

IDENTIFICACIÓN DUN OU VARIOS OBXECTIVOS EN MATERIA DE IGUALDADE PRESENTES NA NORMATIVA E PLANS VIXENTES E QUE SON DE APLICACIÓN NO DESENVOLVEMENTO DAS ACCIÓN CONTEMPLADAS NESTE PROGRAMA

Incorporación da transversalidade de xénero na actuación xeral do departamento	
Información, sensibilización e educación para a igualdade de mulleres e homes	
Transmisión dunha imaxe igualitaria, plural e non estereotipada de mulleres e homes na sociedade	
Igualdade no acceso ao emprego, na formación e na promoción profesionais e nas condicións de traballo	

Fomento, directa ou indirectamente, da iniciativa empresarial das mulleres	
Promoción da plena incorporación das mulleres á Sociedade da Información	
Incorporación do principio de igualdade nas políticas urbanas, de ordenación territorial e vivenda	X
Promoción do reparto equitativo dos tempos entre mulleres e homes que facilite a conciliación e a corresponsabilidade	X
Promoción da igualdade e da participación activa das mulleres en todos os ámbitos da sociedade (cultura, educación, política, economía, deporte, saúde, etc.)	X
Participación das mulleres no desenvolvemento rural	
Accións dirixidas á integración de mulleres en risco ou en situación de pobreza ou exclusión social	
Accións dirixidas á prevención e á loita contra a violencia de xénero	
Outros (especificar)	

IDENTIFICACIÓN DAS ACTIVIDADES PREVISTAS DIRECTAMENTE RELACIONADAS COA PROMOCIÓN DA IGUALDADE ENTRE MULLERES E HOMES, INDICANDO PARA CADA UNHA, AS PERSOAS ÁS QUE ESTÁ DIRIXIDA. INDICAR, NO CASO DE DISPOR DESTES DATOS, AS PRINCIPAIS CARACTERÍSTICAS DAS ORGANIZACIÓNS (TIPO, ÁMBITO TERRITORIAL, ETC.) OU PERSOAS (IDADE, NIVEL EDUCATIVO, ETC.), DESTINATARIAS DAS ACCIÓNS.

Para contribuír co Obxectivo "Promoción do reparto equitativo dos tempos entre mulleres e homes que facilite a conciliación e a corresponsabilidade", identifícanse as seguintes medidas :

- Actuacións de estudo, difusión e promoción (incluíndo campañas de sensibilización e campañas e accións informativas):
  - Indicador estimado (número de actuacións): 10
  - Importe que se estima destinar a estas actuacións: 500.076 €
- Instrumentos de planeamento de desenvolvemento:
  - Indicador estimado (número de plans en tramitación): 215
  - Importe que se estima destinar a estas actuacións: 3.223.998 €
- Humanización de espazos con perspectiva de xénero e de conciliación:

- Indicador estimado (número de actuacións): 69
- Importe que se estima destinar para estas actuacións: 9.924.175 €

C. ÓRGANOS ENCARGADOS DA SÚA XESTIÓN

Dirección Xeral de Ordenación do Territorio e Urbanismo

III.1.4. PROGRAMA 531A - PROMOCIÓN DE SOLO PARA ACTIVIDADES ECONÓMICAS:

A. DESCRICIÓN DO PROGRAMA

Obxectivo estratéxico:

- OE. 1.02.01 Ofertar solo industrial de calidade e axustado á demanda, impulsando este recurso como polo de atracción de empresas, facilitando a implantación de novas empresas no noso territorio e evitando a deslocalización das implantadas.

Indicador de resultado asociado a ese obxectivo estratéxico:

- IR R1201a Número de empresas asentadas.

NECESIDADE QUE TRATA DE ATENDER O PROGRAMA

A necesidade que trata de atender o programa 531A consiste basicamente en ofertar solo industrial de calidade e axustado á demanda, impulsando este recurso como polo de atracción de empresas, facilitando a implantación de novas empresas no noso territorio e evitando a deslocalización das implantadas, para o que o Instituto Galego da Vivenda e Solo (IGVS) realizará as funcións que neste ámbito lle corresponden, como son:

- Programar as necesidades de solo empresarial.
- Xestionar a adquisición do solo empresarial (por expropiación ou mutuo acordo).
- Propoñer a contratación e supervisar os plans e proxectos técnicos precisos para a promoción de solo, así como a xestión das obras de urbanización.
- Xestionar o alleamento de solo empresarial..

POBOACIÓN OU COLECTIVO AO QUE SE DIRIXE

O colectivo ao que se dirixe o programa 531A é o de persoas físicas ou xurídicas (e, dentro destas, públicas ou privadas) que adquiran as futuras parcelas urbanizadas de solo empresarial.

DETALLE DA SITUACIÓN DE PARTIDA

Nestes momentos o IGVS e Xestión do Solo de Galicia - Xestur S.A. dispoñen de 1,4 millóns de metros cadrados lucrativos de solo empresarial.

Co obxecto de racionalizar a programación das novas actuacións, o IGVS aprobou o Plan Sectorial de Ordenación de Áreas Empresariais. Este plan ten como obxecto fundamental a programación das actuacións de solo empresarial na Comunidade Autónoma de Galicia, dando prioridade ás que se localizan en ámbitos territoriais nos que se prevé maior demanda de solo, así como facer compatible o desenvolvemento de solo empresarial de Galicia coa defensa do medio ambiente, a paisaxe e o patrimonio cultural.

Paralelamente a este plan foi aprobado o Decreto 108/2012, do 29 de marzo, polo que se regula o Rexistro de Demandantes de Solo Empresarial, que é o instrumento que lle permitirá ao IGVS e a Xestión de Solo de Galicia - Xestur SA executar actuacións onde verdadeiramente sexan necesarias, e coas características que os demandantes precisen para instalar as súas empresas e así optimizar ao máximo os recursos dispoñibles.

Por outro lado, o Decreto 63/2015, do 23 de abril, polo que se regula o réxime xurídico do solo empresarial xestionado polo IGVS, regula con maior claridade figuras que se estaban a utilizar na práctica como os proxectos empresariais singulares ou a permuta de terreos, que na normativa vixente apenas aparecían contempladas, e que cada vez cobran unha maior importancia na xestión do solo empresarial. Tamén posibilita expresamente este decreto o alleamento de solo empresarial, estea ou non urbanizado, e a minoración de prezos no suposto de que o primeiro concurso quedara total ou parcialmente deserto.

Ademais, e ao abeiro do artigo 13.4 do Decreto 63/2015, do 23 de abril, o Consello Reitor do IGVS aprobou bonificacións dos prezos de venda do solo empresarial de titularidade do IGVS, no marco de programas ou iniciativas dirixidas ao fomento do emprendemento e a competitividade económica ou ao desenvolvemento empresarial ou industrial de Galicia (o que permitiría aplicar as bonificacións dos prezos de venda segundo a Axenda Galega de Competitividade Industrial de forma similar ás realizadas por Xestur SA).

DEFINICIÓN DO MARCO NO QUE SE DESENVOLVE O PROGRAMA

O marco legal e regulamentario no que se desenvolve o programa 531A é o seguinte:

- Lei 3/1988, do 27 de abril, de creación do IGVS.
- Decreto 288/1988, do 29 de setembro, de desenvolvemento da referida lei.
- Decreto 108/2012, do 29 de marzo, polo que se regula o Rexistro de Demandantes de Solo Empresarial de Promoción Pública da Comunidade Autónoma de Galicia.
- Decreto 63/2015, do 23 de abril, polo que se regula o réxime xurídico do solo empresarial xestionado polo IGVS.

- Lei 5/2017, do 19 de outubro, de fomento da implantación de iniciativas empresariais en Galicia.

FINALIDADE E ESTRATEXIA DO PROGRAMA

O programa 531A ten por finalidade facilitar a implantación das actividades empresariais que contribúan ao impulso da actividade económica e ao fomento do emprego.

Para iso prevese o desenvolvemento de solo empresarial para a súa posterior transmisión en condicións favorables de prazos e prezos de venda.

Como garantía da solvencia da sociedade Xestión do Solo de Galicia - Xestur SA, establécense achegas dende o IGVS para incrementar o capital social desta sociedade.

Rematadas xa as obras da primeira fase dos sistemas xerais da PLISAN, conxuntamente cos outros promotores (Autoridade Portuaria de Vigo e Consorcio Zona Franca de Vigo), continuaranse as obras da estación depuradora de augas residuais (EDAR) e executaranse as obras da estación de tratamento de auga potable (ETAP) neste ámbito. Así mesmo, executaranse as obras da primeira fase de urbanización da loxística empresarial (LE) da PLISAN e iniciarse o proceso de comercialización das primeiras parcelas co obxecto de que se podan implantar as primeiras empresas.

Con estas medidas preténdese acadar un aproveitamento adecuado do solo empresarial posto a disposición, atraendo investimentos que xeren actividade económica e creación de emprego.

B. ANÁLISE E EXPLICACIÓN DO IMPACTO QUE NA IGUALDADE ENTRE MULLERES E HOMES SE PREVÉ PRODUCIR COMO CONSECUENCIA DAS ACTUACIÓNS QUE SE VAN DESENVOLVER

CLASIFICACIÓN DO PROGRAMA

Programa que ten por finalidade a igualdade entre mulleres e homes e/ou incide directa e fundamentalmente sobre as mulleres	
Programa non especificamente orientado á igualdade aínda que provoca un impacto diferenciado en homes e mulleres	
Programa mixto, con actividades que teñen por finalidade a igualdade entre mulleres e homes e/ou inciden directa e fundamentalmente sobre as mulleres e actividades que teñen un impacto diferenciado en homes e mulleres	

Programa con actividades non dirixidas especificamente ás persoas, aínda que teñen impacto sobre elas como beneficiarias indirectas das accións (programas que actúan sobre o territorio, o medioambiente, a sociedade no seu conxunto, etc)	
Programa destinado exclusivamente a actividades administrativas de xestión	X

C. ÓRGANOS ENCARGADOS DA SÚA XESTIÓN

Instituto Galego da Vivenda e Solo

III.1.5. PROGRAMA 541A - DIRECCIÓN E SERVIZOS XERAIS DE MEDIO AMBIENTE:

A. DESCRICIÓN DO PROGRAMA

A finalidade do programa é o funcionamento e a coordinación dos servizos centrais e periféricos (xefaturas territoriais), tanto no que atinxe aos medios humanos como aos materiais e de organización, actuando de soporte básico para a execución do resto dos programas da consellería, co obxectivo de acadar maiores cotas de efectividade e racionalidade administrativa e de prestar un servizo público de calidade aos cidadáns que se relacionan coa administración competente en materia medioambiental.

Obxectivo instrumental:

- OI.3.4.01 Contribuír á conservación da natureza, ordenación do territorio e da paisaxe e cohesión territorial.

NECESIDADE QUE TRATA DE ATENDER O PROGRAMA

As actividades que desenvolve céntranse na dirección, coordinación e control nas áreas de actividade competencia da consellería e, máis en concreto:

- Na preparación, licitación e adxudicación dos expedientes de contratación pública competencia da consellería.
- Na xestión e administración dos recursos económicos da Secretaría Xeral Técnica.
- Na xestión de gastos de persoal e de funcionamento dos servizos centrais e periféricos.
- Na xestión e control dos convenios e protocolos nos que sexa parte a consellería.
- No estudo e tramitación dos anteproxectos e proxectos de disposicións de carácter xeral que elaboren os distintos centros directivos, así como a coordinación das funcións xurídico-administrativas que desenvolvan as distintas unidades da consellería.

- Na coordinación dos servizos e centros administrativos dependentes da consellería.

POBOACIÓN OU COLECTIVO AO QUE SE DIRIXE

As actuacións financiadas con este programa de gasto están orientadas a atender as necesidades de funcionamento dos servizos administrativos da Consellería de Medio Ambiente, Territorio e Vivenda, o que redunda en beneficio dos cidadáns demandantes dos servizos prestados por este departamento.

DEFINICIÓN DO MARCO NO QUE SE DESENVOLVE O PROGRAMA

- Decreto 88/2018, do 26 de setembro, polo que se establece a estrutura orgánica da Xunta de Galicia.
- Decreto 167/2015, do 13 de novembro, polo que se establece a estrutura orgánica da Consellería de Medio Ambiente e Ordenación do Territorio.
- Decreto 106/2018, do 4 de outubro, polo que se modifica parcialmente o Decreto 177/2016, do 15 de decembro de 2016, polo que se fixa a estrutura orgánica das consellerías da Xunta de Galicia e o Decreto196/2012, do 27 de setembro, polo que se crea a Axencia de Turismo de Galicia e se aproban os seus estatutos
- Orde do 15 de marzo de 2012 sobre delegación de competencias no secretario xeral técnico e noutros órganos da Consellería de Medio Ambiente, Territorio e Infraestruturas.

FINALIDADE E ESTRATEXIA DO PROGRAMA

As actividades nas que se concreta este programas son:

- Xestión do persoal da consellería.
- Xestión do gasto asociado ao funcionamento operativo dos servizos administrativos.
- Coordinación dos servizos e centros administrativos dependentes da consellería co fin de acadar un funcionamento máis eficiente dos servizos, evitando duplicidades.
- Coordinación e tramitación da produción normativa da consellería e dos entes do sector público adscritos a este departamento.
- Avanzar na centralización da contratación administrativa da consellería.

B. ANÁLISE E EXPLICACIÓN DO IMPACTO QUE NA IGUALDADE ENTRE MULLERES E HOMES SE PREVÉ PRODUCIR COMO CONSECUENCIA DAS ACTUACIÓNS QUE SE VAN DESENVOLVER

CLASIFICACIÓN DO PROGRAMA

Programa que ten por finalidade a igualdade entre mulleres e homes e/ou incide directa e fundamentalmente sobre as mulleres	

Programa non especificamente orientado á igualdade aínda que provoca un impacto diferenciado en homes e mulleres	
Programa mixto, con actividades que teñen por finalidade a igualdade entre mulleres e homes e/ou inciden directa e fundamentalmente sobre as mulleres e actividades que teñen un impacto diferenciado en homes e mulleres	
Programa con actividades non dirixidas especificamente ás persoas, aínda que teñen impacto sobre elas como beneficiarias indirectas das accións (programas que actúan sobre o territorio, o medioambiente, a sociedade no seu conxunto, etc)	
Programa destinado exclusivamente a actividades administrativas de xestión	X

C. ÓRGANOS ENCARGADOS DA SÚA XESTIÓN

Secretaría Xeral Técnica

III.1.6. PROGRAMA 541B - CONSERVACIÓN DA BIODIVERSIDADE E POSTA EN VALOR DO MEDIO NATURAL:

A. DESCRICIÓN DO PROGRAMA

Obxectivo estratéxico:

- OE.3.04.02- Garantir un estado de conservación favorable do patrimonio natural, impulsando una xestión e protección eficiente e sustentable.

Indicadores de resultado:

- IR 3.4.02- Número de instrumentos de planificación de espazos da Rede galega de espazos protexidos aprobados.

NECESIDADE QUE TRATA DE ATENDER O PROGRAMA

Contribuír á conservación do patrimonio natural e da biodiversidade dunha forma compatible co desenvolvemento das actividades humanas é unha obriga que o goberno debe garantir. Ningunha actividade humana pode prescindir da compoñente ambiental, porque constitúe o medio sobre a que se sustenta.

A xestión e conservación da Rede Galega de Espazos Protexidos constitúe, en esencia, o eixo básico sobre o que pivota a acción da Administración pública, consciente da necesidade de dotala de réximes xurídicos axeitados, acompañados de medidas activas de conservación, restauración e posta en valor.

Para o próximo exercicio 2020 merece especial atención o avance nas medidas establecidas no Plan Director da Rede Natura 2000 de Galicia (Plan Director). Así mesmo, e trala creación da Rede de Parques Naturais de Galicia, seguirase avanzando na xestión coordinada dos espazos que a integran, de xeito que se complementarán os obxectivos formulados nas propias normativas autonómica e estatal cos obxectivos e directrices da Rede Natura 2000, mediante a aprobación dos plans reitores de uso e xestión (PRUX) que desenvolverán as directrices emanadas dos planes de ordenación dos recursos naturais (PORN) de cada parque natural.

Así mesmo rematarase o proceso iniciado en 2019 para a aprobación dos instrumentos de planificación de tres monumentos naturais o que nos permitirá acadar no ano 2020 a planificación de mais do 99 % dos espazos naturais declarados como protexidos en Galicia. Con todo o anterior conseguiremos no próximo ano un modelo coordinado de xestión destes espazos naturais.

A conservación da vida silvestre como expresión da preservación dos elementos da biodiversidade constitúe así mesmo un obxectivo básico. Resulta primordial a implementación de instrumentos e ferramentas ao servizo da conservación das especies materializando a necesidade de planificar e establecer as medidas axeitadas para garantir a súa conservación, tendo en conta a prioridade das máis ameazadas. Neste sentido, en 2020 seguirase a traballar na elaboración da Estratexia galega das especies de flora e fauna ameazadas que ten como obxectivo primordial que aquelas especies incluídas no catálogo galego de especies ameazadas sometidas a un maior grao de ameaza, podan contar cunha proposta de instrumento de planificación que incorpore, en cada caso, a mellor información técnica actualizada dispoñible.

Así mesmo, seguiranse impulsando a elaboración de novos instrumentos de planificación para a conservación e recuperación de especies ameazadas, como ferramentas que inciden directamente na conservación das especies, con especial incidencia na elaboración de plans integrais que contemplen a preservación de especies, tanto de fauna como de flora, con requisitos de conservación análogos, integrándose así mesmo outros tipos de medidas como son o seguimento continuo dos elementos que forman parte do patrimonio natural, as estratexias de eliminación de factores de ameaza comúns a distintos taxóns ou a elaboración de instrumentos de planificación e xestión de espazos naturais protexidos.

Protexer activamente os animais de compañía e afondar nas políticas e accións centradas na eliminación do maltrato animal e o abandono de mascotas, é un dos obxectivos principais da nova lei de protección e benestar animal aprobada no ano 2017. O novo texto legal, que supón un importante avance nesta materia, supón a necesidade de implementar medidas e accións que

perseguen garantir a protección, posesión e tenza responsable dos animais de compañía, buscando acadar o máximo nivel da súa protección.

Durante 2020 prevese a aprobación do regulamento de desenvolvemento desta norma así como a continuidade da liña de actividades encamiñadas á divulgación e información da sociedade sobre os contidos e principios da norma, con importantes campañas de concienciación en medios para o fomento da adopción de animais abandonados, como un paso máis nos obxectivos a acadar nesta materia.

Así mesmo, seguirase prestando desde a administración autonómica o apoio iniciado en 2017 ás administracións locais para o desenvolvemento das súas competencias, mediante axudas para o control reprodutivo e identificación de animais, como medidas efectivas para a loita e control do abandono.

Por outra banda, a nova Lei do Patrimonio Natural e da Biodiversidade de Galicia aprobada en 2019, e que ten substituído á Lei 9/2001, do 21 de agosto, ten por obxecto acadar unha protección máis eficaz do noso patrimonio natural e continuará en 2020 coa súa plena implantación.

Como eixo transversal aplicable, incidirase no desenvolvemento de programas de divulgación, información e educación ambiental que permitan sensibilizar e concienciar á cidadanía sobre a importancia de alcanzar un uso sostible do medio natural, acercando os temas ambientais á poboación e propiciando a participación da cidadanía nesta materia.

Compatibilizar as actividades de recreo que demanda a cidadanía coa preservación do medio natural é outro dos obxectivos deste programa. Trátase de proporcionar espazos de lecer a través da natureza, que sirvan de ferramenta para achegar á poboación a súa importancia, logrando deste xeito unha maior sensibilización e unha participación mais directa na súa conservación.

O programa 541B contempla tamén as necesidades relativas á aplicación de políticas preventivas, funcións de policía e vixilancia e control e prevención de impactos no medio natural, para o que é preciso dispor dunha adecuada dotación tanto de medios humanos como materiais co obxecto de adoptar as medidas correctoras e/ou compensatorias, de ser o caso.

Por último, este programa tamén apoia e promove o aproveitamento ordenado das especies cinexéticas e dos recursos piscícolas, integrando os requisitos de conservación e aproveitamento sostible destes recursos nas demais políticas sectoriais e garantindo unha xestión sostible dos ecosistemas.

POBOACIÓN OU COLECTIVO AO QUE SE DIRIXE

Ademais da poboación en xeral:

- Á poboación residente no medio rural, con especial incidencia nos residentes na área de influenza dos espazos protexidos.
- Ás Corporacións Locais.

- Aos visitantes dos espazos naturais.
- Ás asociacións de protección e defensa dos animais.
- Ás sociedades e entidades colaboradoras e representativas da actividade cinexética e piscícola.
- Aos colectivos de gandeiros, agricultores e silvicultores.
- As asociacións ecoloxistas entre cuxos fins figure a conservación do patrimonio natural e a biodiversidade
- Á comunidade científica e ás universidades.

DETALLE DA SITUACIÓN DE PARTIDA

A conservación do Patrimonio Natural e a Biodiversidade en Galicia ten como escenario común fundamental a súa grande heteroxeneidade, expresada por unha banda na variabilidade das características bioxeográficas e socioecolóxicas, pero tamén, na conxunción de características e factores derivados; por unha banda, dos aspectos ecolóxicos e xeográficos e por outra, nas iteracións humanas que afectan á práctica totalidade do territorio, e que teñen na configuración territorial de Galicia o seu aval máis significativo.

Galicia amosa sen dúbida, un perfil crecente urbano e unha translación da poboación dende o interior á costa, cun territorio rural do 90 % no que se asenta unha importante porcentaxe da poboación total. Esta afirmación ten o seu aval máis significativo nas 26.892 entidades singulares de poboación con menos de 100 habitantes e os 198 municipios con menos de 5.000 habitantes dun total dos 313 dos concellos galegos.

O territorio galego amósase ademais como un escenario complexo, no que a demanda de bens e servizos ten unha correlación directa coa dispersión da poboación e coas necesidades estruturais. As características da propiedade, o alto peso do sector primario, a alta produtividade dos ecosistemas, as fortes demandas de solo para os usos agrarios, forestais ou urbanísticos, a gran dispersión da poboación ou a ocupación intensa dunhas áreas, que incrementan a demografía en termos relativos, fronte ao abandono propiciado polo éxodo rural noutras, configuran este territorio de fortes contrastes dun xeito significativo. Este contexto intensamente antropizado, cunha compoñente rural moi acusada, presenta unha forte dependencia entre as actividades coas que a biodiversidade coexiste e o equilibrio das poboacións silvestres depende, en grande medida, da existencia e da harmonización coas actividades que se desenvolven e manexan no territorio.

As políticas de conservación da natureza abórdanse desde a Consellería de Medio Ambiente, Territorio e Vivenda, e isto propicia un enfoque integrado das políticas do territorio. Moito do que queremos conservar hoxe, non se conservou só, é o resultado dunha xestión, da racionalidade no uso e no aproveitamento dos recursos levados a cabo por persoas que desenvolven a súa actividade no territorio.

No ámbito das competencias da Dirección Xeral de Patrimonio Natural determínanse as seguintes problemáticas a abordar:

- Posible deterioro e perda da biodiversidade e do patrimonio natural.
- Representatividade das áreas protexidas en termos relativos no contexto español e comunitario.
- Necesidade de impulso da planificación específica a través de instrumentos que fixen as normas de uso, xestión e desenvolvemento transversal dos espazos protexidos.

  A excesiva complexidade para sacar adiante a planificación específica de instrumentos que fixen as normas de uso, xestión e desenvolvemento transversal dos espazos protexidos como Plans reitores de uso e xestión, plans de conservación.
- Necesidade de impulso do conxunto de ferramentas necesarias para a xestión das poboacións de fauna e flora silvestres, como os plans de recuperación e conservación de especies ameazadas. Resulta preciso seguir centrando esforzos en dar a coñecer os contidos destes plans tanto aos sectores da poboación mais directamente afectados polas medidas de conservación, como a aqueloutros sectores que reclaman mais medidas de conservación das especies, co fin de axuntar esforzos e compatibilizar ambas sensibilidades.
- Mellora e adecuación de infraestruturas, equipamentos e servizos de uso público que garantan o uso apropiado e sostible do medio natural, en especial, nos espazos naturais protexidos. Estas infraestruturas e equipamentos constitúen unha ferramenta básica na ordenación do uso público e deben ser suficientes e de calidade adecuada. Cómpre polo tanto continuar investindo neste fin, para incluír novos equipamentos e mellorar a súa calidade.
- A oferta limitada dos servizos a visitantes nos espazos naturais protexidos constitúe unha debilidade.
- As áreas protexidas en xeral e os parques, en particular, constitúen escenarios obxectivos de gran valor intrínseco para o desenvolvemento económico e social. É necesario continuar con liñas de axudas necesarias para a promoción socioeconómica dos espazos naturais, o desenvolvemento sostible, a mellora da calidade de vida, o apoio ás oportunidades empresariais e o fomento e mellora do emprego nestas zonas.
- Necesidade de avanzar na transmisión de coñecemento e difusión dos valores do patrimonio natural e a biodiversidade, como ferramenta principal ao servizo da conservación e da poboación.
- Necesidade de incrementar as medidas necesarias para garantir un aproveitamento ordenado dos recursos piscícolas, de cara a preservar para as xeracións futuras unha pesca fluvial máis sustentable, sostible no tempo e compatible cunha protección do medio ambiente a longo prazo. Débese mellorar a accesibilidade das canles fluviais para a ictiofauna, fomentando a conectividade dos hábitats e as especies.
- En canto á ordenación da actividade cinexética, é preciso seguir traballando na aplicación das medidas necesarias para paliar as afeccións ocasionadas polos ataques das

especies silvestres de fauna ao gando e aos cultivos agrícolas, e á tensión social asociada. Para isto, cómpre continuar co paquete de medidas implementadas, que inclúen axudas tanto de carácter compensatorio para os afectados como axudas para a adquisición de medidas preventivas. Así mesmo é preciso seguir traballando na divulgación e investigación de medidas preventivas fronte aos danos ocasionados pola fauna silvestre.

- Necesidade de mellorar a participación dos colectivos implicados na toma de decisións ambientais.
- Necesidade crecente de medios para afrontar de forma áxil a emisión de informes sobre plans, programas e proxectos que podan afectar á integridade dos espazos naturais, hábitats e especies ameazadas.
- Impulsar a conservación e mellora do patrimonio natural nos espazos naturais mediante actuacións que permitan a conectividade de zonas urbanas e periurbanas para evitar a perda ou deterioro de especies e hábitats e lograr a máxima dotación de superficie verde.

DEFINICIÓN DO MARCO NO QUE SE DESENVOLVE O PROGRAMA

A décima Conferencia das Partes do Convenio sobre a diversidade biolóxica (CoP10), celebrada en Nagoya (Japón) en 2010, concluíu coa aprobación del Plan estratéxico mundial para a biodiversidade 2011-2020, o Protocolo de Nagoya sobre o acceso aos recursos xenéticos e participación xusta e equitativa nos beneficios que se deriven de súa utilización (Protocolo ABS), e unha estratexia de mobilización de recursos ao servizo da biodiversidade mundial. Neste momento, a UE impulsa a adopción da Estratexia Europea sobre a biodiversidade ata 2020. Este contexto vaise reflectir nos marcos comunitarios de acción e nos regulamentos que desenvolven os fondos comunitarios.

Todas as actuacións previstas acomódanse aos principios do VI Programa de Acción Comunitaria en materia de medio ambiente, programa que resulta de especial interese como ferramenta de primeira importancia para acometer iniciativas de desenvolvemento sostible.

Por último, detállanse as disposicións legais que enmarcan as actuacións do programa:

- Comunitaria:
  - Directiva 92/43/CEE do Consello, do 21 de maio de 1992, relativa á conservación dos hábitats naturais e da fauna e flora silvestres.
  - Directiva 2009/147/CE do Parlamento Europeo e do Consello, do 30 de novembro de 2009, relativa á conservación das aves silvestres.
  - Regulamento (UE) 511/2014 do Parlamento e o Consello, do 16 de abril, relativo ás medidas de cumprimento dos usuarios do Protocolo de Nagoya sobre o acceso aos recursos xenéticos e a participación xusta e equitativa nos beneficios que deriven da súa utilización na Unión.

- Regulamento (UE) nº 1143/2014 do Parlamento Europeo e do Consello, de 22 de outubro de 2014, sobre a prevención e a xestión da introdución e propagación de especies exóticas invasoras.

• Estatal:
  - Real Decreto 630/2013, do 2 de agosto, polo que se regula o Catálogo español de especies exóticas invasoras.
  - Real Decreto 139/2011, do 4 de febreiro, para o desenvolvemento do Listado de Especies Silvestres en réxime de protección especial e do Catálogo Español de Especies Ameazadas.
  - Real Decreto 1082/2008, do 30 de xuño, sobre ampliación das funcións e servizos da Administración do Estado traspasados á Comunidade Autónoma de Galicia, en materia de conservación da natureza (Parque Nacional Marítimo-Terrestre das Illas Atlánticas de Galicia).
  - Lei 42/2007, do 13 de decembro, do Patrimonio Natural e da Biodiversidade, modificada pola Lei 33/2015, do 21 de setembro.
  - Real decreto 287/2002, do 22 de marzo, polo que se desenvolve a Lei 50/1999, do 23 de decembro, sobre o réxime xurídico da tenza de animais potencialmente perigosos.
  - Lei 50/1999, do 23 de decembro, sobre o réxime xurídico da tenza de animais potencialmente perigosos.
  - Real Decreto 124/2017, do 24 de febreiro, relativo ao acceso aos recursos xenéticos procedentes de taxones silvestres e ao control da utilización.

• Autonómica:
  - Decreto 95/2017, do 21 de setembro, polo que se crea a Rede de Reservas da Biosfera de Galicia
  - Decreto 69/2016, do 19 de maio, polo que se crea a Rede de Parques Naturais de Galicia
  - Decreto 80/2015, do 11 de xuño, polo que se aproba o Plan de Conservación do Monumento Natural da Praia das Catedrais.
  - Decreto 30/2015, do 5 de febreiro, polo que se aproba o Plan de conservación do humidal protexido Lagoa e areal de Valdoviño.
  - Decreto 10/2015, do 22 de xaneiro, polo que se modifica o Decreto 67/2007, do 22 de marzo, polo que se regula o Catálogo Galego de Árbores Senlleiras.
  - Decreto 37/2014, do 27 de marzo, polo que se declaran zonas especiais de conservación os lugares de importancia comunitaria de Galicia e se aproba o Plan director da Rede Natura 2000 de Galicia.
  - Decreto 9/2014, do 23 de xaneiro, polo que se aproba o Plan de conservación da píllara das dunas (Charadrius alexandrinus L.) en Galicia.

- Decreto 75/2013, do 10 de maio, polo que se aproba o Plan de recuperación da subespecie lusitánica do escribano palustre (Emberiza schoeniclus L.subsp. lusitanica Steinbacher) en Galicia.
- Decreto 70/2013, do 25 de abril, polo que se aproba o Plan de recuperación do galápago europeo (Emys orbicularis L.) en Galicia.
- Decreto 149/1992, do 5 de xuño, polo que se aproba o Plan de Recuperación do Oso Pardo.
- Lei 13/2013, do 23 de decembro, de caza de Galicia.
- Decreto 284/2001, do 11 de outubro, polo que se aproba o Regulamento de caza de Galicia.
- Decreto 297/2008, do 30 de decembro, polo que se aproba o Plan de xestión do lobo en Galicia.
- Decreto 88/2007, do 19 de abril, polo que se regula o Catálogo galego de especies ameazadas.
- Decreto 67/2007, do 22 de marzo, que se regula o Catálogo Galego de Arbores Senlleiras.
- Decreto 72/2004, do 2 de abril, polo que se declaran determinados Espazos como Zonas de Especial Protección dos Valores Naturais.
- Lei 4/2017, do 3 de outubro, de protección e benestar dos animais de compañía en Galicia
- Decreto 90/2002, do 28 de febreiro, polo que se regula a tenza de animais potencialmente perigosos na Comunidade Autónoma de Galicia e se crean os rexistros galegos de animais de compañía e potencialmente perigosos e de adestradores caninos.
- Decreto 153/1998, do 2 de abril, polo que se aproba o regulamento que desenvolve a Lei 1/1993, do 13 de abril, de protección dos animais domésticos e salvaxes en catividade.
- Lei 7/1992, do 24 de xullo, de Pesca fluvial.
- Decreto 130/1997, do 14 maio, polo que se aproba o regulamento de ordenación da pesca fluvial e dos ecosistemas acuáticos continental.
- Decreto 15/2018, do 25 de xaneiro, polo que se crea e se regula o Observatorio Autonómico dos Ríos de Galicia.
- Orde do 20 de marzo de 2017 pola que se aproba o Plan de acción para a loita contra o uso ilegal do veleno no medio natural de Galicia.
- Decreto 177/2018, do 27 de decembro, polo que se aproba o Plan reitor de uso e xestión do Parque Nacional Marítimo-Terrestre das Illas Atlánticas de Galicia
- Lei 5/2019, do 2 de agosto, de Patrimonio Natural e Biodiversidade de Galicia

FINALIDADE E ESTRATEXIA DO PROGRAMA

Beneficios a acadar:

- Mantemento nun estado de conservación favorable de hábitats e especies mellorando o seu estado de conservación, de ser o caso.
- Lograr unha representación axeitada dos hábitats e das especies propios de Galicia que garanta a súa conservación activa dentro das políticas de espazos naturais protexidos consolidando unha rede de espazos protexidos nun estado adecuado de conservación, cun modelo de xestión compartida e coordinada.
- Ultimar a aprobación e aplicación dos instrumentos de planeamento dos espazos naturais protexidos.
- Posta en valor e desenvolvemento sostible social e económico dos territorios con marcado carácter ambiental.
- Establecer infraestruturas verdes que proporcionen servizos ecosistémicos para a sociedade así como a conectividade entre paisaxes, ecosistemas, hábitats naturais ou seminaturais e que aseguren diversidade biolóxica e os procesos ecolóxicos evolutivos.
- Mellorar a situación de apoio ao desenvolvemento aos habitantes, empresas, ONG, entidades e institucións locais da área de influencia dos Parques Naturais, do Parque Nacional e dos espazos naturais protexidos, axudando a manter o tecido poboacional das áreas incluídas nos espazos, potenciando o valor dos espazos protexidos como axente de desenvolvemento económico e dinamizador das economías locais do seu contorno.
- Dotar os espazos naturais das infraestruturas, equipamentos e servizos ambientais con suficiente oferta e calidade para o goce dos usuarios ordenando o uso socio recreativo do medio natural compatibilizándoo coa súa conservación e garantindo un uso racional do medio natural acorde coas demandas dos usuarios e coa fraxilidade dos ecosistemas.
- Mellorar a información e difusión da importancia do Patrimonio Natural e da Biodiversidade e garantir o goce, resaltando a importancia dos valores naturais e concienciando á cidadanía sobre a importancia de conservar a Natureza.
- Mellorar o nivel socioeconómico das poboacións que están integradas nos espazos protexidos, fomentando actividades produtivas respectuosas co medio, e a distribución equitativa dos beneficios ambientais.
- Fomentar a participación das persoas e dos colectivos implicados na conservación do medio e na toma de decisións ambientais.
- Obter os máximos servizos ambientais e sociais das infraestruturas verdes e da biodiversidade para avanzar no valor que a sociedade lles outorga, que permitan o uso e desfrute público por parte da poboación.
- Mellorar o nivel de protección e benestar dos animais de compañía.
- Procurar o equilibrio das poboacións de fauna silvestre e a súa compatibilidade cos intereses de agricultores e gandeiros.
- Acadar un aproveitamento sostible dos recursos piscícolas e a súa preservación para as xeracións futuras.

B. ANÁLISE E EXPLICACIÓN DO IMPACTO QUE NA IGUALDADE ENTRE MULLERES E HOMES SE PREVÉ PRODUCIR COMO CONSECUENCIA DAS ACTUACIÓNS QUE SE VAN DESENVOLVER

CLASIFICACIÓN DO PROGRAMA

Programa que ten por finalidade a igualdade entre mulleres e homes e/ou incide directa e fundamentalmente sobre as mulleres	
Programa non especificamente orientado á igualdade aínda que provoca un impacto diferenciado en homes e mulleres	
Programa mixto, con actividades que teñen por finalidade a igualdade entre mulleres e homes e/ou inciden directa e fundamentalmente sobre as mulleres e actividades que teñen un impacto diferenciado en homes e mulleres	
Programa con actividades non dirixidas especificamente ás persoas, aínda que teñen impacto sobre elas como beneficiarias indirectas das accións (programas que actúan sobre o territorio, o medioambiente, a sociedade no seu conxunto, etc)	X
Programa destinado exclusivamente a actividades administrativas de xestión	

BREVE DESCRICIÓN DO PROGRAMA DENDE A PERSPECTIVA DE XÉNERO

As estratexias de conservación da biodiversidade constitúen unha oportunidade para promover a igualdade e a equidade entre homes e mulleres. As políticas seguidas desde a Dirección Xeral de Patrimonio Natural provocan a introdución de novas actividades ou cambios nas prácticas existentes, podendo tales cambios estar relacionados co uso da terra, agricultura, silvicultura, gandería, zonas pesqueiras e xestión dos recursos hídricos, entre outras actividades, nas que mulleres e homes levan a cabo participacións distintas, tendo acceso desigual a estes recursos e beneficiándose do seu uso de xeito diferente. No marco das estratexias nacionais e internacionais de conservación e preservación da biodiversidade, calquera iniciativa nesta materia debe garantir que o desenvolvemento e implementación das propostas, contribúan á igualdade, por medio da creación de posibilidades de acceso e beneficios equitativos tanto para as mulleres como para os homes. Isto queda garantido en todas as estratexias e plans nesta materia promovidos desde a CMATV.

A conservación e preservación do patrimonio natural e a biodiversidade de cara ás xeracións futuras é, na mesma medida, un asunto social e un problema ambiental e o éxito da conservación sustentable depende principalmente do uso que os diferentes grupos de persoas lle dean aos recursos biolóxicos. Considérase que as mulleres teñen un papel clave na xestión

da biodiversidade xa que teñen un papel crucial en campos como o da xestión da agricultura e son as responsables do control, desenvolvemento e transmisión do coñecemento tradicional, moi ligado á conservación da biodiversidade. Dado que as mulleres representan polo menos a metade dos(as) usuarios(as) dous recursos biolóxicos, considérase primordial a súa implicación na conservación e a sustentabilidade destes recursos.

IDENTIFICACIÓN DUN OU VARIOS OBXECTIVOS EN MATERIA DE IGUALDADE PRESENTES NA NORMATIVA E PLANS VIXENTES E QUE SON DE APLICACIÓN NO DESENVOLVEMENTO DAS ACCIÓN CONTEMPLADAS NESTE PROGRAMA

Incorporación da transversalidade de xénero na actuación xeral do departamento	
Información, sensibilización e educación para a igualdade de mulleres e homes	
Transmisión dunha imaxe igualitaria, plural e non estereotipada de mulleres e homes na sociedade	
Igualdade no acceso ao emprego, na formación e na promoción profesionais e nas condicións de traballo	
Fomento, directa ou indirectamente, da iniciativa empresarial das mulleres	
Promoción da plena incorporación das mulleres á Sociedade da Información	
Incorporación do principio de igualdade nas políticas urbanas, de ordenación territorial e vivenda	
Promoción do reparto equitativo dos tempos entre mulleres e homes que facilite a conciliación e a corresponsabilidade	X
Promoción da igualdade e da participación activa das mulleres en todos os ámbitos da sociedade (cultura, educación, política, economía, deporte, saúde, etc.)	X
Participación das mulleres no desenvolvemento rural	X
Accións dirixidas á integración de mulleres en risco ou en situación de pobreza ou exclusión social	
Accións dirixidas á prevención e á loita contra a violencia de xénero	
Outros (especificar)	

Para contribuír co Obxectivo "Promoción do reparto equitativo dos tempos entre mulleres e homes que facilite a conciliación e a corresponsabilidade", identifícase a seguinte medida :

- Uso estratéxico da contratación pública, a través da aplicación de cláusulas sociais, como instrumento das políticas públicas de fomento de medidas de conciliación e corresponsabilidade nas empresas"
- Indicador estimado (número de contratos que incorporen as citadas cláusulas): 11
- Importe que se estima destinar a estes contratos: 304.924 €

IDENTIFICACIÓN DAS ACTIVIDADES PREVISTAS DIRECTAMENTE RELACIONADAS COA PROMOCIÓN DA IGUALDADE ENTRE MULLERES E HOMES, INDICANDO PARA CADA UNHA, AS PERSOAS ÁS QUE ESTÁ DIRIXIDA. INDICAR, NO CASO DE DISPOR DESTES DATOS, AS PRINCIPAIS CARACTERÍSTICAS DAS ORGANIZACIÓNS (TIPO, ÁMBITO TERRITORIAL, ETC.) OU PERSOAS (IDADE, NIVEL EDUCATIVO, ETC.), DESTINATARIAS DAS ACCIÓNS.

Prevese a realización das seguintes xornadas divulgativas dirixidas especialmente a mulleres e unha exposición no marco do convenio subscrito co Centro de Extensión Universitaria e Divulgación Ambiental de Galicia, como centro de referencia en materia de educación ambiental en Galicia:

- Xornada: As mulleres relevantes no territorio da Reserva de Biosfera Mariñas Coruñesas e Terras do Mandeo.
- Exposición: Ilustradoras da Natureza
- Xornadas: O Plan de igualdade nas Reservas da Biosfera.

(Importe previsto convenio: 56.000 € para a anualidade 2020).

C. ÓRGANOS ENCARGADOS DA SÚA XESTIÓN

Dirección Xeral de Patrimonio Natural

III.1.7. PROGRAMA 541D - CONTROL AMBIENTAL E XESTIÓN DE RESIDUOS:

A. DESCRICIÓN DO PROGRAMA

Obxectivo estratéxico:

- OE.3.5.01: Conservar e protexer o medio ambiente e promover a eficiencia dos recursos a través da xestión sostible dos residuos e a restauración de espazos degradados.

Indicadores de resultado segundo o Plan Estratéxico de Galicia:

- IR 3.5.01.a: Porcentaxe do volume de residuos domésticos recollidos selectivamente sobre a produción de residuos domésticos.
- IR 3.5.01.b: Produción total de residuos domésticos.

NECESIDADE QUE TRATA DE ATENDER O PROGRAMA

Un dos puntos fundamentais no que se centra este Programa é a xestión de residuos.

Os obxectivos básicos da actual política de residuos da Unión Europea (UE) son previr os residuos e fomentar a reutilización, a reciclaxe e a recuperación para reducir o impacto ambiental. O obxectivo a longo prazo é que a UE se converta nunha sociedade da reciclaxe que se propoña coma obxectivo evitar os residuos e utilizalos como recurso, proporcionando un alto nivel de protección ao medio.

Respecto dos residuos domésticos o Plan de Xestión de Residuos Urbanos de Galicia 2010-2022 (en diante PXRUG) establece as bases para impulsar a súa xestión en Galicia cara un novo escenario máis sustentable e acorde coa xerarquía de residuos marcada pola normativa, facendo especial fincapé na prevención e na valorización dos residuos.

O PXRUG recolle os obxectivos marcados pola normativa vixente e establece novos marcos, especialmente en prevención, no despregue da recollida selectiva da fracción orgánica e no incremento do resto de recollidas, tanto en cantidade como en calidade.

Tamén ten en conta as particularidades do territorio galego (dispersión, multiplicidade de entidades poboacionais, estruturas organizativas, etc.) á hora de deseñar os modos de xestión e a súa loxística, tanto no que se refire aos modelos de recollida propostos, como ás posibilidades tecnolóxicas das infraestruturas de tratamento para cada fracción.

Os obxectivos a alcanzar son:

- Estabilizar e reducir a produción de residuos en Galicia, en canto ao peso pero tamén en volume, diversidade e perigosidade, desaxustando a produción de residuos do crecemento económico.
- Fomentar a recollida selectiva en orixe, como estratexia para obter materiais de calidade que teñan saída no mercado da reciclaxe.
- Potenciar a xestión e recollida en orixe da fracción orgánica dos residuos municipais.
- Potenciar as recollidas comerciais en orixe.
- Potenciar o mercado da reciclaxe.
- Garantir a complementariedade de modelos.

- Desenvolver as infraestruturas precisas para tratar os residuos xerados, conseguir os obxectivos marcados e potenciar deste xeito a organización territorial, baixo criterios de suficiencia, proximidade, viabilidade ambiental e económica.
- Minimizar o vertido final en depósitos controlados, especialmente da fracción biodegradable e materiais recuperables.
- Implicar ás persoas nas actuacións de xestión de residuos, maximizar a implantación e os coñecementos da poboación e dos xestores.
- Garantir a calidade e transparencia da información.
- Acomodar o sistema de xestión de residuos ao sistema de xestión urbana, como un elemento mais, interrelacionado con outros como a xestión do espazo público, a mobilidade e o ruído.
- Previr a contaminación do solo e rexenerar os solos degradados.

POBOACIÓN OU COLECTIVO AO QUE SE DIRIXE

As actuacións están vinculadas á recollida selectiva en orixe da fracción orgánica de residuos municipais polo que irán dirixidas a toda a poboación pero en especial medida ás entidades locais, ás que tamén irán dirixidas as ampliacións das dotacións das infraestruturas ambientais de xestión de residuos.

DETALLE DA SITUACIÓN DE PARTIDA

Entre as conclusións da diagnose realizada da xestión de residuos domésticos en Galicia nos últimos anos destacan as seguintes:

1. A baixa xeración per cápita de residuos en Galicia en comparación con outras comunidades autónomas e outros países da Unión Europea.
2. Insuficiente información referente á xeración e recollida de residuos.
3. Avance na recollida de vidro, pero non en papel e envases.
4. Elevada porcentaxe de impropios na recollida selectiva da bolsa amarela e orgánica, o cal fai diminuír o potencial de recuperación de ambas fraccións e as súas posibilidades de aceptación no mercado da reciclaxe e/ou dos fertilizantes e emendas orgánicas no caso da orgánica.
5. As posibilidades de optimización que ofrecen as plantas existentes grazas á implantación de melloras nos procesos de clasificación, recuperación e tratamento que permitan optimizar o rendemento das mesmas.
6. A elevada dispersión territorial non fai aconsellable un modelo único de xestión, debendo incorporarse novas loxísticas para o medio rural onde algunhas recollidas selectivas teñen unha baixa eficiencia.
7. Baixo nivel de desenvolvemento das recollidas a grandes xeradores.
8. Necesidade de ampliar a xestión in situ, especialmente en lugares con elevada dispersión territorial e plantas de tratamento afastadas, favorecendo o tratamento da fracción orgánica en plantas locais ou comarcais de compostaxe.

9. Necesidade de acometer medidas para impulsar a recollida separada de biorresiduos e a súa reciclaxe (os biorresiduos son aqueles que proceden exclusivamente da recollida selectiva). Dada a importancia da fracción orgánica sobre a xeración total de residuos, e o obxectivo establecido, considérase prioritario actuar sobre a súa xestión.

Os últimos indicadores de seguimento do Plan de Xestión de Residuos Urbanos de Galicia 2010-2022 máis salientables son:

- Xeración de residuos por habitante: 1,143 kg/hab/día.
- Incremento da valorización material ata o 19,2 % (Suma de % de reciclaxe e % de compostaxe).
- Diminución do rexeitamento, situándose no 32,9% (% correspondente a rexeites con destino eliminación en vertedoiro).

DEFINICIÓN DO MARCO NO QUE SE DESENVOLVE O PROGRAMA

Este programa desenvólvese dentro do marco legal establecido por:

- Normativa comunitaria:
  - Directiva (UE) 2018/852 do Parlamento Europeo e do Consello, do 30 de maio de 2018, pola que se modifica a Directiva 94/62/CE relativa aos envases e residuos de envases.
  - Directiva (UE) 2018/851 do Parlamento Europeo e do Consello, do 30 de maio de 2018, pola que se modifica a Directiva 2008/98/CE sobre os residuos.
  - Directiva (UE) 2018/850 do Parlamento Europeo e do Consello, do 30 de maio de 2018, pola que se modifica a Directiva 1999/31/CE relativa á vertedura de residuos.
  - Directiva (UE) 2018/849 do Parlamento Europeo e do Consello, do 30 de maio de 2018, pola que se modifican a Directiva 2000/53/CE relativa aos vehículos ao final da súa vida útil, a Directiva 2006/66/CE relativa ás pilas e acumuladores e aos residuos de pilas e acumuladores e a Directiva 2012/19/UE sobre residuos de aparellos eléctricos e electrónicos.
  - Directiva 2010/75/UE do Parlamento Europeo e do Consello de 24 de novembro de 2010, sobre as emisións industriais (prevención e control integrados da contaminación).
  - Directiva 2008/1/CE do Parlamento Europeo e do Consello, de 15 de xaneiro de 2008, relativa á prevención e ao control integrado da contaminación.
  - Directiva 2008/98/CE, do Parlamento Europeo e do Consello, do 19 de novembro de 2008, sobre os residuos e pola que se derrogan determinadas Directivas (Directiva Marco de Residuos).
  - 2003/33/CE - Decisión do Consello, do 19 de decembro de 2002, pola que se establecen os criterios e procedementos de admisión de residuos nos vertedoiros con arranxo ao artigo 16 e ano anexo II da Directiva 1999/31/CEE.

- Normativa estatal:
  - Real Decreto Lexislativo 1/2016, de 16 de decembro, polo que se aproba o texto refundido de prevención e control integrados da contaminación.
  - Real Decreto 815/2013, de 18 de outubro, pola que se aproba o Regulamento de emisións industriais e de desenvolvemento da Lei 16/2002, de 1 de xullo, de prevención e control integrados da contaminación.
  - Lei 5/2013, do 11 de xuño, pola que se modifican a Lei 16/2002, do 1 de xullo, de prevención e control integrados da contaminación e a Lei 22/2011, do 28 de xullo, de residuos e solos contaminados.
  - Lei 22/2011, do 28 de xullo, de residuos e solos contaminados.
  - Real Decreto 9/2005, de 14 de xaneiro, polo que se establece a relación de actividades potencialmente contaminantes do solo e os criterios e estándares para a declaración de solos contaminados.
  - Real Decreto 506/2013, do 28 de xuño, de produtos fertilizantes.
  - Real Decreto 1481/2001, do 27 de decembro, polo que se regula a eliminación de residuos mediante depósito en vertedoiro.
  - Orde MAM/304/2002, do 8 de febreiro, pola que se publican as operacións de valorización e eliminación de residuos e a lista europea de residuos.

- Normativa autonómica:
  - Lei 1 /1995, do 2 de xaneiro de 1995, de Protección ambiental de Galicia.
  - Lei 8/2002, do 18 de decembro, de protección do ambiente atmosférico de Galicia
  - Lei 10/2008, de 3 de novembro, de residuos de Galicia.
  - Decreto 156/1995, de 3 de xuño, de Inspección ambiental.
  - Decreto 174/2005 do 9 de xuño, polo que se regula o réxime xurídico da produción e a xestión de residuos e o Rexistro Xeral de Produtores e Xestores de Residuos de Galicia.
  - Decreto 59/2009, do 26 de febreiro, polo que se regula a rastrexabilidade dos residuos.
  - Decreto 60/2009, do 26 de febreiro, sobre solos potencialmente contaminados e procedemento para a declaración de solos contaminados.
  - Decreto 125/2012, do 10 de maio, polo que se regula a utilización de lodos de depuradora no ámbito do sector agrario na Comunidade Autónoma de Galicia.
  - Orde do 20 e xullo de 2009, pola que se regula a construción e a xestión dos vertedoiros no ámbito da Comunidade Autónoma de Galicia.
  - Orde do 20 de xullo de 2009 pola que se regulan os contidos dos estudos de minimización da produción de residuos que deben presentar os produtores de residuos de Galicia.

    Dentro do planeamento debe destacarse o encadre de parte das actuacións deste programa no Plan de xestión de residuos urbanos de Galicia 2010-2022.

FINALIDADE E ESTRATEXIA DO PROGRAMA

Xestión de residuos:

Neste eido continuarase coa progresiva implantación do Plan de Xestión de Residuos Urbanos de Galicia 2010-2022 así como con actuacións que se estenden a diferentes ámbitos:

1. Prevención e redución da produción, partindo dunha política de comunicación a todos os niveis propiciando un cambio progresivo nos procesos produtivos e nos hábitos de consumo así como nos modos de xestión, promovendo un uso máis eficaz dos recursos.
2. Creación dunha rede galega para a preparación para a reutilización e reparación.
3. Fomento da recollida selectiva en orixe de todas as fraccións, promovendo o mercado da reciclaxe. En particular, fomentarase a implantación da recollida selectiva da materia orgánica e de biorresiduos entre grandes produtores, especialmente en zoas turísticas.
4. Promoción e apoio ao uso do compost.
5. Fomento da formación e concienciación co fin de implicar á cidadanía e ás distintas organizacións nas actuacións de xestión de residuos (prevención, reciclaxe e compostaxe), con especial atención á sensibilización encamiñada á redución do consumo de bolsas dun solo uso.
6. Potenciar os medios que garantan a calidade e transparencia da información, a través da creación dun sistema compartido e homoxéneo de información estatística, que estea a disposición da poboación e que sexa facilmente comprensible.
7. Apoio ás entidades locais mediante actuacións dirixidas a: (1) potenciar a recollida selectiva en orixe e xestión da fracción orgánica dos residuos municipais coa finalidade de contribuír ao cumprimento dos obxectivos fixados pola normativa; (2) fomentar a prevención e preparación para a reutilización de residuos municipais: (3) mellorar os servizos de proximidade e as instalacións a disposición dos cidadáns que complementen a función que presta a rede de puntos limpos existente na nosa comunidade autónoma para a entrega de determinados residuos, ao fin de favorecer a súa adecuada recollida e clasificación así como o impulso para a preparación para a reutilización, no seu caso.

Control ambiental:

1. Potenciar unha cultura medioambiental nas actividades tendente a fomentar os sistemas de autocontrol ou xestión ambiental, incidindo no enfoque preventivo.
2. Reducir o impacto das actividades no medio ambiente, mediante accións que tendan a conseguir unha mellora ambiental a través da prevención e o control dos incumprimentos que impliquen un maior risco para as persoas e o medio ambiente.
3. Promover a calidade, competencia técnica e mellora continua.
4. Mellorar a avaliación ambiental, garantindo que as declaracións de impacto ambiental, así como as autorizacións ambientais integradas, sexan resoltas no menor tempo posible e dentro do rigor absoluto ao disposto na normativa ambiental.

5. Actuacións de prevención de riscos medioambientais e de recuperación de solos contaminados.

B. ANÁLISE E EXPLICACIÓN DO IMPACTO QUE NA IGUALDADE ENTRE MULLERES E HOMES SE PREVÉ PRODUCIR COMO CONSECUENCIA DAS ACTUACIÓNS QUE SE VAN DESENVOLVER

CLASIFICACIÓN DO PROGRAMA

Programa que ten por finalidade a igualdade entre mulleres e homes e/ou incide directa e fundamentalmente sobre as mulleres	
Programa non especificamente orientado á igualdade aínda que provoca un impacto diferenciado en homes e mulleres	
Programa mixto, con actividades que teñen por finalidade a igualdade entre mulleres e homes e/ou inciden directa e fundamentalmente sobre as mulleres e actividades que teñen un impacto diferenciado en homes e mulleres	
Programa con actividades non dirixidas especificamente ás persoas, aínda que teñen impacto sobre elas como beneficiarias indirectas das accións (programas que actúan sobre o territorio, o medioambiente, a sociedade no seu conxunto, etc)	X
Programa destinado exclusivamente a actividades administrativas de xestión	

BREVE DESCRICIÓN DO PROGRAMA DENDE A PERSPECTIVA DE XÉNERO

- Estatísticas e situación das mulleres e dos homes en relación cos ámbitos prioritarios de intervención do programa de gasto (diagnose).

  As actividades do programa non están dirixidas especificamente ás persoas polo que non procede diferenciar a situación de mulleres e homes en relación cos ámbitos de intervención do programa.

- Información sobre a realidade social de partida, dende a perspectiva de xénero neste ámbito.

No medio ambiente, as mulleres de todo o mundo compren funcións ben definidas: na ordenación da fauna e da flora, das terras áridas, dos humedais e da agricultura, na xestión da auga, etc. pero tamén na vixilancia do medio. Deste xeito aportan o seu tempo, aptitudes e visión persoal no desenvolvemento das comunidades, converténdose nunha fonte invalorable de coñecementos e pericia na xestión do medio ambiente.

Nun estudo do Banco Mundial do ano 2002 chegouse á conclusión de que a igualdade de xénero é fundamental para a economía dos países e de que o desenvolvemento sostible non é posible sen equidade. Estes dous elementos, igualdade e equidade, son en consecuencia elementos esenciais e condicións indispensables para a conservación do medio ambiente e o desenvolvemento sostible.

En calquera análise que se faga da muller e do medio ambiente debe terse en conta:

- A división do traballo e as responsabilidades baseadas no xénero.
- Os coñecementos, e cando nos referimos a eles non falamos só de nivel de educación senón tamén dos coñecementos tradicionais, de gran arraigo en Galicia. Moitos coinciden en sinalar que os coñecementos das mulleres sobre o medio ambiente son un recurso sumamente valioso que se ten desbotado con demasiada frecuencia.
- O acceso aos recursos e o control destes e
- A posición da muller dentro da familia e na comunidade, que determina en gran medida o control que estas teñen sobre as decisións relacionadas co medio ambiente, como as actividades de conservación e rexeneración do medio ambiente.

Deste xeito na parte deste programa enfocada á xestión de residuos é de vital importancia a participación das mulleres nos cambios progresivos nos hábitos de consumo e nos procesos de reutilización e reciclaxe de todo tipo de residuos, na posta en marcha dos proxectos de compostaxe e máis concretamente nos de autocompostaxe. Pero dita participación non pode ser entendida como unha función exclusiva das mulleres, senón que as mulleres son o elemento clave e propulsor da sensibilización, formación e concienciación de todos aqueles que no seu entorno, por descoñecemento ou por abandono non colaboran na promoción dun uso máis eficaz dos recursos nunha economía circular.

IDENTIFICACIÓN DUN OU VARIOS OBXECTIVOS EN MATERIA DE IGUALDADE PRESENTES NA NORMATIVA E PLANS VIXENTES E QUE SON DE APLICACIÓN NO DESENVOLVEMENTO DAS ACCIÓN CONTEMPLADAS NESTE PROGRAMA

Incorporación da transversalidade de xénero na actuación xeral do departamento	X
Información, sensibilización e educación para a igualdade de mulleres e homes	
Transmisión dunha imaxe igualitaria, plural e non estereotipada de mulleres e homes na sociedade	
Igualdade no acceso ao emprego, na formación e na promoción profesionais e nas condicións de traballo	

Fomento, directa ou indirectamente, da iniciativa empresarial das mulleres	
Promoción da plena incorporación das mulleres á Sociedade da Información	
Incorporación do principio de igualdade nas políticas urbanas, de ordenación territorial e vivenda	
Promoción do reparto equitativo dos tempos entre mulleres e homes que facilite a conciliación e a corresponsabilidade	X
Promoción da igualdade e da participación activa das mulleres en todos os ámbitos da sociedade (cultura, educación, política, economía, deporte, saúde, etc.)	
Participación das mulleres no desenvolvemento rural	
Accións dirixidas á integración de mulleres en risco ou en situación de pobreza ou exclusión social	
Accións dirixidas á prevención e á loita contra a violencia de xénero	
Outros (especificar)	

IDENTIFICACIÓN DAS ACTIVIDADES PREVISTAS DIRECTAMENTE RELACIONADAS COA PROMOCIÓN DA IGUALDADE ENTRE MULLERES E HOMES, INDICANDO PARA CADA UNHA, AS PERSOAS ÁS QUE ESTÁ DIRIXIDA. INDICAR, NO CASO DE DISPOR DESTES DATOS, AS PRINCIPAIS CARACTERÍSTICAS DAS ORGANIZACIÓNS (TIPO, ÁMBITO TERRITORIAL, ETC.) OU PERSOAS (IDADE, NIVEL EDUCATIVO, ETC.), DESTINATARIAS DAS ACCIÓNS.

As actuacións previstas están destinadas a toda a sociedade.

PREVISIÓN E VALORACIÓN DOS POSIBLES EFECTOS DO PROGRAMA SOBRE UN E OUTRO SEXO E SOBRE A IGUALDADE DE OPORTUNIDADES ENTRE MULLERES E HOMES.

Todas as accións planificadas prestan atención ao respecto da igualdade entre mulleres e homes, polo que a previsión é que efectivamente redunden nesta liña.

SINALAR OS PRINCIPAIS RESULTADOS DO PROGRAMA, DENDE O PUNTO DE VISTA DO XÉNERO, NO EXERCICIO 2018.

En todos os contratos tramitados, incluíse como cláusula de desempate a obtención da Marca Galega de Excelencia en Igualdade, de conformidade co disposto no artigo 75 c) do De-

creto Lexislativo 2/2015, do 12 de febreiro polo que se aproba o texto refundido de disposicións legais das Comunidade Autónoma de Galicia en materia de igualdade (DOG núm. 32, do 17 de febreiro de 2016).

INDICAR SE SE TEÑEN IMPLANTADO NOVAS ESTRATEXIAS PARA UNHA MELLOR INCORPORACIÓN DA PERSPECTIVA DE XÉNERO NA XESTIÓN, DESENVOLVEMENTO E AVALIACIÓN DAS ACCIÓNS QUE FINANCIA O PROGRAMA DE GASTO. EN CASO AFIRMATIVO, FACER UNHA BREVE DESCRICIÓN.EN CASO NEGATIVO INDICAR AS DIFICULTADES ATOPADAS PARA LEVALO A CABO.

Nos contratos que se tramiten con cargo ao programa durante o 2020, incluirase como condición especial de execución, o respecto ao principio de igualdade de remuneración por razón de sexo previsto no artigo 28 do Estatuto dos Traballadores (Texto Refundido aprobado polo RDL 2/2015, do 23 de outubro), de xeito que a igualdade de funcións e responsabilidade se corresponda co salario.

C. ÓRGANOS ENCARGADOS DA SÚA XESTIÓN

Dirección Xeral de Calidade Ambiental e Cambio Climático

III.1.8. PROGRAMA 541E - COÑECEMENTO DO MEDIO AMBIENTE E FOMENTO DA SUSTENTABILIDADE.:

A. DESCRICIÓN DO PROGRAMA

Instituto de Estudos do Territorio (IET)

Obxectivo estratéxico:

- OE.3.4.03: Potenciar a integración e a consideración da paisaxe na acción do Goberno e identificar e caracterizar os valores e as potencialidades da paisaxe de Galicia cara a súa protección e xestión.

Indicador de resultado

- IR 3.4.03: Superficie de paisaxe catalogada. (alcanzado en 2016)

Dirección Xeral de Calidade Ambiental e Cambio Climático

Obxectivo estratéxico:

- OE.3.4.04: Impulsar a sustentabilidade ambiental, desvinculando o crecemento económico da degradación do entorno, mediante o reforzamento do control e a observación ambiental.

Indicador de resultado:

- IR 3.4.04: Poboación exposta a calidade do aire mala ou mellorable.

NECESIDADE QUE TRATA DE ATENDER O PROGRAMA

Este programa de gasto da cobertura, principalmente a dúas necesidades fundamentais.

Por unha banda, a través do Instituto de Estudos do Territorio (IET) o obxectivo do programa consiste fundamentalmente na protección, xestión e ordenación da paisaxe de Galicia, no estudo e análise do territorio e na elaboración, mantemento e actualización da información xeográfica e cartográfica necesaria para o desenvolvemento dos estudos territoriais, así como na promoción da cultura da sustentabilidade territorial, fomentando a sensibilidade da cidadanía sobre o medio ambiente, o territorio e a paisaxe.

As políticas públicas en materia de ordenación do territorio encádranse e atopan a súa xustificación na Axenda Territorial Europea 2020, que ten por obxecto a planificación do territorio cara a constitución dunha política común de cohesión.

A Lei 7/2018, do 7 de xullo, de protección da Paisaxe de Galicia constitúe o marco de referencia para o desenvolvemento das políticas encamiñadas á protección, ordenación e xestión da paisaxe, así como á sensibilización cidadá. Esta lei establece unha serie de instrumentos que se teñen que desenvolver a partires das prioridades definidas na Estratexia da Paisaxe Galega, actualizada para o período 2017-2020, e que propón un plan operativo estruturado en tres obxectivos xerais: a gobernanza da paisaxe, a elaboración de ferramentas específicas para a xestión da paisaxe e a formación e concienciación. Cada un destes obxectivos concrétase en liñas de actuación entre as que se poden destacar a próxima aprobación do regulamento da Lei 7/2008, a elaboración de plans de acción da paisaxe, a promoción dos primeiros pactos pola paisaxe e a creación do Consello Asesor da Paisaxe de Galicia como instrumentos para acadar unha mellora gobernanza da paisaxe galega. Así mesmo, establece que estes instrumentos deben ser complementados con outras ferramentas específicas para a xestión da paisaxe. Con este fin darase continuidade á Colección Paisaxe Galega, con novas guías de boas prácticas.

Esta estratexia contempla ademais outras actuacións, como o deseño da rede de itinerarios paisaxísticos contemplada nas Directrices de ordenación do territorio, que conecte lugares de alto valor paisaxístico polos seus elementos naturais e culturais ou os seus valores estéticos e panorámicos, e que deberá planificarse a través da rede viaria e de sendeiros xa existente.

A Estratexia de infraestrutura verde de Galicia ten como obxectivo a identificación e conservación dos elementos do territorio que compoñen a infraestrutura verde, para que a planificación

territorial e sectorial asegure a conectividade ecolóxica e a funcionalidade dos ecosistemas, a mitigación e adaptación aos efectos do cambio climático e a restauración de ecosistemas degradados, en sintonía coa Comunicación da Comisión Europea "Infraestrutura verde: Mellora do capital natural de Europa: mellora do capital natural de Europa", do 6 de maio de 2013.

No eido da información xeográfica e territorial, dáse cumprimento aos mandatos legais establecidos na Lei 14/2010, do 5 de xullo, sobre as infraestruturas e os servizos de información xeográfica en España, que traspuxo ao ordenamento xurídico español a Directiva 2007/2/CE do Parlamento Europeo e do Consello, do 14 de marzo de 2007, pola que se establece unha infraestrutura de información espacial na Comunidade Europea (INSPIRE), na Lei 2/2016, de 10 de febreiro, do solo de Galicia, no Decreto 19/2011, de 10 de febreiro, polo que se aproban definitivamente as Directrices de Ordenación do Territorio (DOTs), e no Decreto 14/2017, do 26 de xaneiro, polo que se aproba o Regulamento de ordenación da información xeográfica e da actividade cartográfica de Galicia.

Outra das accións que se levan a cabo dentro deste programa de gasto é o desenvolvemento do Plan de seguimento da sustentabilidade territorial, establecido no Decreto 176/2013, polo que se aproba o Plan de seguimento das Directrices de ordenación do territorio de Galicia e da sustentabilidade territorial, que da resposta ás propias determinacións das DOTs.

Por outra banda dende a Dirección Xeral de Calidade Ambiental e Cambio Climático, o programa atende ás necesidades derivadas (1) dos sistemas de observación ambiental e predición meteorolóxica de Galicia e (2) da loita contra o cambio climático e da adaptación ao mesmo, e o fomento do desenvolvemento sustentable.

(1) Observación ambiental e predición meteorolóxica de Galicia.

Unha das funcións esenciais da Dirección Xeral de Calidade Ambiental e Cambio Climático é a xestión dos sistemas de observación ambiental e predición meteorolóxica de Galicia e a súa difusión.

- *Rede de calidade das augas naturais e rede de calidade do aire.*

En materia de calidade das augas, as necesidade ás que atende o programa son, fundamentalmente, as que derivan do cumprimento da Directiva 2000/60/CE do Parlamento Europeo e do Consello, do 23 de outubro de 2000, pola que se establece un marco comunitario de actuación no ámbito da política de augas e da Directiva 2008/105/CE do Parlamento Europeo e do Consello, do 16 de decembro de 2008, relativa ás normas de calidade ambiental no marco da política, que establece normas de calidade ambiental (NCA) para as substancias prioritarias e para outros contaminantes, co obxecto de conseguir un bo estado químico das augas superficiais.

A Directiva 2000/60/CE, coñecida como a Directiva Marco da Auga, considera que a auga non é un ben comercial senón un patrimonio e que como tal hai que protexelo e defendelo.

Por isto, a Directiva define como obxectivo, establecer que o marco para a protección das augas superficiais continentais, as augas de transición, as augas costeiras a as augas subterráneas:

- Preveña todo tipo de deterioro adicional e protexa mellor o estado dos ecosistemas acuáticos.
- Promova un uso sustentable da auga na protección a largo prazo dos recursos hídricos dispoñibles.
- Teña por obxecto unha maior protección e mellora do medio acuático, entre outras formas, mediante a interrupción e supresión gradual dos vertidos, das emisións e das perdas de substancias perigosas prioritarias.
- Garanta a redución progresiva da contaminación da auga subterránea e evite novas contaminacións.

Con este marco de protección do estado das augas fixado pola Directiva, búscase:

- Paliar os efectos das inundación e secas.
- Garantir o subministro suficiente de auga superficial ou subterránea en bo estado, tal como require un uso da auga sustentable, equilibrado e equitativo.
- Reducir de forma significativa a contaminación das augas subterráneas.
- Protexer as augas territoriais e mariñas.
- Lograr os obxectivos dos acordos internacionais pertinentes, incluídos aqueles cuxa finalidade é previr e erradicar a contaminación do medio ambiente mariño.

Para acadar estes fins últimos, a propia Directiva 2000/60/CE establece a obriga dos estados membros de realizar un seguimento da calidade das augas superficiais, para poñer en marcha as medidas necesarias co fin de alcanzar o bo estado ecolóxico das mesma.

Este seguimento debe realizarse tendo en conta ademais, o disposto na Directiva 2013/39/UE do Parlamento Europeo e do Consello, do 12 de agosto de 2013, pola que se modifican as Directivas 2000/60/CE e 2008/105/CE no referente as sustancias prioritarias no ámbito da política de augas, incluíndo unha serie de novos parámetros que é necesario ter en conta nos plans de control e vixilancia da calidade das augas. No ámbito da Dirección Xeral de Calidade Ambiental e Cambio Climático, o Laboratorio de Medio Ambiente de Galicia, soporte analítico da Dirección Xeral, é o encargado de realizar o seguimento da calidade das augas superficiais. Para cumprir as esixencias da normativa fixada débese dotar ao laboratorio dos instrumentos analíticos e dos métodos de ensaio necesarios.

Por outra banda, e debido á súa incidencia sobre a saúde humana, son prioritarias dende hai décadas no ámbito da política de medio ambiente, as actuacións relativas á calidade do aire e á protección da atmosfera. Neste sentido, as necesidades ás que atende o programa son as que deriva do cumprimento das liñas de actuación fixadas pola Lei 8/2002, do 18 de decembro, de protección do ambiente atmosférico de Galicia, pola Lei 34/2007, do 22 de decembro, de calida-

de do aire e protección da atmosfera, pola Directiva 2008/50/CE do Parlamento e do Consello, do 21 de maio de 2008, relativa á calidade do aire ambiente e unha atmosfera máis limpa en Europa e polo Real Decreto 102/2011, de 28 de xaneiro, relativo á mellora da calidade do aire.

A Lei 8/2002, do 18 de decembro, ten como obxectivo o mantemento dunha elevada calidade do aire atmosférico debendo levarse a cabo mediante dúas liñas de actuación fundamentais:

- En primeiro lugar, co establecemento de criterios de calidade (límites de inmisión) para o contido na atmosfera dos distintos contaminantes e, se é o caso, para as taxas de deposición destes sobre os solos, a vexetación, as augas, os materiais, etc.
- En segundo lugar, coa fixación de límites de emisión para a descarga á atmosfera destes contaminantes producidos nas actividades industriais, tráfico, aglomeracións urbanas, etc., e vertidos a través dunha ampla variedade de fontes emisoras (focos fixos, móbiles, emisións fuxitivas ou difusas). Estes límites deben estar baseados nas Mellores Técnicas Dispoñibles (MTD) sectoriais.

A Lei 34/2007, do 22 de decembro, aportou a base legal para a avaliación e a xestión da calidade do aire en España. Esta Lei ten como fin último alcanzar uns niveis óptimos da calidade do aire para evitar, previr ou reducir riscos ou efectos negativos sobre a saúde humana, o medio ambiente e demais bens de calquera natureza.

A Directiva 2008/50/CE, que introduce regulacións para novos contaminantes e novos requisitos en canto á avaliación e a xestión da calidade do aire ambiente, establece medidas destinadas a:

- Definir e establecer obxectivos de calidade do aire ambiente para evitar, previr ou reducir os efectos nocivos para a saúde humana e o medio ambiente no seu conxunto.
- Avaliar a calidade do aire ambiente nos Estados membros baseándose en métodos e criterios comúns.
- Obter información sobre a calidade do aire ambiente co fin de axudar e combater a contaminación atmosférica e outros prexuízos e controlar a evolución a longo prazo e as melloras resultantes das medidas nacionais e comunitarias.
- Asegurar que esa información sobre calidade do aire está a disposición dos cidadáns.
- Manter a calidade do aire cando sexa boa e mellorala nos demais casos.
- Fomentar o incremento da cooperación entre os Estados membros para reducir a contaminación atmosférica.

Esta Directiva foi trasladada ao ordenamento xurídico español mediante o Real Decreto 102/2011, de 28 de xaneiro, que supón un importante salto cualitativo respecto á normativa estatal en vigor ata a data, en canto ás esixencias de garantía de calidade e rastrexabilidade dos datos. Este Real Decreto indica que "Co fin de asegurar a exactitude das medicións e o cumpri-

mento dos obxectivos de calidade dos datos fixados, as autoridades e organismos competentes designados deberán:

- Garantir a rastrexabilidade de todas as medicións efectuadas en relación coa avaliación da calidade do aire ambiente, cos requisitos establecidos na norma UNE-EN ISO/IEC 17025.
- Asegurarse de que as institucións responsables do funcionamento das redes e as estacións individuais dispoñan dun sistema de garantía e control da calidade que inclúa un mantemento periódico dirixido a asegurar a exactitude dos instrumentos de medición.
- Asegurar o establecemento dun proceso de garantía e control da calidade para as actividades de compilación e comunicación de datos e a participación activa das institucións designadas para esa tarefa nos programas afíns de garantía da calidade da comunidade".

O Real Decreto 102/2011 tamén ten por obxecto regular a avaliación e establecer métodos e criterios comúns de avaliación das concentracións e depósitos de dióxido de xofre, dióxido de nitróxeno e óxidos de nitróxeno, partículas, chumbo, benceno, monóxido de carbono, ozono, arsénico, cadmio, níquel, benzo(a)pireno en aire ambiente e hidrocarburos aromáticos policíclicos distintos do benzo(a)pireno.

Para o cumprimento da normativa en materia de calidade do aire, os obxectivos estratéxicos da Dirección Xeral de Calidade Ambiental e Cambio Climático van dirixidos a avaliar a calidade do aire a partir dos datos de contaminantes no aire ambiente obtidos pola rede de calidade do aire de Galicia, e reducir os niveis de contaminación, limitando ao mínimo os efectos prexudiciais para a saúde humana, prestando especial atención a poboación máis vulnerable e ao medio ambiente no seu conxunto.

- *Observación meteorolóxica e oceanográfica.*

Atendendo ao disposto no Decreto 42/2019, de 28 de marzo, polo que se establece a estrutura orgánica da Consellería de Medio Ambiente, Territorio e Vivenda, a Consellería ten entre outras funcións levar a cabo o establecemento dun sistema de predición meteorolóxica específico para Galicia. Así, a Dirección Xeral de Calidade Ambiental e Cambio Climático segundo o Decreto 88/2018, do 26 de setembro, polo que se fixa a estrutura orgánica da Xunta de Galicia, entre outras, exercerá as funcións de xestión do sistema de observación e predición meteorolóxica de Galicia e a súa difusión, modelización das condicións ambientais e de funcionamento dos ecosistemas terrestres e mariños de Galicia e análise de escenarios de cambios ambientais futuros.

A rede de observación meteorolóxica e oceanográfica de MeteoGalicia consta dun conxunto de estacións meteorolóxicas de superficie, unha rede de boias oceanográficas e meteorolóxicas colocadas nos encoros e na costa galega, así como un sistema de detección de raios, un radar meteorolóxico e un equipo receptor de datos do METEOSAT. Esta densa rede de observación permite prever a ocorrencia de adversos meteorolóxicos, así como realizar un exhaustivo segui-

mento dos mesmos. A rede de observación compleméntase con modelos preditivos a varios días que permiten predicir o comportamento atmosférico e oceanográfico.

Os sistemas de alerta temperá ante fenómenos meteorolóxicos extremos que forman parte desta rede son fundamentais como soporte para a xestión das emerxencias derivadas de ditos fenómenos.

Doutra banda, o Plan de Acción para la Estratexia Marítima na Área Atlántica establece na súa Prioridade 2 a necesidade de desenvolver as capacidades de observación e predición do océano atlántico dende o litoral ata o océano profundo. Neste senso a Comisión insta aos Estados membros a mellorar os sistemas actuais de observación e predición e a desenvolver novas tecnoloxías que aumenten o coñecemento dos océanos e ofrezan un valor engadido aos sectores económicos costeiros.

A Directiva INSPIRE (Infrastructure for Spatial Information in Europe) establece as regras xerais para o establecemento dunha Infraestrutura de Información Espacial na Comunidade Europea baseada nas Infraestruturas dos Estados membros. Aprobada polo Parlamento Europeo e o Consello o 14 de marzo de 2007 (Directiva 2007/2/CE), a súa transposición ao ordenamento xurídico español faise a través da Lei 14/2010, de 5 de xullo, sobre as infraestruturas e os servizos de información xeográfica en España. Nesta Directiva esíxese que se adopten servizos de datos espaciais comúns para os estados membros entre outros requisitos.

A maiores debe sinalarse que dada a situación xeográfica de Galicia, como avanzada das perturbacións meteorolóxicas atlánticas, esta necesita dispoñer dunha predición meteorolóxica o máis específica e local posible, que facilite a adopción das medidas preventivas necesarias co fin de conseguir a protección do medio ambiente, pesca, agricultura, turismo, protección civil, sanidade e obras públicas fronte a situacións meteorolóxicas potencialmente adversas.

Na actualidade, para seguir fortalecendo a observación da calidade da auga, do aire, a observación meteorolóxica e oceanográfica, é necesario executar actuacións relativas á:

- Mellora da trazabilidade e comparabilidade dos resultados das redes de observación ambiental, para garantir que a información que proporcionan sexa trazable a unidades internacionais e, en consecuencia comparable á información que proporcionan outros centros, laboratorios ou entidades. Neste sentido é necesario verificar o correcto funcionamento dos equipos das redes e levar a cabo as operacións de posta a punto, verificación e calibración coa periodicidade preestablecida e utilizando patróns de rastrexabilidade recoñecida a estándares nacionais, de maneira que se poda garantir a fiabilidade dos resultados obtidos e utilizados na avaliación do ambiente.

No orzamento contémplanse unha serie de servizos e subministracións que permitirán acometer as actuacións especificadas e dar cumprimento estrito á normativa nacional, autonómica e comunitaria na materia.

(2) Loita contra o cambio climático e da adaptación ao mesmo.

Con cargo ao programa 541E atenderanse ás necesidades derivadas da loita contra cambio climático en Galicia e o fomento do desenvolvemento sustentable.

O Consello Europeo, no punto 10 das súas recomendacións do 7 e 8 de febreiro de 2013, dispón que "A consecución óptima dos obxectivos fixados en certos ámbitos de actuación depende de que as prioridades correspondentes, como a protección do medio ambiente, se integre en diversos instrumentos noutros ámbitos de actuación. Os obxectivos fixados en materia climática representarán como mínimo o 20 % do gasto da UE durante o período 2014-2020, e reflectiranse por conseguinte nos instrumentos adecuados para que contribúan a reforzar a seguridade do abastecemento enerxético, a construír unha economía con poucas emisións de carbono e resistente ao cambio climático que aumente a competitividade de Europa e a crear máis emprego e postos de traballo máis ecolóxicos".

Neste sentido, o Programa Operativo FEDER Galicia 2014-2020 establece que se financiarán proxectos que permitan analizar a escala rexional o impacto do cambio climático en Galicia sobre os sectores implicados e que, en consecuencia, permita adoptar medidas de adaptación apropiadas, incluíndo a prevención de riscos derivados do cambio climático.

O Programa Operativo establece tamén que se financiarán proxectos vinculados á análise sectorial sobre a adaptación ao cambio climático e o deseño de modelos de predición específicos para Galicia, que permitan analizar a escala rexional os cambios climáticos e o impacto do cambio climático sobre o territorio, a agricultura e os recursos naturais e os diversos sectores económicos afectados. Estas análises permitirán definir medidas de adaptación sectoriais apropiadas.

Cos datos dispoñibles ata o de agora, prevese que un dos sectores de Galicia que maior impacto vai a sufrir debido ao cambio climático é a liña de costa. Neste sentido executaranse proxectos sobre impactos, vulnerabilidades e plans de acción para a adaptación da costa galega ao cambio climático, mediante o que se estudarán os cambios na dinámica costeira galega, os efectos e unha serie de potenciais opcións de resposta e adaptación.

Doutra banda, o desenvolvemento sustentable alértanos sobre a necesidade de acadar un equilibrio entre os ámbitos económico, social e ambiental, de modo que este último deixe de ser o máis prexudicado.

De aquí nace a Axenda 2030, un documento aprobado en 2015 pola ONU que fixa os obxectivos a alcanzar, antes do ano 2030, para poñer fin á pobreza, loitar contra a desigualdade e facer fronte ao cambio climático.

Esta axenda é unha folla de ruta para acadar o desenvolvemento sustentable e concrétase en 17 Obxectivos de Desenvolvemento Sostible (os denominados ODS) e unha serie de metas comúns, 169 en concreto, para protexer o planeta e garantir o benestar de tódalas persoas.

O desenvolvemento destes dos instrumentos de planificación, Estratexia Galega de Cambio Climático e Enerxía 2050 e a Axenda 2030 de Galicia será o obxectivo das actividades a financiar pola Dirección Xeral de Calidade Ambiental e Cambio Climático.

Hai unha serie de aspectos que son irrenunciables se se quere conseguir eficacia na loita contra o cambio climático e na implantación de medidas de adaptación, e é a necesaria colaboración de todos os actores da sociedade e de todos os estamentos da administración pública. Por iso, todas as actividades relacionadas coa implantación da estratexia de cambio climático levarán asociadas actividades de comunicación e, no seu caso, de concienciación, tanto para dar a coñecer o traballo realizado e as razóns das accións emprendidas, como para implicar nelas a todos aqueles sectores e estamentos dos que depende o éxito das accións e medidas definidas.

POBOACIÓN OU COLECTIVO AO QUE SE DIRIXE

O obxecto do mesmo determina o carácter universal deste programa.

Non obstante, o plan de seguimento da sustentabilidade territorial e a Estratexia da Paisaxe Galega, van especialmente dirixidos aos xestores públicos, que deben velar polo seu cumprimento.

As actuacións relativas á información xeográfica e territorial van encamiñadas ás administracións públicas, centros de investigación e, en xeral, calquera entidade ou organismo con actividades vinculadas ao territorio. A estes colectivos hai que engadir a poboación en xeral, que cada vez é máis demandante de información cunha compoñente espacial ou xeográfica.

Os programas de educación sostible e coñecemento do territorio e da paisaxe están especialmente dirixidos ao profesorado e alumnado dos centros educativos de Galicia.

DETALLE DA SITUACIÓN DE PARTIDA

As Directrices de Ordenación do Territorio e o Plan de Ordenación do Litoral, como instrumentos de ordenación do territorio, son unha sólida ferramenta para acometer o reto da incorporación do coñecemento do territorio na praxes urbanística, superando as actuacións insostibles no territorio.

A xestión da paisaxe é unha actividade relativamente recente nas administracións públicas e sobre a cal non existen referentes claros noutras administracións na elaboración dos instrumentos de planificación da paisaxe. Non obstante, disponse xa en Galicia dunha base de coñecemento e experiencia desenvolvida nos últimos anos, o que permitiu acometer con garantías a elaboración do Catálogo das Paisaxes de Galicia e permite a redacción dos informes de integración paisaxística que se veñen elaborando. Esta experiencia vai permitir no futuro próximo a aprobación das Directrices de Paisaxe e do resto dos instrumentos de protección da paisaxe situando a Galicia como unha das comunidades autónomas de referencia nesta materia.

No ano 2018 creouse o Consello Asesor da Paisaxe de Galicia. órgano colexiado de carácter técnico e de asesoramento en materia da paisaxe con funcións de colaboración e coopera-

ción entre administracións públicas con competencia no territorio para a promoción e desenvolvemento de políticas comúns, coordinadas e programadas, que poidan ter un impacto directo ou indirecto en materia da paisaxe no ámbito da Comunidade Autónoma de Galicia.

No ano 2018 tamén se asinou o Protocolo xeral de actuación entre o Organismo Autónomo Instituto de Estudos do Territorio e a Federación Galega de Municipios e Provincias para o desenvolvemento dos pactos pola paisaxe, co obxecto de establecer un modelo harmonizado de pactos, entendidos como instrumentos para acadar unha mellora gobernanza da paisaxe galega, que deu lugar, no ano 2019, á aprobación do primeiro Pacto pola Paisaxe mediante a sinatura do convenio para a protección, xestión e ordenación da paisaxe nas Áreas de Especial Interese Paisaxístico "Meandros do Lérez" no Concello de Cerdedo Cotobade.

Na actualidade a Colección Paisaxe Galega xa conta coas seguintes guías de boas prácticas: de intervención en sistemas praia – duna, de estudos de impacto e integración paisaxística, para intervención nos núcleos rurais, de caracterización e integración paisaxística de valados, para a elaboración de estudos de paisaxe urbano; e as guías para a integración das actividades extractivas e de boas prácticas para actuacións de urbanización e humanización dos espazos públicos. (ambas en elaboración).

Cóntase cunha Guía de cor e materiais de Galicia, que contén uns criterios e directrices técnicas, científicas e obxectivas para a regulación do emprego da cor e os materiais de revestimentos arquitectónicos nas paisaxes urbanas e rurais, orientadas a acadar unha axeitada integración paisaxística e así contribuír a unha maior calidade dos espazos públicos urbanos e do medio rural.

No ano 2019 levouse a cabo a difusión da rede de itinerarios de interese paisaxísticos para poñer en valor diversos elementos que conforman o territorio, sendo o sistema de sendeiros e camiños un modo directo de interacción entre a paisaxe e a cidadanía. Contribuirá á concienciación da cidadanía sobre os efectos da paisaxe no seu benestar.

No que respecta á información xeográfica e territorial, resulta unha eiva, a dispersión e a falta de homoxeneidade ou carencia de datos coas características e calidades necesarias para poder ser empregada polas novas tecnoloxías (TIC-SIX). Esta situación está en proceso de corrección, trala entrada en vigor no mes de febreiro de 2017, do Regulamento de ordenación da información xeográfica e da actividade cartográfica de Galicia, aprobado polo Decreto 14/2017, do 26 de xaneiro, que ten por obxecto a ordenación da información xeográfica e da actividade cartográfica de Galicia, no marco das competencias da comunidade autónoma.

Dende a entrada en funcionamento no ano 2012, o Instituto de Estudos do Territorio está resultando un instrumento transversal do goberno, encargándose do desenvolvemento, tanto da Lei de protección da Paisaxe de Galicia, como dos instrumentos de planificación do territorio, así como da posta en marcha dun Sistema de Información Xeográfica corporativo en colaboración coa Axencia para a Modernización Tecnolóxica de Galicia (AMTEGA). Nesta liña de actuación, coordínase cos diferentes departamentos da Xunta de Galicia dentro da Comisión de Coordi-

nación de Sistemas de Información Xeográfica. Tamén fomenta a cultura de corresponsabilidade, desenvolvendo un programa proactivo que forme cidadáns responsables e conscientes nos valores territoriais e paisaxísticos de Galicia con iniciativas como o Plan "Proxecta".

(I) Observación ambiental e predición meteorolóxica de Galicia.

- *Redes de calidade das auga e de calidade do aire*.

Como se puxo de manifesto nas necesidades a satisfacer, a normativa ambiental esixe a execución de probas, análises ou mostraxes que sirvan de presuposto para o establecemento de medidas correctoras, como contrastación na esixencia ou o cumprimento das condicións impostas na autorización, actuación inspectora etc., o que obriga a dispor dunha unidade administrativa que poida prestar apoio técnico aos órganos afectados. En Galicia esta unidade administrativa é o Laboratorio de Medio Ambiente de Galicia, que presta un servizo a diferentes organismos da Xunta de Galicia en temas de impacto ecolóxico, contaminación biolóxica en augas e no diagnóstico da recuperación tras un vertido.

O laboratorio esta acreditado segundo os requirimentos de norma ISO17025 para ensaios en aire e auga, o que garante a fiabilidade destas actuacións analíticas.

Durante os últimos anos a rede de calidade das augas, dando cumprimento á Directiva Marco da Auga, foise ampliando e na actualidade consta de cento corenta e sete puntos de mostraxe sistemático de augas continentais e de oitenta e nove puntos de toma de mostras sistemáticas de augas costeiras e de transición.

Esta rede obtén parámetros físico-químicos e biolóxicos que permiten:

- Avaliar o cumprimento da normativa vixente.
- Servir de base para desenvolver estratexias de prevención contra a contaminación.
- Avaliar, de maneira sistemática, a afección dos vertidos nas augas costeiras e de transición.
- Avaliar a efectividade das medidas desenvolvidas para o control e a redución da contaminación.

Durante o ano 2018 o Laboratorio de Medio Ambiente de Galicia realizou 79.185 análises en materia de calidade da auga, en augas naturais continentais, augas de transición e augas costeiras, o que permitiu avaliar o estado químico e ecolóxico das masas de augas segundo o establecido na Directiva Marco da Auga.

A Rede de vixilancia e control da calidade do aire de Galicia está composta por distintos tipos de estacións: urbanas, industriais, rurais e de fondo. Ditas estacións compren diferentes funcións, dependendo da súa situación, poboación á que representan e o grao de cumprimento dos requisitos de macro e micro implantación esixidos pola normativa vixente.

A rede urbana, xestionada e mantida pola Xunta de Galicia, consta na actualidade de 15 estacións fixas cuxo sistema de xestión da calidade está certificado segundo os requirimentos da Norma ISO9001:2008. Pola súa banda, a rede industrial, que consta de varias subredes asociadas a distintas empresas, ten a finalidade de aportar datos para a vixilancia da calidade do aire no seu entorno. A Xunta ten a obriga de velar polo grao de cumprimento desta finalidade e de enviar os datos validados ao Ministerio de Agricultura, Pesca e Alimentación.

As estacións están dotadas de analizadores automáticos de medida de contaminantes en aire ambiente que miden dióxido de xofre, óxidos de nitróxeno, ozono, monóxido de carbono, benceno, tolueno e xileno, e material particulado de corte 10 µ m e de corte 2,5 µ m. Estes analizadores rexistran e transmiten cada cinco minutos ao centro de datos da rede, xestionada pola Subdirección Xeral de Meteoroloxía e Cambio Climático, datos cada un deses contaminantes. Neste centro de datos disponse de ferramentas para recepción, almacenamento, compilación, tratamento e visualización destes datos.

Tamén están dotadas de captadores de material particulado en aire ambiente (filtros), que se utilizan para caracterizar o material particulado previa análise química do contido de metais e hidrocarburos aromáticos policíclicos.

As sinerxías entre rede de vixilancia da calidade do aire e a modelizacion numérica de MeteoGalicia permiten ampliar as capacidades de modelización e predición en atmosfera á predición de episodios de contaminación atmosférica e avaliación da calidade do aire.

Durante o ano 2018 a rede de calidade do aire empregou 3.130.307 de datos de concentración de contaminantes no aire ambiente para avaliar a calidade do aire en Galicia e a súa mellora, de conformidade cos valores establecidos no Real Decreto 102/2011.

- *Observación meteorolóxica e oceanográfica:*

  A rede de observación meteorolóxica e oceanográfica está formada por:

  - Un radar Meteorolóxico que rexistra datos das seguintes variables: reflectividade, tipo e intensidade de precipitación, choiva e neve acumulada, saraiba.
  - Catro equipos de detección e rexistro de raios.
  - Cento sesenta estacións meteorolóxicas e agro-meteorolóxicas, nas que se rexistran de maneira continua datos de variables climáticas e agro-meteorolóxicas: temperatura, precipitación, humidade relativa, velocidade e dirección do vento, radiación solar, balance hídrico, taxa de evaporación, humidade foliar, temperatura e humidade do chan, horas de frío, temperatura de orballo.
  - Seis estacións océano-meteorolóxicas nas que se rexistran datos de variables océano-meteorolóxicas: temperatura da auga, dirección do vento, osíxeno disolto, salinidade, PH, condutividade, clorofila A, vectores de corrente mariña.

Os equipos das redes transmiten os datos a tempo real ao centro de xestión de datos de Meteogalicia, no que se dispón de ferramentas para a recepción, almacenamento, compilación, tratamento e visualización dos datos. As Redes complétanse cos modelos numéricos de atmosfera e mar que permiten aplicar técnicas de rexionalización a partir de modelos globais.

O sistema de xestión da calidade destas redes está certificado seguindo os requirimentos da Norma ISO9001:2008.

Toda esta información ten permitido elaborar unha serie de produtos e servizos específicos para a sociedade en xeral e para colectivos específicos. Algúns dos produtos específicos desenvolvidos nos últimos anos, son predicións para confrarías, predición para os Camiños de Santiago, predición marítima, etc., que se difunden a través da páxina web de MeteoGalicia (www.meteogalicia.es).

MeteoGalicia tamén elabora produtos axeitados as necesidades das actuacións dos distintos departamentos da Xunta de Galicia, como o Plan de asolagamentos de Augas de Galicia, o Plan da contaminación mariña accidental da Consellería do Mar e o Sistema de información agrometeorolóxica da Consellería do Medio Rural, a elaboración de alertas por adversos meteorolóxicos para a Dirección Xeral de Emerxencias e Interior, etc. Así mesmo, colabora con outros organismos do Estado situados na comunidade autónoma (Puertos del Estado, CSIC, IEO, etc.).

Durante os últimos anos tense feito un esforzo considerable por poñer a dispor da sociedade en formatos estándares tódolos datos da rede e dos modelos de predición segundo a Directiva INSPIRE. Actualmente esta información está sendo usada por multitude de grupos de investigación do sistema universitario galego e mais dun centenar de empresas.

A rede de observación da calidade da auga e da calidade do aire e a rede observación meteorolóxica e oceanográfica constitúen potentes instrumentos da administración galega para facer un exhaustivo seguimento da calidade do ambiente. A dotación de equipos levada a cabo nos últimos anos na rede reforzounas de modo considerable. Non obstante atendendo ás novas amezas derivadas do climático é preciso avanzar na súa mellora para así afrontar novos riscos ambientais.

(2) Loita contra o cambio climático e da adaptación ao mesmo.

O desenvolvemento da Estratexia Galega de Cambio Climático e Enerxía 2050 e da Estratexia de Sustentabilidade, que configura a parte ambiental da Axenda 2030 de Galicia ambas cofinanciadas polo Fondo Europeo de Desenvolvemento Rexional no marco do Programa Operativo FEDER Galicia 2014-2020, constituirán o marco de actuación da Dirección Xeral de Calidade Ambiental e Cambio Climático.

E en canto á implicación de todos os estamentos da administración pública, a iniciativa da Unión Europea coñecida como o Pacto de Alcaldes polo Clima e a Enerxía, é o mellor instrumento para implicar aos concellos de Galicia na loita contra o cambio climático. Con este obxec-

tivo, a Consellería de Medio Ambiente, Territorio e Vivenda asumiu o papel de Coordinador en Galicia do Pacto dos Alcaldes, para promover a adhesión dos municipios de Galicia ao pacto e para ofrecer aos municipios adheridos o apoio necesario para asumir os compromisos adheridos coa súa adhesión: alcanzar os obxectivos europeos para 2030 en materia de clima e enerxía e adoptar un enfoque integral para a atenuación do cambio climático e a adaptación a este fenómeno. Durante o ano 2020 continuarase impulsado esta iniciativa..

DEFINICIÓN DO MARCO NO QUE SE DESENVOLVE O PROGRAMA

No que atinxe ao eido do Instituto de Estudos do Territorio:

- Lei 7/1986, de 24 de xaneiro, de ordenación da cartografía.
- Lei 10/1995, de ordenación do territorio de Galicia.
- Lei 7/2008, do 7 de xullo, de protección da paisaxe de Galicia.
- Lei 14/2010, do 5 de xullo, sobre as infraestruturas e os servizos de información xeográfica en España.
- Lei 33/2015, de 21 de setembro, pola que se modifica a Lei de Patrimonio Natural e Biodiversidade.
- Lei 2/2016, de 10 de febreiro, do solo de Galicia.
- Real Decreto 1071/2007, de 27 de xullo, polo que se regula o sistema xeodésico de referencia oficial en España.
- Real Decreto 1545/2007, de 23 de novembro, polo que se regula o Sistema Cartográfico Nacional.
- Decreto 19/2011, do 10 de febreiro, polo que se aproban definitivamente as Directrices de Ordenación do Territorio.
- Decreto 20/2011, do 10 de febreiro, polo que se aproba definitivamente o Plan de Ordenación del Litoral de Galicia.
- Decreto 244/2011, do 29 de decembro, polo que se aproban os estatutos do organismo autónomo Instituto de Estudos do Territorio.
- Decreto 156/2012, do 12 de xullo, polo que se crea a Comisión de Seguimento das Directrices de Ordenación do Territorio de Galicia.
- Decreto 172/2012, do 1 de agosto, polo que se regula a Comisión de Coordinación de Sistemas de Información Xeográfica e Cartografía.
- Decreto 193/2012, do 27 de setembro, polo que se regula o Observatorio Galego de Educación Ambiental, modificado polo Decreto 11/2018, do 18 de xaneiro.
- Decreto 176/2013, do 21 de novembro, polo que se aproba o Plan de seguimento das Directrices de ordenación do territorio de Galicia e da sustentabilidade territorial.
- Decreto 119/2016, do 28 de xullo, polo que se aproba o Catálogo das paisaxes de Galicia.

- Decreto14/2017, do 26 de xaneiro, polo que se aproba o Regulamento de ordenación da información xeográfica e da actividade cartográfica de Galicia.
- Decreto 19/2018, do 1 de febreiro, polo que se crea e regula o Consello Asesor da Paisaxe de Galicia.
- Estratexia da Paisaxe Galega. Planificación 2017-2020.
- Directiva 2007/2/CE do Parlamento Europeo e do Consello, do 14 de marzo de 2007, pola que se establece unha infraestrutura de información espacial na Comunidade Europea (INSPIRE).
- Comunicación da Comisión ao Parlamento Europeo, ao Consello, ao Comité Económico e Social Europeo e ao Comité das Rexións Infraestrutura verde: Mellora do capital natural de Europa: mellora do capital natural de Europa.

  /* COM/2013/0249 final */

No que atinxe á Dirección Xeral de Calidade Ambiental e Cambio Climático:

- Normativa comunitaria
  - Directiva 2013/39/UE do Parlamento Europeo e do Consello, do 12 de agosto de 2013, pola que se modifican as Directivas 2000/60/CE e 2008/105/CE en canto ás sustancias prioritarias no ámbito da política de augas.
  - Comunicación da Comisión ao Parlamento Europeo, ao Consello, ao Comité Económico e Social e ao Comité das Rexións. Plan de acción para unha estratexia marítima na rexión atlántica. Promover un crecemento intelixente, sostible e integrador – COM/2013/0279 final.
  - Directiva 2008/105/CE do Parlamento Europeo e do Consello, do 16 de decembro de 2008, relativa ás normas de calidade ambiental no ámbito da política de augas, pola que se modifican e derrogan ulteriormente as Directivas 82/176/CEE, 83/513/CEE, 84/156/CEE, 84/491/CEE e 86/280/CEE do Consello, e pola que se modifica a Directiva 2000/60/CE
  - Directiva 2008/50/CE do Parlamento Europeo e do Consello, do 21 de maio de 2008, relativa á calidade do aire e a unha atmosfera máis limpa en Europa.
  - Directiva 2000/60/CE do Parlamento Europeo e do Consello, do 23 de outubro de 2000, pola que se establece o marco comunitario de actuación no ámbito da política de augas.

- Normativa estatal
  - Real Decreto 102/2011, do 28 de xaneiro, relativo á mellora da calidade do aire.
  - Lei 34/2007, do 15 de novembro, de calidade do aire e protección da atmosfera.

- Normativa autonómica
  - Lei 8/2002, do 18 de decembro, de protección do ambiente atmosférico de Galicia.

FINALIDADE E ESTRATEXIA DO PROGRAMA

Incorporar a paisaxe nos instrumentos de ordenación do territorio, no planeamento urbanístico e mesmo nas accións territoriais públicas na procura da preservación dos valores non renovables do territorio no proceso de desenvolvemento necesario da sociedade.

Levar as cuestións da paisaxe á primeira liña de interese en materia de ordenación territorial en claves de sustentabilidade e gobernanza cidadá, a través do desenvolvemento dos instrumentos de protección, xestión e ordenación da paisaxe contemplados na lei. Isto implicará a aprobación das Directrices de paisaxe e a posta en marcha dos primeiros plans de acción da paisaxe.

Complementar os instrumentos de protección, xestión e ordenación da paisaxe establecidos na Lei 7/2008 con outras ferramentas complementarias destinadas a mellorar a gobernanza da paisaxe e a súa xestión, tales como os pactos pola paisaxe e as guías de integración paisaxística.

Poñer ao servizo da administración e da poboación en xeral a información básica para a planificación territorial e, deste xeito, formular actuacións integradas no marco dun desenvolvemento sustentable, empregando as novas ferramentas de xestión da información xeográfica e territorial TIC_SIX.

Sentar as bases dunha acción coordinada e consensuada de goberno, que sexa quen de conducir a unha sociedade máis cohesionada e respectuosa coa necesaria conservación activa dos recursos naturais a través da elaboración de plans e estudos territoriais orientados a unha xestión integral e sostible do territorio.

Executar o Plan de seguimento das Directrices de ordenación do territorio de Galicia e de sustentabilidade territorial, de acordo co disposto no Decreto 176/2013, do 21 de novembro.

Dar apoio ao labor pedagóxico do profesorado, de cara a realizar, por parte do alumnado, accións de mellora do entorno e protección da paisaxe. En concreto, continuar co programa educativo "Paisaxe - Substentabilidade" coa finalidade de sensibilizar aos mais novos sobre a importancia do valor natural, cultural, emocional e económico da paisaxe.

Colaborar no desenvolvemento da Estratexia de Infraestrutura verde de Galicia.

Por outra banda, en canto ás finalidades ás que atente o programa dende a Dirección Xeral de Calidade Ambiental e Cambio Climático cómpre indicar as seguintes:

1. Reforzar os sistemas de observación da calidade do aire e da calidade das auga e os sistemas de observación meteorolóxica e oceanográfica, para mellorar cualitativa e cuantitativamente a información dos ecosistemas galegos e en consecuencia:
   - Dispoñer de series de datos temporais de variables climáticas atmosféricas, oceanográficas, sobre a calidade do aire e a calidade das augas.
   - Garantir a fiabilidade das series de datos obtidas.

- Rexistrar, almacenar, compilar e xestionar eses datos con técnicas baseadas en Big Data. Desta forma será posible dispoñer en calquera momento de información adaptada ás necesidades dos usuarios dos datos, que poderán avaliar os cambios e tendencias nas variables rexistradas e en consecuencia a vulnerabilidade dos sistemas fronte ao cambio climático.
- Ampliar variables a monitorizar e así mellorar a avaliación da vulnerabilidade dos ecosistemas.
- Incorporar tecnoloxía que permita automatizar a obtención e xestión de datos.
- Avanzar no deseño de modelos de predición específicos para Galicia, que permitan analizar a escala rexional o impacto do cambio climático sobre os ecosistemas galegos.
- Mellorar os sistemas de alerta temperá ante fenómenos meteorolóxicos adversos derivados do cambio climático.

2. Eficiencia e celeridade na reacción fronte a catástrofes naturais. Neste sentido, a Dirección Xeral de Calidade Ambiental e Cambio Climático continuará no desenrolo de plans de actuación operativa co fin de prestar unha resposta inmediata, áxil e eficiente en termos de tempo e recursos dispoñibles na xestión e coordinación de emerxencias fronte a catástrofes naturais, tecnolóxicas ou antropoxénicas.

   Así mesmo prestara o seu apoio na xestión de emerxencias producidas como consecuencia dos fenómenos meteorolóxicos, que poidan poñer en risco á poboación, ás instalacións, subministracións e infraestruturas críticas ou ben ao medio ambiente, no territorio da Comunidade Autónoma de Galicia.

3. Impulso da investigación en meteoroloxía e oceanografía así coma en prevención de riscos naturais, o que permitirá desenvolver os modelos e plans de continxencia axeitados para previr riscos meteorolóxicos, de incendios, derivados de vertidos acuáticos e mariños e de emisións á atmosfera, mellorando a predición meteorolóxica e oceanográfica da nosa comunidade.

4. Mediante as accións a realizar en materia de cambio climático, preténdese mellorar cualitativa e cuantitativamente a estrutura para a toma de decisións en relación coa adaptación ao cambio climático en todos os sectores afectados. Partindo do instrumento planificador de Galicia en materia de adaptación ao cambio climático, a Estratexia Galega de Cambio Climático 2050, e da Estratexia de Sustentabilidade, realizaranse actuacións destinadas a implantar medidas de mitigación eficaces e para executar plans de acción para a adaptación de Galicia ao cambio climático.

B. ANÁLISE E EXPLICACIÓN DO IMPACTO QUE NA IGUALDADE ENTRE MULLERES E HOMES SE PREVÉ PRODUCIR COMO CONSECUENCIA DAS ACTUACIÓNS QUE SE VAN DESENVOLVER

CLASIFICACIÓN DO PROGRAMA

Programa que ten por finalidade a igualdade entre mulleres e homes e/ou incide directa e fundamentalmente sobre as mulleres	
Programa non especificamente orientado á igualdade aínda que provoca un impacto diferenciado en homes e mulleres	
Programa mixto, con actividades que teñen por finalidade a igualdade entre mulleres e homes e/ou inciden directa e fundamentalmente sobre as mulleres e actividades que teñen un impacto diferenciado en homes e mulleres	
Programa con actividades non dirixidas especificamente ás persoas, aínda que teñen impacto sobre elas como beneficiarias indirectas das accións (programas que actúan sobre o territorio, o medioambiente, a sociedade no seu conxunto, etc)	X
Programa destinado exclusivamente a actividades administrativas de xestión	

BREVE DESCRICIÓN DO PROGRAMA DENDE A PERSPECTIVA DE XÉNERO

En todos os servizos que contrata o Instituto de Estudos do Territorio, nos pregos de cláusulas administrativas particulares establecese que, no caso de empate (igualdade na valoración das proposicións) terá preferencia na adxudicación a empresa que acredite a certificación da implantación dun plan de igualdade conforme o establecido no artigo 67 do Decreto lexislativo 2/2015, do 12 de febreiro, polo que se aproba o texto refundido das disposicións legais da Comunidade Autónoma de Galicia en materia de igualdade, ou equivalente. De continuar o empate, a adxudicación efectuarase ao licitador que acredite a obtención da Marca galega de excelencia en igualdade conforme o artigo 75 do referido Decreto lexislativo 2/2015, e se aínda continuara o empate, a preferencia na adxudicación será da empresa que establecese a favor dos seus traballadores e traballadoras medidas de conciliación da vida persoal, familiar e laboral, de acordo co establecido no artigo 29.4 da Lei 3/2011, do 30 de xuño, de apoio á familia e á convivencia de Galicia.

- Estatísticas e situación das mulleres e dos homes en relación cos ámbitos prioritarios de intervención do programa de gasto (diagnose).

As actividades do programa non dirixidas especificamente ás persoas polo que non procede diferenciar a situación de mulleres e homes en relación cos ámbitos de intervención do programa.

- Información sobre a realidade social de partida, dende a perspectiva de xénero neste ámbito.

Calquera política a facer no eido do cambio climático debe partir dun recoñecemento claro da igualdade de xénero e iso por:

- As mulleres son os pilares da sociedade e determinan xeralmente a capacidade das comunidades de adaptarse ou recuperarse dunha catástrofe.
- As mulleres teñen coñecementos inestimables para actuar como líderes na transición a unha economía baixa en carbono e implementar maneiras innovadoras de adaptarse a un ambiente inestable.
- Tal e como recolle a Resolución do Parlamento Europeo, de 11 de setembro de 2012, sobre o papel das mulleres na economía verde (2012/2035 (INI)), "as políticas de medio ambiente teñen un impacto directo sobre a saúde e a situación das persoas, e que a desigualdade de xénero, combinada cunha falta de sensibilidade cara ás diferenzas na situación e as necesidades económicas e sociais das mulleres, fai que elas adoiten sufrir de maneira desproporcionada a degradación ambiental". Ademais, "nalgúns Estados membros o papel da muller na economía ecolóxica está infravalorado e non está recoñecido, dando orixe a numerosas discriminacións en termos de falta de beneficios, como a protección social, o seguro sanitario, os salarios adecuados e o dereito á pensión".

Deste xeito na parte deste Programa enfocada ao cambio climático debe terse claro que a igualdade de xénero é un compoñente principal do desenvolvemento sostible e que a participación activa tanto de homes coma de mulleres nos procesos de decisión, planificación e implementación resulta clave nas actividades de adaptación e mitigación.

IDENTIFICACIÓN DUN OU VARIOS OBXECTIVOS EN MATERIA DE IGUALDADE PRESENTES NA NORMATIVA E PLANS VIXENTES E QUE SON DE APLICACIÓN NO DESENVOLVEMENTO DAS ACCIÓN CONTEMPLADAS NESTE PROGRAMA

Incorporación da transversalidade de xénero na actuación xeral do departamento	X
Información, sensibilización e educación para a igualdade de mulleres e homes	X
Transmisión dunha imaxe igualitaria, plural e non estereotipada de mulleres e homes na sociedade	X

Igualdade no acceso ao emprego, na formación e na promoción profesionais e nas condicións de traballo	
Fomento, directa ou indirectamente, da iniciativa empresarial das mulleres	
Promoción da plena incorporación das mulleres á Sociedade da Información	
Incorporación do principio de igualdade nas políticas urbanas, de ordenación territorial e vivenda	X
Promoción do reparto equitativo dos tempos entre mulleres e homes que facilite a conciliación e a corresponsabilidade	X
Promoción da igualdade e da participación activa das mulleres en todos os ámbitos da sociedade (cultura, educación, política, economía, deporte, saúde, etc.)	
Participación das mulleres no desenvolvemento rural	X
Accións dirixidas á integración de mulleres en risco ou en situación de pobreza ou exclusión social	
Accións dirixidas á prevención e á loita contra a violencia de xénero	
Outros (especificar)	

IDENTIFICACIÓN DAS ACTIVIDADES PREVISTAS DIRECTAMENTE RELACIONADAS COA PROMOCIÓN DA IGUALDADE ENTRE MULLERES E HOMES, INDICANDO PARA CADA UNHA, AS PERSOAS ÁS QUE ESTÁ DIRIXIDA. INDICAR, NO CASO DE DISPOR DESTES DATOS, AS PRINCIPAIS CARACTERÍSTICAS DAS ORGANIZACIÓNS (TIPO, ÁMBITO TERRITORIAL, ETC.) OU PERSOAS (IDADE, NIVEL EDUCATIVO, ETC.), DESTINATARIAS DAS ACCIÓNS.

As actuacións previstas están destinadas a toda a sociedade.

PREVISIÓN E VALORACIÓN DOS POSIBLES EFECTOS DO PROGRAMA SOBRE UN E OUTRO SEXO E SOBRE A IGUALDADE DE OPORTUNIDADES ENTRE MULLERES E HOMES.

Todas as accións planificadas prestan especial atención ao respecto da igualdade entre mulleres e homes e sobre a redución da brecha de xénero existente polo que a previsión é que efectivamente redunden nesta liña.

SINALAR OS PRINCIPAIS RESULTADOS DO PROGRAMA, DENDE O PUNTO DE VISTA DO XÉNERO, NO EXERCICIO 2018.

En todos os contratos tramitados, incluíse como cláusula de desempate a obtención da Marca Galega de Excelencia en Igualdade, de conformidade co disposto no artigo 75 c) do Decreto Lexislativo 2/2015, do 12 de febreiro polo que se aproba o texto refundido de disposicións legais da Comunidade Autónoma de Galicia en materia de igualdade (DOG núm. 32, do 17 de febreiro de 2016).

INDICAR SE SE TEÑEN IMPLANTADO NOVAS ESTRATEXIAS PARA UNHA MELLOR INCORPORACIÓN DA PERSPECTIVA DE XÉNERO NA XESTIÓN, DESENVOLVEMENTO E AVALIACIÓN DAS ACCIÓNS QUE FINANCIA O PROGRAMA DE GASTO. EN CASO AFIRMATIVO, FACER UNHA BREVE DESCRICIÓN.EN CASO NEGATIVO INDICAR AS DIFICULTADES ATOPADAS PARA LEVALO A CABO.

Nos contratos que se tramiten con cargo ao programa durante o 2020, incluirase como condición especial de execución, o respecto ao principio de igualdade de remuneración por razón de sexo previsto no artigo 28 do Estatuto dos Traballadores (Texto Refundido aprobado polo RDL 2/2015, do 23 de outubro), de xeito que a igualdade de funcións e responsabilidade se corresponda co salario.

C. ÓRGANOS ENCARGADOS DA SÚA XESTIÓN

Dirección Xeral de Calidade Ambiental e Cambio Climático

Instituto de Estudos do Territorio

IV. CADROS DE OBXECTIVOS POR PROGRAMA

OBXECTIVOS DE PROGRAMA

Programa: 451A FOMENTO DA REHABILITACIÓN E DA CALIDADE DA VIVENDA

Eixe: E1 - Empregabilidade e crecemento intelixente

Prioridade de Actuación: PA04 - Completar Galicia no que atinxe a infraestruturas básicas. Dar un novo pulo ás políticas de rehabilitación e conservación da vivenda

Obxectivo Extratéxico /Obxectivo Instrumental: E01 - Fomentar a rehabilitación da vivenda e a renovación urbana, recuperando o patrimonio residencial construído e minorando os impactos no medio, para satisfacer as necesidades de vivenda da poboación, a calidade de vida da cidadanía e dinamizar o sector da construción.

Obxectivo Operativo/Obxectivo Instrumental

OI04 - Actuacións de soporte e apoio (gastos de funcionamento)

OI05 - Transferencias internas (Actuacións de soporte e apoio)

OO01 - Rehabilitación illada de edificios.

OO02 - Rehabilitación directa polo IGVS.

OO03 - Fomento das Áreas de Rehabilitación Integral.

Indicador	Valor Previsto
P00315 - Vivendas de promoción pública licitadas para rehabilitación	65
P0045J - Axudas concedidas para a rehabilitación de vivenda	2.162

Programa: 451B ACCESO Á VIVENDA

Eixe: E2 - Benestar das persoas e as familias e cohesión social

Prioridade de Actuación: PA05 - Garantir o acceso a unha vivenda digna en réxime de propiedade ou aluguer axeitada ás posibilidades de cada familia

Obxectivo Extratéxico /Obxectivo Instrumental: E01 - Facilitar o acceso á vivenda, en propiedade ou en réxime de aluguer, especialmente aos colectivos mais desfavorecidos

Obxectivo Operativo/Obxectivo Instrumental

OI04 - Actuacións de soporte e apoio (gastos de funcionamento)

OO01 - Accións para promover o acceso á vivenda en propiedade.

OO02 - Accións para promover o acceso á vivenda en aluguer.

OO03 - Prevención da exclusión residencial.

Indicador	Valor Previsto
P00304 - Superficie de solo adquirido	60.000
P00305 - Superficie de solo en proceso de urbanización	3.000
P00314 - Vivendas de promoción pública licitadas	26
P0045D - Axudas concedidas para o acceso á vivenda	4.123

Programa: 521A URBANISMO

Eixe: E3 - Crecemento sustentable, territorio, mar, agricultura, gandeiría e montes

Prioridade de Actuación: PA04 - Conservación da natureza, ordenación do territorio e da paisaxe e cohesión territorial

Obxectivo Extratéxico /Obxectivo Instrumental: E01 - Completar o proceso de ordenación urbanística do territorio galego, fomentando a participación da cidadanía no mesmo e a protección do solo e apoio á administración local.

Obxectivo Operativo/Obxectivo Instrumental

OI05 - Actuacións de soporte e apoio (gastos de funcionamento)

OI06 - Transferencias internas (Actuacións de soporte e apoio)

OO01 - Completamento do planeamento xeral da toda a Comunidade Autónoma

OO02 - Elaboración, coordinación, seguimento e control das políticas territoriais e de utilización racional do solo e dos seus instrumentos de planificación

OO03 - Programación e impulso da tramitación telemática dos instrumentos de planificación e proxectos en materia de urbanismo

OO04 - Accións para racionalizar o crecemento residencial urbano e dos núcleos rurais

Indicador	Valor Previsto
P00024 - Número de actuacións de mellora de contornos urbanos e dos núcleos rurais	76

Programa: 531A PROMOCIÓN DE SOLO PARA ACTIVIDADES ECONÓMICAS

Eixe: E1 - Empregabilidade e crecemento intelixente

OBXECTIVOS DE PROGRAMA

Prioridade de Actuación: PA02 - Fomento da actividade empresarial e comercial, impulso da competitividade e internacionalización das empresas e autónomos, apoio á artesanía, regulación sectorial e protección da competencia

Obxectivo Extratéxico /Obxectivo Instrumental: E01 - Ofertar solo industrial de calidade e axustado á demanda, impulsando este recurso como polo de atracción de empresas, facilitando a implantación de novas empresas no noso territorio e evitando a deslocalización das implantadas

Obxectivo Operativo/Obxectivo Instrumental

O001 - Adquisición de solo.

O002 - Urbanización de solo industrial

Indicador	Valor Previsto
P00302 - Superficie de planeamento en tramitación	1.745.494
P00304 - Superficie de solo adquirido	23.000
P00305 - Superficie de solo en proceso de urbanización	400.000

Programa: 541A DIRECCIÓN E SERVIZOS XERAIS DE MEDIO AMBIENTE

Eixe: E3 - Crecemento sustentable, territorio, mar, agricultura, gandeiría e montes

Prioridade de Actuación: PA04 - Conservación da natureza, ordenación do territorio e da paisaxe e cohesión territorial

Obxectivo Extratéxico /Obxectivo Instrumental: I01 - Contribuír á conservación da natureza, ordenación do territorio e da paisaxe

Obxectivo Operativo/Obxectivo Instrumental

OI03 - Actuacións de soporte e apoio (gastos de funcionamento)

O001 - Contribuír con actuacións ambientais á conservación da natureza, ordenación do territorio e da paisaxe

Programa: 541B CONSERVACIÓN DA BIODIVERSIDADE E POSTA EN VALOR DO MEDIO NATURAL

Eixe: E3 - Crecemento sustentable, territorio, mar, agricultura, gandeiría e montes

Prioridade de Actuación: PA04 - Conservación da natureza, ordenación do territorio e da paisaxe e cohesión territorial

Obxectivo Extratéxico /Obxectivo Instrumental: E02 - Garantir un estado de conservación favorable do patrimonio natural, impulsando unha xestión e protección eficiente e sustentable.

Obxectivo Operativo/Obxectivo Instrumental

OI03 - Actuacións de soporte e apoio (gastos de funcionamento)

OI04 - GASTOS DE PERSOAL

O001 - Desenvolvemento de proxectos para o mantemento das condicións ambientais necesarias para a conservación ou recuperación de especies relacionadas o medio agrario e os seus hábitats en zonas da Rede Natura 2000 e outras áreas de alto valor natural.

O002 - Accións para a mellora dos hábitats, da paisaxe rural e do desenvolvemento de actividades tradicionais.

Indicador	Valor Previsto
P0045M - Axudas en materia de conservación da natureza	4.067
P01004 - Número de efectivos	476
P01028 - Actuacións vinculadas co uso público	15.018
P01029 - Actuacións vinculadas coa mellora do coñecemento e do estadode conservación de hábitats e especies silvestres	76

Programa: 541D CONTROL AMBIENTAL E XESTIÓN DE RESIDUOS

Eixe: E3 - Crecemento sustentable, territorio, mar, agricultura, gandeiría e montes

Prioridade de Actuación: PA05 - Pechar un modelo de tratamento de residuos e un modelo de ciclo da auga líder en Europa

Obxectivo Extratéxico /Obxectivo Instrumental: E01 - Conservar e protexer o medio ambiente e promover a eficiencia dos recursos a través da xestión sostible dos residuos e a restauración de espazos degradados.

Obxectivo Operativo/Obxectivo Instrumental

OI09 - Actuacións de soporte e apoio (gastos de funcionamento)

O004 - Implantación de sistemas que garantan un alto nivel de recollida selectiva, separación, reciclado e tratamento de residuos.

O005 - Control preventivo das actividades dos produtores e xestores de residuos.

O008 - Medidas destinadas á restauración de áreas degradadas.

Indicador	Valor Previsto

OBXECTIVOS DE PROGRAMA

P00201 - Número de proxectos de carácter ambiental.	329
P00306 - Superficie total de chan rehabilitado	10

Programa: 541E COÑECEMENTO DO MEDIO AMBIENTE E FOMENTO DA SUSTENTABILIDADE

Eixe: E3 - Crecemento sustentable, territorio, mar, agricultura, gandeiría e montes

Prioridade de Actuación: PA04 - Conservación da natureza, ordenación do territorio e da paisaxe e cohesión territorial

Obxectivo Extratéxico /Obxectivo Instrumental: E03 - Potenciar a integración e a consideración da paisaxe na acción do Goberno e identificar e caracterizar os valores e as potencialidades da paisaxe de Galicia cara a súa protección e xestión.

Obxectivo Operativo/Obxectivo Instrumental

OI07 - Actuacións de soporte e apoio (gastos de funcionamento)

O001 - Sistema de seguimento das DOT e dos restantes instrumentos de ordenación do territorio.

O002 - Aprobación do Atlas das Paisaxes de Galicia contendo os Catálogos de Paisaxe e as Directrices de Paisaxe de Galicia.

O004 - Formación e divulgación en materia de territorio, paisaxe e sustentabilidade.

O006 - Aprobación do Plan galego de cartografía e do Plan de fondo documental e información territorial que incluirá o Rexistro de cartografía de Galicia e unha Cartoteca.

Indicador	Valor Previsto
P00020 - Actuacións de estudo, difusión e promoción	9

Obxectivo Extratéxico /Obxectivo Instrumental: E04 - Impulsar a sustentabilidade ambiental, desvinculando o crecemento económico da degradación do entorno, mediante o reforzamento do control e a observación ambiental

Obxectivo Operativo/Obxectivo Instrumental

O001 - Adquisición, calibración e mantemento de equipos de calidade do aire, meteorolóxicos e oceanográficos

O002 - Desenvolvemento de ferramentas de detección precoz relacionadas coa prevención e xestión de riscos.

O004 - Incremento da actividade e o ámbito de actuación da rede de observación ambiental.

Indicador	Valor Previsto
P01013 - Determinacións en materia de calidade do aire	3.522.030
P01015 - Determinacións en materia de meteoroloxía	116.341.560

V. CADROS NUMÉRICOS

Orzamento consolidado. Distribución dos créditos por programas e servizos

Programas	Servizos			
	01	02	03	04
521A-Urbanismo	1.898			13.767
541A-Dirección e servizos xerais de medio ambiente	6.341			
541B-Conservación da biodiversidade e posta en valor do medio natural			35.123	
541D-Control ambiental e xestión de residuos		17.555		
541E-Coñecemento do medio ambiente e fomento da sustentabilidade		2.995		
Total	**8.239**	**20.550**	**35.123**	**13.767**

(Miles de Euros)

Orzamento consolidado. Distribución dos créditos por programas e servizos (continuación)

Programas	Servizos		
	81	83	Total
451A-Fomento da rehabilitación e da calidade da vivenda		47.087	47.087
451B-Acceso á vivenda		33.243	33.243
521A-Urbanismo			15.666
531A-Promoción de solo para actividades económicas		3.624	3.624
541A-Dirección e servizos xerais de medio ambiente			6.341
541B-Conservación da biodiversidade e posta en valor do medio natural			35.123
541D-Control ambiental e xestión de residuos			17.555
541E-Coñecemento do medio ambiente e fomento da sustentabilidade	3.210		6.205
Total	**3.210**	**83.954**	**164.843**

(Miles de Euros)

Orzamento consolidado. Distribución dos créditos por programas e capítulos

Programas	Capítulos						
	I	II	IV	VI	VII	VIII	Total
451A-Fomento da rehabilitación e da calidade da vivenda	9.296	4.348	481	11.811	20.710	440	47.087
451B-Acceso á vivenda			11.420	16.980	4.743	100	33.243
521A-Urbanismo	3.142	37	1.898	5.045	5.544		15.666
531A-Promoción de solo para actividades económicas				3.524	100		3.624
541A-Dirección e servizos xerais de medio ambiente	5.284	723	284	50			6.341
541B-Conservación da biodiversidade e posta en valor do medio natural	17.148	4.950	3.049	6.426	3.549		35.123
541D-Control ambiental e xestión de residuos	5.426	140		8.630	3.359		17.555
541E-Coñecemento do medio ambiente e fomento da sustentabilidade	2.184	360	38	2.554	1.070		6.205
Total	**42.480**	**10.559**	**17.170**	**55.020**	**39.075**	**540**	**164.843**

(Miles de Euros)

DISTRIBUCIÓN ORGÁNICA

01 SECRETARÍA XERAL TECNICA	2019	2020	% Var.
Cap. I - Gastos de persoal	4.732	5.284	11,7
Cap. II - Gastos en bens correntes e servizos	683	723	5,9
Cap. IV - Transferencias correntes	1.885	2.182	15,8
Cap. VI - Investimentos reais	10	50	400,0
Total	**7.311**	**8.239**	**12,7**

(Miles de Euros)

02 D.X DE CALIDADE AMBIENTAL E CAMBIO CLIMÁTICO	2019	2020	% Var.
Cap. I - Gastos de persoal	5.193	5.426	4,5
Cap. II - Gastos en bens correntes e servizos	360	409	13,7
Cap. VI - Investimentos reais	13.191	10.689	-19,0
Cap. VII - Transferencias de capital	1.400	4.025	187,5
Total	**20.144**	**20.550**	**2,0**

(Miles de Euros)

03 D.X DE PATRIMONIO NATURAL	2019	2020	% Var.
Cap. I - Gastos de persoal	15.826	17.148	8,4
Cap. II - Gastos en bens correntes e servizos	4.950	4.950	0,0
Cap. IV - Transferencias correntes	1.539	3.049	98,1
Cap. VI - Investimentos reais	6.923	6.426	-7,2
Cap. VII - Transferencias de capital	3.018	3.549	17,6
Total	**32.256**	**35.123**	**8,9**

(Miles de Euros)

04 D.X. DE ORDENACIÓN DO TERRITORIO E URBANISMO	2019	2020	% Var.
Cap. I - Gastos de persoal	3.381	3.142	-7,1
Cap. II - Gastos en bens correntes e servizos	37	37	0,0
Cap. VI - Investimentos reais	5.045	5.045	0,0
Cap. VII - Transferencias de capital	5.544	5.544	0,0
Total	**14.006**	**13.767**	**-1,7**

(Miles de Euros)

81 INSTITUTO DE ESTUDOS DO TERRITORIO	2019	2020	% Var.
Cap. I - Gastos de persoal	2.100	2.184	4,0
Cap. II - Gastos en bens correntes e servizos	82	91	10,8
Cap. IV - Transferencias correntes	38	38	0,0
Cap. VI - Investimentos reais	506	494	-2,3
Cap. VII - Transferencias de capital	403	403	0,0
Total	**3.129**	**3.210**	**2,6**

(Miles de Euros)

83 INSTITUTO GALEGO DA VIVENDA E SOLO	2019	2020	% Var.
Cap. I - Gastos de persoal	8.874	9.296	4,7
Cap. II - Gastos en bens correntes e servizos	4.448	4.348	-2,2
Cap. IV - Transferencias correntes	10.631	11.901	11,9
Cap. VI - Investimentos reais	31.608	32.315	2,2
Cap. VII - Transferencias de capital	27.123	25.553	-5,8
Cap. VIII - Activos financeiros	13.018	540	-95,9
Total	**95.703**	**83.954**	**-12,3**

(Miles de Euros)

SERVIZOS	2019	2020	% Var.
01 SECRETARÍA XERAL TECNICA	7.311	8.239	12,7
02 D.X DE CALIDADE AMBIENTAL E CAMBIO CLIMÁTICO	20.144	20.550	2,0
03 D.X DE PATRIMONIO NATURAL	32.256	35.123	8,9
04 D.X. DE ORDENACIÓN DO TERRITORIO E URBANISMO	14.006	13.767	-1,7
81 INSTITUTO DE ESTUDOS DO TERRITORIO	3.129	3.210	2,6
83 INSTITUTO GALEGO DA VIVENDA E SOLO	95.703	83.954	-12,3
Total	**172.550**	**164.843**	**-4,5**

(Miles de Euros)

Consellería, Organismos Autónomos, Entidades públicas instrumentais de consulta ou asesoramento e Axencias Públicas Autonómicas

	Consellería		OO.AA , EE.CC.AA. e Axencias		Trans. Internas		Consolidado	
	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020
Cap. I - Gastos de persoal	29.132	31.000	10.975	11.480	0	0	40.107	42.480
Cap. II - Gastos en bens correntes e servizos	6.030	6.119	4.530	4.439	0	0	10.560	10.559
Cap. IV - Transferencias correntes	24.790	28.041	10.669	11.939	21.366	22.810	14.093	17.170
OPERACIÓNS CORRENTES	**59.952**	**65.160**	**26.175**	**27.858**	**21.366**	**22.810**	**64.761**	**70.208**
Cap. VI - Investimentos reais	25.169	22.210	32.115	32.810	0	0	57.284	55.020
Cap. VII - Transferencias de capital	75.241	65.735	27.526	25.956	65.279	52.616	37.488	39.075
Cap. VIII - Activos financeiros	0	0	13.018	540	0	0	13.018	540
OPERACIÓNS DE CAPITAL	**100.410**	**87.945**	**72.658**	**59.306**	**65.279**	**52.616**	**107.789**	**94.635**
Total	**160.363**	**153.105**	**98.832**	**87.164**	**86.645**	**75.426**	**172.550**	**164.843**

(Miles de Euros)

Medios Persoais

Consellería de Medio Ambiente e Ordenación do Territorio	2020
Altos Cargos	5
Persoal Funcionario	524
Subgrupo A1	171
Subgrupo A2	43
Subgrupo C1	241
Subgrupo C2	57
Agrupacións profesionais	12
Persoal Laboral	309
Grupo I	58
Grupo II	10
Grupo III	33
Grupo IV	34
Grupo V	174
TOTAL	838

Medios Persoais

Instituto de Estudos do Territorio	2020
Altos Cargos	1
Persoal Funcionario	17
Subgrupo A1	8
Subgrupo A2	3
Subgrupo C1	3
Subgrupo C2	3
Persoal Laboral	38
Grupo I	22
Grupo II	5
Grupo III	11
TOTAL	56

Medios Persoais

Instituto Galego da Vivenda e Solo	2020
Altos Cargos	1
Persoal Funcionario	243
Subgrupo A1	49
Subgrupo A2	73
Subgrupo C1	63
Subgrupo C2	47
Agrupacións profesionais	11
Persoal Laboral	11
Grupo I	1
Grupo II	2
Grupo IV	8
TOTAL	255

Entidades Públicas Empresariais, Consorcios, Sociedades Mercantís e Fundacións do Sector Público Autonómico

Consorcios autonómicos	Explotación	Capital
Axencia de Protección da Legalidade Urbanística	3.795	1.950
Consorcio Extensión Universitaria e Divulgación Ambiental de Galicia	579	51
Consorcio Casco Vello de Vigo	475	1.388
Sociedades mercantís públicas autonómicas	**Explotación**	**Capital**
Sociedade Galega de Medio Ambente, S.A.	103.725	19.244
Xestión do solo de Galicia - XESTUR S.A.	32.378	
Total	**140.953**	**22.633**

(Miles de Euros)